

Modtaget

19 APR. 2012

MR: Børn

**DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP**

Mål- og rammekontoret for børn og familier
Socialforvaltningen
Bernstorffsgade 17, 3.sal
1592 København V
Att: Ane Løfstrøm Eriksen

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP
Borgergade 10, 3.sal
DK-1300 København K
www.flygtning.dk

17.04.12

Høringssvar på Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og familier 2012-2014

Dansk Flygtningehjælp takker for høringsbrev samt bilag af 28. februar 2012.

Vi har med interesse læst jeres reviderede strategi for arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier. Strategien har givet anledning til følgende korte kommentar:

Flygtningebørn og -unge samt andre børn og unge med minoritetsbaggrund nævnes ikke særskilt i strategien. Flygtningehjælpen finder det i udgangspunktet positivt at denne gruppe børn og familier ikke kategoriseres, men anses for en integreret del af målgruppen for det sociale arbejde i kommunen.

Men samtidig finder vi det vigtigt at gøre opmærksom på, at arbejdet med især udsatte flygtninge børn og familier kræver en særlig viden. De metoder og redskaber som bruges til udsatte etnisk danske familier kan også fint finde anvendelse for udsatte minoritetsfamilier. Men det vil derudover være en forudsætning, at man har kendskab til flygtninges særlige situation og baggrund, og det vil være en forudsætning at redskaber og metoder bruges ud fra en interkulturel forståelse.

Flygtningehjælpen har god erfaring med ansættelse af uddannet personale med en to-kulturel baggrund i arbejdet med udsatte minoritetsfamilier.

Flygtningehjælpen har også god erfaring med kompetenceudvikling af professionelle, der arbejder med udsatte minoritetsbørn og -unge

Derudover finder Flygtningehjælpen det vigtigt at civilsamfundet inddrages i integrationsarbejdet. Det gælder også i arbejdet med de udsatte familier. Vi har gode erfaringer i Københavns Kommune med lektiehjælp til børn og unge, mentorprogrammer, drenge- og pigeclubber samt kontaktpersoner til traumatiserede voksne og familier. Alt sammen noget der kan hjælpe udsatte børn og unge, hvis forældre ikke har den samme viden og det samme netværk som udsatte danske voksne..

Med venlig hilsen

Anette Christoffersen

Integrationschef

Dansk Flygtningehjælp

Borgergade 10, 3.sal

1300 København K

M: anette.christoffersen@drc.dk

Valby den 18. april 2012

Høringssvar vedr. Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres forældre

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres forældre.

Børns Vilkår støtter overordnet op om strategien. Vores vurdering er, at der er tale om en særdeles ambitiøs strategi med en lang række gode elementer, målsætninger og idealer. Særligt bifalder Børns Vilkår Socialforvaltningens prioritering af en mere vidensbaseret udvikling og praksis, bedre myndighedsarbejde og en tidlig indsats i forhold til udsatte børn og unge.

Børns Vilkår vurderer imidlertid samtidig, at strategien har en række mangler, heraf flere særdeles væsentlige. Børns vilkår savner, at strategien forholder sig til:

- Sikring af børns rettigheder
- Bedre inddragelse af børn og unge
- Viden til børn og fagpersoner om børns rettigheder
- Sikring af børns klageadgange
- Bedre hjælp til børn, der mister en forælder

Efter en kort introduktion af Børns Vilkår vil disse punkter blive uddybet.

Børns Vilkår i Københavns Kommune

Børns Vilkår yder løbende rådgivning til børn, unge og forældre fra Københavns Kommune. Dels gennem vores rådgivning af børn på BørneTelefonen, BørneChatten og i BørneBrevkassen, dels gennem rådgivning af forældre på ForældreTelefonen samt rådgivning af fagpersoner på FagTelefonen. 2011 rådgav vi mere end 3.800 børn og unge med bopæl i Københavns Kommune. Op landsbasis mere end 23.000 børn og unge.

Børns Vilkår har siden 2000 drevet og etableret sorggrupper for børn, der har mistet forældre og søskende. I 2011 gennemførte Børns Vilkår fire sorggruppeforløb i

København. Gennem forløbet møder børn og voksne ligesindede i et udviklende fællesskab, hvor de med støtte fra kompetente og professionelle voksne lærer at integrere deres tab, så livet igen kan blive meningsfyldt på trods af sorg og savn.

Herudover fungerer Børns Vilkår som bisidder for en række københavnske børn og unge og møder herigennem virkeligheden på de københavnske socialcentre på nærmeste hold. I 2011 havde 20 børn fra Københavns Kommune en bisidder fra Børns Vilkår.

Vores indtryk er – som det også var ved rammeplanen i 2009 – at den konkrete hverdag på de københavnske socialcentre og institutioner kan ligge ganske vidt fra strategiens målsætninger. Børns Vilkår er derfor spændte på at følge det videre arbejde med at omsætte den ambitiøse strategi til konkret handling til gavn for små og store københavnere.

Ønsker Socialforvaltningen nærmere at drøfte Børns Vilkårs erfaringer med at yde rådgivning og bisidning til børn og unge fra Københavns Kommune, går vi naturligvis gerne i yderligere dialog.

Sikring af børns rettigheder

Helt overordnet finder Børns Vilkår det særdeles problematisk, at strategien ikke indeholder et eneste ord om børns rettigheder.

Danmark ratificerede FN's Konvention om Barnets Rettigheder – eller Børnekonventionen, som den også bliver kaldt – tilbage i 1991. Hermed forpligtede Danmark sig til at overholde konventionen. På alle niveauer: Stat, regioner og kommuner.

Hvert femte år gennemfører FNs Børnekomité en grundig vurdering af Danmarks overholdelse af konventionen. Senest skete dette i 2011, hvor Danmark var "til eksamen". Et af Børnekomiteens kritikpunkter i 2011 er, at danske kommuner slet ikke har nok fokus på at sikre børns rettigheder.

Børns Vilkår mener, at Københavns Kommune som Danmarks største kommune bør forholde sig eksplicit til børns rettigheder i sin strategi, så den med langt større vægt beskriver, hvordan arbejdet med at sikre barnets rettigheder gennemføres.

Desuden anbefaler vi, at der udvikles indikatorer direkte målrettet overholdelsen af børns rettigheder. Inspirationen kan fx hentes fra Ankestyrelsens praksisundersøgelser¹ (Ankestyrelsen 2009, 2011), hvilket vil give mulighed for kommunalt benchmark.

Derudover foreslår vi, at Københavns Kommune gennemfører en systematisk vurdering af de anbefalinger, som er indeholdt i den sidste rapport, som børneorganisationerne har lavet til FN's børnekomité (Samarbejdsgruppen om Børnekonventionen, 2009). Herunder vurderer, hvad der i dag er implementeret i kommunens praksis, og hvad der mangler. Og en lignende systematisk revurdering af Børnekomiteens konklusioner (Børnekomiteen, Concluding Observations 2011).

Konkret så vi gerne børns rettigheder udfoldet i forhold til inddragelse af børn. Og i forhold til både medarbejderes og børns viden om børns rettigheder. Dette uddybes i de næste afsnit.

Bedre inddragelse af børn og unge

Børnekonventionens Artikel 12 gives børn ret til at blive hørt. Retten til at blive hørt er også retten til at blive inddraget. Med denne ret blev Børnekonventionen derfor i 1989 et gennembrud for selve tanken om børn som selvstændige aktører i deres eget liv.

I dag er der imidlertid stadig en lang række udsatte børn og unge, der ikke bliver hørt og inddraget, når kommunerne foretager afgørelser med betydning for børnenes/de unges liv. Dette på trods af, at lovgivningen i Danmark lægger op til, at børn og unge høres og inddrages.

Således er Børnekonventionens principper også at finde i Servicelovens formålsparagraf, hvoraf det bl.a. fremgår, at barnet /den unge skal hjælpes til at udforme sine egne synspunkter i alle faser. Målet er at inddrage barnets synspunkter, der skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed, jf. § 46 stk. 3. Særligt på det sociale område er det af største vigtighed, at børn og unge bliver hørt og inddraget.

En undersøgelse af sammenbrud i anbringelser fra SFI (Egelund og Vitus, 2007) viser, at effekten af foranstaltninger bliver styrket, hvis barnet eller den unge har forståelse for og accept af den iværksatte foranstaltning, herunder forståelse af hvorfor og med hvilket formål foranstaltningen er iværksat.

Samtidig viser forskning fra SFI også, at der kan være endog meget stor kløft mellem myndighedernes begrundelse for en given foranstaltning og barnets forståelse af, hvorfor den pågældende foranstaltning er iværksat (Egelund et al, 2010).

Kommunerne er imidlertid ikke gode nok til at inddrage børn og unge. Ankestyrelsen har gennem de senere år gennemført en række praksisundersøgelser (2009, 2011) af, i hvilket omfang kommunerne gennemfører den lovpligtige børnesamtale med børn, der skal anbringes (Ankestyrelsen 2009, 2011).

Undersøgelsen fra Ankestyrelsen fra 2009 viser, at den lovpligtige børnesamtale kun gennemføres i 69 procent af anbringelsessagerne. Og undersøgelsen fra 2011 viser, at kommunerne i 88 procent af sagerne har inddraget forældrene i tilstrækkeligt omfang, mens dette kun er tilfældet for barnet eller den unge i 63 procent af sagerne. Praksisundersøgelsen fra 2011 viser desuden, at kommunerne i 62 procent af sagerne ikke har overholdt regler og praksis fuldt ud.

Resultatet fra Ankestyrelsen stemmer desværre overens med Børns Vilkår's erfaringer fra de mange børnesager, vi opnår kendskab til gennem vores korps af børnebisiddere eller får indblik i gennem vores rådgivning af børn på BørneTelefonen. Også hvad angår børn med bopæl i Københavns kommune.

Mange børns møder med kommunen er kendetegnet ved, at det ikke alene halter med børneinddragelsen i forbindelse med beslutninger om anbringelser og foranstaltninger - men at børn og unge generelt ikke høres og inddrages nok eller godt nok, når de er i kontakt med de sociale myndigheder.

Børns Vilkårs børnebisiddere oplever indimellem, at barnets sagsbehandler sætter spørgsmålstegn ved, om det er godt for barnet med en bisidder – og ved om børn skal orienteres om deres rettigheder. Børns Vilkår hører også børn fortælle, at de oplever, at deres forældre inddrages mere end dem selv. I andre tilfælde bliver barnet /den unge først orienteret om en foranstaltning, når afgørelsen er truffet, ligesom barnet/den unge heller ikke orienteres om klagerettigheder.

På baggrund af ovenstående anbefaler Børns vilkår, at strategien langt mere og bedre forholder sig til, hvordan børn og unge skal inddrages. Og at der udvikles strategier for, hvordan inddragelsen sker fra barnets eller den unges første møde med kommunen, til der foreligger en afgørelse om foranstaltning – og denne føres ud i livet. Det vil sige fra en pædagog eller lærer bliver bekymret for et muligt tilfælde af omsorgssvigt, til kommunen underrettes, over socialfaglige undersøgelser til afgørelse om en foranstaltning – eller for den sags skyld ingen foranstaltning.

Udover bedre inddragelse i det løbende, konkrete sociale arbejde mener Børns Vilkår også, at strategien bør forholde sig til inddragelse af børn og unge i forhold til selve strategien:

Socialforvaltningen lægger op til en løbende monitorering og evaluering af den sociale indsats overfor socialt udsatte børn og unge. Børns Vilkår bakker varmt op herom. Børns Vilkår ser dog gerne, at evalueringen af indsatsen i højere grad inddrager også børnenes og de unges perspektiv.

Dette kan f.eks. ske ved at udvikle modeller for brugerinddragelse i evalueringen eller forskellige former for børne-unge paneler.

Viden om til børn og fagpersoner om børns rettigheder

Ifølge en nordisk UNICEF-undersøgelse fra 2010 er børn og unge i Danmark dem, der ved mindst om Børnekonventionen. Kendskab til ens rettigheder kan være afgørende for, om de overholdes. Derfor anbefaler Børns Vilkår, at Københavns Kommune opruster arbejdet med at oplyse børn om deres rettigheder (jf. artikel 42 i Børnekonventionen).

Dette på flere måder. For det første derved, at Københavns Kommune i forbindelse med en hvilken som helst børnesag får en generel forpligtelse til at orientere barnet/den unge om præcis de rettigheder og bestemmelser, som gælder på det pågældende område.

For det andet bør der – ikke mindst – i de sociale sager overvejes at udarbejde en generel informationsbrochure om børns rettigheder i denne type sager, skrevet i et sprog, der kan forstås af børn på forskellige alderstrins.

For det tredje er vores forslag er, at FN's Børnekonvention indskrives i kommunens læseplaner for både grundskole og ungdomsuddannelser. Særligt er det vigtigt, at børn opnår viden om deres ret til beskyttelse, udvikling og inddragelse. Og til deres generelle frihedsrettigheder.

For det fjerde foreslår Børns Vilkår, at Københavns Kommune gennemfører en kampagne om børns rettigheder, rettet mod f.eks. 10-12-årige og 14-16-årige med forskellige budskaber og virkemidler omkring rettigheder. Kampagnen kan tilrettelægges i samarbejde med børneorganisationerne.

Udover mere viden til børn om deres rettigheder, anbefaler Børns Vilkår også, at strategien indeholder en opgradering af fagpersoner på det sociale område, hvad angår viden om børns rettigheder. Særligt vigtigt er det, at fagpersonerne modtager mere undervisning i, hvordan de kan inddrage børn og unge (jf. Børnekonventionens artikel 12 og jf. næste afsnit). Både i forhold til inddragelse i hverdagen (fx hverdagen på dag- og døgn-behandlingsinstitutioner), og når barnet skal inddrages i forhold til behandlingen af dets forhold (jf. næste afsnit).

Barnets adgang til at klage

Børns Vilkår foreslår, at strategien indeholder stærkere målsætning om, at borgere orienteres om deres klageadgang. I den forbindelse foreslår Børns Vilkår, at Københavns Kommunes Borgerrådgiver som instans inddrages i strategien.

For eksempel ved, at det noteres som mål, at Borgerrådgiverens rolle og funktion udfoldes overfor børn og unge. I samme ombæring bør det også være et mål, at Borgerrådgiveren som instans er fuldt kompetent til at samtale og samarbejde med socialt udsatte børn og unge, herunder at der er den nødvendige børnefaglige ekspertise til stede.

Bedre hjælp til børn, der mister en forælder

I 2011 mistede 146 københavnske børn deres mor eller far. 1.118 børn i Københavns Kommune har i alt mistet en forælder (www.statistikbanken.dk).

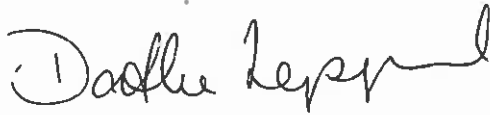
Børn der mister en far eller mor får ikke får-sjældent den beskyttelse og omsorg, de bør have. Netværket har stor betydning for disse kriseramte børn – Børns Vilkår ser ofte, at der sker omsorgssvigt i familier, der er særlig hårdt ramt af sygdom og død. Vi savner derfor, at strategien forholder sig til disse børn.

Vores konkrete forslag er, at strategien lader alle børnefamilier, der udsættes for dødsfald i den nærmeste familie, få ret til at få besøg af en familierådgiver. Praksis kunne være, at den praktiserende læge/eller hospital sender besked til socialforvaltningen, når der er børn involveret i en familie, der mister.

Familier der mister bør indenfor en uge få besøg af en familierådgiver, der gennem et afklarende besøg finder ud af, om der er brug for en § 50 undersøgelse, henvisning eller om familien er dækket godt ind af privat netværk.

Vi foreslår, at der som "eftervæm" planlægges et opfølgingsbesøg efter fire til fem måneder, hvorefter det vurderes om der skønnes behov for yderligere foranstaltninger, eller sagen kan afsluttes.

Med venlig hilsen

Dorthe Lysgaard
Direktør

Ole Abildgaard Mikkelsen
Senioranalytiker

Københavns Kommunes Socialforvaltning

Udvikling af arbejdet med udsatte børn og deres familier Strategi 2012-2014

Høringssvar Fonden for Socialt Ansvar Center for Socialt Ansvar

Indledning

Københavns Kommunes Socialforvaltning har i skrivelse af 28. februar 2012 fremsendt udkast til Strategi 2012-14 for udvikling af indsatsen over for udsatte børn og deres familier til høring blandt samarbejdspartnere og interessenter.

Fonden for Socialt Ansvar (FSA) herunder Center for Socialt Ansvar (CFSA) takker hermed for Københavns Kommunes henvendelse og returnerer kommentarer til strategidokumentet som led i høringen. Først følger et kort signalement af FSA og CFSA. Dernæst følger kommentarer og overvejelser i forhold til mål og succeskriterier inden for de 7 fokusområder i Strategi 2012-2014.

Kort signalement af FSA og CFSA

Fonden For Socialt Ansvar er en non-profit, ikke erhvervsdrivende almennyttig fond. Fondens formål er at støtte aktiviteter, der fremmer socialt ansvar i den civile-, private- og offentlige sektor. Målet er at skabe tryghed, livsglæde og konstruktiv sameksistens med særlig fokus på børn, unge og udsatte grupper. Nøgleordet for fondens samlede indsats er tidlig forebyggelse og udvikling af nye, effektive velfærdsalliancer mellem den offentlige, private og frivillige sektor.

FSA danner for øjeblikket ramme om følgende forebyggende indsatsområder, som på forskellig vis har en berøringsflade til Socialforvaltningens indsats over for udsatte børn, unge og familier, herunder:

- **Natteravnene:** har landssekretariat i FSA og 261 lokalforeninger rundt i Danmark, Færøerne og Grønland. Natteravnene omfatter i dag 7.000 aktive frivillige, der samlet gennemfører omkring 50.000 vandringer årligt til styrkelse af trivsel og sikkerhed blandt unge i lokalområder.
- **Familie med Hjerte:** er et flerårigt udviklingssamarbejde med Holstebro Kommune, Region Midt og private om projekt Familie med Hjerte, der overfører og tilpasser den svenske "Leksand-model" til et innovativt og gratis tilbud om forældreuddannelse og lokale forældre-netværk blandt alle førstegangsfødende par i Kommunen.

- **Bydelsmødre:** er med landssekretariat i FSA en landsorganisation, der pt. tæller 37 lokalafdelinger i Danmark. Bydelsmødrene yder på frivillig basis råd og vejledning om familierelevante forhold som dag- og skoletilbud til børn, boligsociale forhold, beskæftigelse, brobygning til offentlige myndigheder m.v. for udsatte og socialt isolerede mødre og familier med etnisk minoritetsbaggrund.
- **ErhvervsGuiderne:** er Center for Socialt Ansvars første aktivitet, hvor flere non-profit organisationer går sammen med FSA om at løse opgaver – i første fase mentoropgaver. Udover FSA er parterne bl.a. Foreningen Nydansker og High:five. ErhvervsGuiderne er en treårig, privatfinansieret udviklingsindsats til udbredelse af et tilbud om erhvervsmentorer til grundskoleelever i hele landet med særlige behov for en personlig støtte til at gennemføre 6.-9. klasse, og få motivation for videre ungdomsuddannelse, fritidsjob og anden fritidsaktivitet. ErhvervsGuiderne bygger som koncept på et lokalt samarbejde og netværk mellem skoler samt ledere og medarbejdere fra lokale arbejdspladser med lyst og overskud til at yde en frivillig indsats som mentorer for udsatte børn og unge i grundskolen. Til formålet vil der bl.a. blive udviklet en landsdækkende mentordatabase.

Center for Socialt Ansvar er således en nyetableret organisation, der er oprettet af en række eksisterende non-profit organisationer med en fælles vision om at skabe nye velfærdsmodeller og metoder i den forebyggende indsats over for udsatte børn, unge og familier i Danmark for færre midler. Partnerne bag Center for Socialt Ansvar vil på non-profit vilkår iværksætte/samarbejdsprojekter og støtte andre institutioners projekter, der arbejder for følgende vision, formål og sociale værdier:

Centrets mission er at skabe bedre velfærd og social balance for færre midler. Det skal ske gennem innovative velfærds løsninger og social ansvarlighed på tværs af den offentlige, private og frivillige sektor. Missionen realiseres gennem følgende målsætninger:

- At centret danner ramme om projekter og aktiviteter, hvor aktører fra den offentlige, private og frivillige sektor samarbejder og videndeler ud fra den fælles værdi om social ansvarlighed.
- At centret danner ramme om projekter til tidlig forebyggelse af sociale udsathed og eksklusion blandt børn, unge og familier.
- At centret danner ramme om projekter til fremme af børn og unges læring og uddannelse, der gør dem i stand til at tage aktivt del i de demokratiske samfundsprocesser - og til at vise respekt for alle medmennesker uanset forskelle i social status, alder, køn, etnicitet og seksuel orientering.
- At centret danner ramme om helhedsorienterede projekter, der opererer på tværs af arbejdsliv, uddannelsesliv, fritids- og kulturliv samt familieliv.
- At centret danner ramme om velfærds løsninger, der bygger på værdierne bag empowerment, community og lokale fællesskaber i civilsamfundet.

Centret vil på low-cost basis yde rådgivning, sparring, facilitering, analyse og evaluering for offentlige samarbejdspartnere såvel som frivillige projektaktører, der ønsker at starte nye initiativer i overensstemmelse med centrets målsætning og værdigrundlag.

En overordnet vurdering af de 7 fokusområder i Strategi 2012-2014

FSA/CFSA har gennemgået det samlede strategiudkast og finder, at der samlet er tale om et meget opløftende materiale, der tegner et positivt perspektiv for den fremadrettede indsats over for udsatte børn, unge og familier i Københavns Kommune.

FSA/CFSA noterer **for det første** med stor tilfredshed, at Strategi 2012-2014 giver høj prioritet til flere aldersgrupper, således at en tidlig forebyggende indsats kommer til gavn både for børn i de alleryngste aldersgrupper, børn og unge i grundskolen, unge i en risikozone for kriminalitet samt udsatte unge med særlige støttebehov i overgangen fra ungdom til voksenliv.

Den brede aldersmæssige prioritering giver samtidig grund til at pege på mulighederne for at sætte initiativer i gang *på tværs* af strategiens fokusområder. Det vil eksempelvis være nærliggende at skabe synergi mellem fokusområde 2 vedrørende en kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge – og fokusområde 4 vedrørende unges overgang til ungdomsuddannelse som led i et bedre voksenliv. En tidlig støtte- og relationsindsats i form af mentorer eller lignende støttepersoner under skolegangen kan netop være et afgørende skridt på vejen til at sikre større motivation og styrke i forhold til unges fuldførelse af en ungdomsuddannelse.

FSA/CFSA noterer **for det andet** med glæde, at Strategi 2012-2014 tager målrettet sigte på at styrke tilbudsviften for de mest udsatte børn, unge og familier med vægt på behovsorientering, fleksibilitet og effektiv sagsgang i myndighedsarbejdet.

FSA/CFSA noterer **for det tredje**, at der i strategien gennemgående er lagt vægt på en helhedsorienteret indsats, som dels omfatter et tværinstitutionelt og tværfagligt samarbejde inden for kommunens egne rammer - og dels åbner op for en styrket forældreinddragelse og et samarbejde med eksterne netværk og aktører inden for den samlede forebyggelsesindsats i kommunen.

FSA/CFSA kunne i den forbindelse forestille sig, at der i Strategi 2012-2014 blev lagt yderligere vægt på et tværsektorielt samarbejde med frivillige og private organisationer og aktører på indsatsområder, hvor et systematisk samarbejde med en større samarbejdskreds kunne bidrage til at styrke en velfærdsmæssig nytænkning. Det skulle naturligvis ske i nøje overensstemmelse med gældende myndighedsregler mv.

FSA/CFSA vil give eksempler på et sådant samarbejde i relation til fokusområder i Strategi 2012-2014.

Kommentarer til det tværgående fokusområde: en mere vidensbaseret udvikling og praksis

FSA/CFSA læser med stor interesse om den strategiske satsning på en videns- og effektbaseret styring og læring i Socialforvaltningens indsats over for udsatte børn, unge og familier. Det gælder ikke mindst ønsket om at tydeliggøre sammenhængen mellem policy grundlaget og den praktisk-metodiske udvikling i den samlede strategi.

FSA/CFSA bifalder synspunktet om, at det er nødvendigt at opbygge et grundigt videns grundlag for indsatsen og prioritere det analyse- og evalueringsarbejde, der kan bidrage med relevant viden.

Venlig hilsen

Erik Thorsted HD

Direktør

Fonden for Socialt Ansvar www.socialtansvar.dk

Mobil: 20 20 70 77

Udviklingsperspektiver og mulige samarbejdsflader

FSA/CFSA har for nylig igangsat et privatfinansieret udviklingsarbejde, der skal føre frem til en operativ analysemodel med sigte på at estimere cost benefit effekt af en særlig indsats over for førstegangsfødende. FSA/CFSA samarbejder blandt andet med Centre for Economic and Business Research i dette udviklingsarbejde.

FSA/CFSA er endvidere undersøger endvidere pt mulighederne for at anvende en ny metode til støtte for forældre med børn i 0-7 årsalderen.

FSA/CFSA går gerne i dialog med Socialforvaltningen omkring metodiske og analytiske udviklingsresultater, der samlet har til formål at styrke såvel en effektmåling som en effektlæring og effektstyring i den forebyggende indsats over for forskellige målgrupper i den samlede strategi, eksempelvis indsatsen over for den alleryngste børnegruppe. Det gælder også et samarbejde om den stadige videreudvikling og forbedring af metoder til registrering og dokumentation af progression i børn og unges tilstand og robusthed såvel som i myndighedssystemets egen opfølgings- og støttekapacitet – og kvalitet.

FSA/CFSA hæfter sig især ved de muligheder, der knytter sig til brugen og udbredelsen af forandringskompasset.

FSA/CFSA er desuden særligt opmærksom på den ønskede udbredelse af programmet De Utrolige År (DUÅ). For så vidt at dette program er rettet mod børn i aldersgruppen af 2-9 årige, kan det være nærliggende at overveje at kombinere DUÅ med de erfaringer, der pt bliver indhøstet med den danske model "Familie med Hjerte", der med baggrund i den svenske "Leksand-model" er møntet på førstegangsfødende og på børns udvikling og opvækst inden for de første leveår. I Holstebro Kommune gennemfører man således både DUÅ og "Familie med Hjerte" med henblik på at sikre den bedst mulige forebyggelse af tidlig mistrivsel blandt børn og familier fra børnenes allerførste levetid.

Strategi 2012-2014 giver i det hele taget anledning til at overveje behovet for at kortlægge lokale danske erfaringer, som måske kan være et positivt supplement til de omfattende udenlandske programmer, der primært er evidensbaserede i en udenlandsk sammenhæng.

Kommentarer til fokusområde 1: Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og unge

FSA/CFSA ser med stor interesse på de strategiske mål om at yde en tidlig indsats, der dels modvirker potentielle socialpolitiske problemer allerede i kimformen – og dels sætter et støtteberedskab i gang så tidligt i problemsituationen, at en yderligere problemudvikling kan undgås.

FSA/CFSA noterer i den forbindelse, at strategien sigter målrettet på at identificere familier med sociale problemer. Med denne ordlyd er målgruppen for tidlig indsats defineret som udsatte familier. Heri kan ligge en potentiel fare for en stigmatisering af familier ud fra faste kriterier for bekymringsadfærd.

Udviklingsperspektiver og mulige samarbejdsflader

De første erfaringer fra indsatsen "Familie med Hjerte" har vist, at en del førstegangsfødende par var tilbageholdende med at tage imod indsatsens tilbud om forældreuddannelse, hvis de havde mistanke om, at indsatsen især var rettet mod udsatte familier. Så snart de vordende forældre får klarhed for, at der er tale om et tilbud til *alle* førstegangsfødende, tilmelder familierne sig i stort antal, svarende til mere end 90 pct af den totale gruppe. Holddannelsen finder således ikke sted ud fra en vurdering af ud-sathed eller særligt behov, men derimod ud fra fødselsterminen, der i sig selv er et neutralt og alment gældende kriterium. Man kan sige, at indsatsen ved at fokusere på "det fælles normale" giver et godt udgangspunkt for at opfange tidlig problemadfærd i forbindelse med familieførøgelse og opvækstvilkår blandt de alleryngste børn.

Den stærke tilslutning til forældreuddannelsen i "Familie med Hjerte" betyder samtidig, at holdlederne og alle de øvrige professionelle myndighedspersoner, der indgår som undervisere og vejledere i uddannelsen – får mulighed for at spotte udsatte forældre inden for en almen indsats, hvor forældregrupperne er sammensat *på tværs* af socio-økonomisk og sociokulturel baggrund. Det indebærer også, at systemet kan opfange bekymringstegn blandt forældre, som ud fra socioøkonomiske og sociokulturelle indikatorer som beskæftigelse, uddannelse, indkomstniveau, boligforhold mv forventes at være velfungerende.

Styrken i denne metode er desuden, at familier med begyndende vanskeligheder ikke selv skal være opsøgende i forhold til eksisterende rådgivningstilbud, eksempelvis åbne og anonyme rådgivninger.

"Familie med Hjerte" bygger endvidere på et tværgående samarbejde, der rækker ud over det tværinstitutionelle og tværfaglige samarbejde inden for den offentlige sektor. I praksis inddrages både frivillige organisationer og private virksomheder i viften af undervisnings- og vejledningstilbud til de førstegangsfødende. Det sker ud fra den betragtning, at støttebehovet ikke alene knytter sig til selve fødslen, familieudvidelsen og det lille barns behov. Støttebehovet kan også have økonomisk og budgetmæssig karakter, eller det kan for nogle fædre være en fordel at få formidlet erfaringer om faderskab fra mandlige rollemodeller mv.

Et hovedmål i "Familie med Hjerte" er endelig opbygningen af forældrenetværk, hvor nybagte forældre igennem den fælles deltagelse i forældreuddannelsen på længere sigt bliver hinandens støttenetværk. Der kan henvises til lignende erfaringer fra blandt andet Lyngby Kommune i forbindelse med projektet "Børn – hva' så". Grundet ufuldstændigt datagrundlag gav evalueringresultaterne ikke i første omgang et klart billede af effekten. Men fagkyndige personer fra indsatsen i Lyngby har siden konkluderet, at forældreskabet har vist sig at være et bæredygtigt grundlag for familienetværk, der virker som en hjælp-til-selvhjælp i civilsamfundet og udgør et positivt supplement til den offentlige sektors indsats.

FSA/CFSA deltager gerne i en formidling og erfaringsudveksling omkring den helhedsorienterede indsats i "Familie med Hjerte", hvis der kan være interesse for det.

Kommentarer til fokusområde 2: Kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge

FSA/CFSA glæder sig over strategiens stærke fokus på børn og unges skolegang. Det er afgørende, at alle børn og unge får adgang til at kvalificere sig fagligt, socialt og personligt gennem en tryk skolegang, der giver lyst til læring. Skolen lægger grunden til videre uddannelse og baner derved på længere sigt vej for den velfærd og tryghed, der knytter sig til beskæftigelse og selvforsørgelse. Hurtig reaktion og støtte i forbindelse med bekymrende skolefravær og tegn på faldende læringsmotivation må derfor stå højt på prioriteringslisten.

FSA/CFSA ser samtidig grund til at overveje, om opmærksomheden alene skal rettes mod fravær og faglige problemstillinger blandt børn og unge, der har modtaget en social foranstaltning i henhold til Serviceloven. Spørgsmålet er, om den skærpede indsats mod de mest udsatte børn og unge kan suppleres med en skærpet opmærksomhed over for børn og unge, der ikke har været omfattet af en social foranstaltning, men som skønnes at være i en risikozone og have behov for en støtte, der kan modvirke øget skolefravær, faldende motivation og i værste fald manglende fuldførelse af grundskolen.

Udviklingsperspektiver og mulige samarbejdsflader

FSA/CFSA har for nylig søsat det landsdækkende, privatfinansierede projekt "ErhvervsGuiderne" med det sigte at rekruttere frivillige ledere og medarbejdere fra erhvervsliv og arbejdspladser til at påtage sig funktionen som mentorer for børn og unge i grundskolen, der er i en risikozone, men ikke nødvendigvis omfattet af særlige sociale foranstaltninger.

Herudover har nogle af partnerne i CFSA netop fået til opgave at forestå en mentorordning for 18-25 årige unge i Københavns Kommune.

Mentorerne i "ErhvervsGuiderne" vil gennemgå en særlig tilrettelagt mentoruddannelse, og matchning af mentorer og elever sker i tæt samspil med faste kontaktpersoner på de deltagende skoler landet rundt, herunder skoler i Københavns Kommune. Der lægges i indsatsen endvidere vægt på at inddrage forældrene i et helhedsorienteret samarbejde om at yde den bedst mulige støtte både i skole og hjem omkring den enkelte elev.

Som en sidegevinst vil projekt "ErhvervsGuiderne" således også give metodiske anbefalinger til skole-hjemsamarbejdet i de tilfælde, hvor der kan være behov for en bedre gensidig forståelse mellem forældrenes og skolens forventninger mv.

Indsatsen følges tæt af en effektmåling, der blandt andet skal vurdere forbedrede skoleresultater blandt børn og unge, der har fået tildelt en mentor.

Landsorganisationen for Bydelsmødre kan endvidere henvise til mange eksempler på, at bydelsmødre får henvendelser fra nydanske mødre, der er i tvivl om, hvordan de kan håndtere begyndende skoleproblemer. Mødrene mangler gennemgående kendskab til det eksisterende skole-hjemsamarbejde og de vejledningsmuligheder, der findes i normalsystemet. Bydelsmødrene fungerer i disse tilfælde som brobyggere, der kan henvise til skolevejledere eller eventuelt til Socialforvaltningen, hvis der er tale om mere omfattende støttebehov. Bydelsmødrene udgør på denne måde en slags "formid-

lingscentral" mellem udsatte mødre og familier med etnisk minoritetsbaggrund og normalsystemet.

FSA/CFSA opfordrer gennem denne høring til, at Socialforvaltningen som led i Strategi 2012-2014 sætter øget fokus på de samarbejdsmuligheder, der knytter sig til frivillige initiativer af mere permanent karakter. FSA/CFSA indgår gerne i en dialog omkring potentielle samarbejdsflader mv.

Et eksempel kunne være en erfaringsudveksling omkring punkter til en vejledning til systematisk opfølgning på børn og unges skolegang. Et andet eksempel kunne være erfaringsudveksling omkring den systematiske brug af erhvervsmentorer i et støtteberedskab, der støtter børn og unge på nye måder og herunder også introducerer dem til konkrete arbejdspladser, jobtyper og kompetencekrav mv.

NOTAT

Til: Mål- og rammekontoret for børn og familier
Socialforvaltningen
Att. Ane Løfstrøm Eriksen

Telefon 38641016
Mail katrine.asmussen@regionh.dk

Bispebjerg Bakke 30, indgang
16 D
2400 København NV

Dato: 25. april 2012

Høringssvar.

Københavns Kommunes reviderede strategi for arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier – høringssvar fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center Bispebjerg.

Det er en flot strategi - med konkrete mål for de mange udsatte børn i kommunen. De seks fokusområder er relevante og det er meget positivt, at der er fokus på samarbejdet i forvaltningen mellem børne- og voksenenheden og på tværs af forvaltninger, både til BUF og BIF.

Når der tales behandlingsmetoder i forhold til børn og unge med psykiske vanskeligheder, ville det også være hensigtsmæssigt at det blev gjort klart, at der er tale om socialpsykiatri.

I fokusområde 4 (overgang til voksenlivet) og 5 (anbringelsesviften) nævnes børn og unge med psykiske vanskeligheder. Ellers er udgangspunktet oftest at barnets vanskeligheder skyldes problemer i hjemmet. Også i forhold til de andre fokusområder bør disse børn medtænkes.

I forhold til den tidlige indsats som prioriteres højt i strategien, er det vigtigt at sammentænke denne med den forbyggende spædbarnspsykiatri på BUC Bispebjerg.

Vi savner en beskrivelse af, hvordan prioriteringerne vil være i forhold til børn og unge med særlige behov - herunder psykisk syge børn og unge.

For denne gruppe vil vi foreslå:

- Samarbejdet med børne- og ungdomspsykiatrien omkring det enkelte barn prioriteres med henblik på at skabe sammenhængende forløb både på tværs af sektorer og forvaltninger for børn, unge og familier.
- Børne- og ungdomspsykiatriens behandlingsplan koordineres med den sociale handleplan i sager med omfattende støttebehov.
- Regelmæssige møder på ledelsesniveau mellem børne- og ungdomspsykiatrien og Københavns Kommune fortsætter.

- Der gennemføres i regi af denne gruppe årligt audits på henvisninger og erklæringer.
- Antallet af indlagte børn og unge, som er færdigbehandlede på hospitalsniveau reduceres.
- Det nyetablerede samarbejde omkring selvmordstruede børn og unge (Den ubrudte behandlingskæde) evalueres årligt.

Venlig hilsen

Katrine Asmussen
AC-medarbejder

Mål- og rammekontoret for børn og familier
Att: Ane Løfstrøm Eriksen
Socialforvaltningen
Bernstorffsgade 17.3 sal.
1592 Kbh. V

08-05-2012

Høringssvar: strategiplan 12-14

De faglige organisationer skal herved fremkomme med vores bemærkninger til høringsudkast: Strategiplan 2012-2014, Københavns kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres forældre.

Indledningsvis skal vi takke for det fremsendte udkast, som vi finder - på mange punkter - lægger gode og rigtige strategier på de aktuelle udfordringer, området står overfor.

Der er mange forslag og elementer i planen, som vi finder rigtig gode, men omvendt finder vi også, at planen som sådan er for detaljeret og i et vist omfang mere ligner en handleplan og først og fremmest en handleplan for MR/DU og dele af BFCK organisationen.

Svagheden er for os at se, at en sådan plan har svært ved at opnå et af hovedmålene for en strategiplan, nemlig at lægge retningen og sikre, at dem der skal arbejde med den i det daglige føler, at de har et ejerskab til planen.

Planen samler således efter vor opfattelse ikke hele forvaltningens indsats på udsatte børn området.

Derfor ser vi hellere en plan, hvor det er de store linjer, der lægges, medens at ansvaret for udførelsen i højere grad delegeres ud i et samspil mellem de aktører, der er på det givne område.

Derved vil det i højere grad end i dag sikres, at de faglige kompetencer der er i "marken" kommer i spil og inddrages i løsningen af de udfordringer, området står overfor.

Vi er opmærksomme på, at der i forarbejdet har været inddraget et par fokusgrupper, ligesom "tænketaenken" også har behandlet planen.

Det havde dog været mere optimalt, hvis planens fokusområder havde været sendt ud til en bredere debat og dialog, på møder med såvel myndigheds- som udførepersonalet, der til daglig beskæftiger sig med de forskellige fokusområder, f.eks. tidlig indsats, kriminelle unge, undervisning, overgang til voksenliv m.v..

En "bottom-up" proces ville angiveligt få flere involveret og aktiveret i selve processen og udarbejdelse af planen og dermed sikre et højere medejerskab til strategien.

En sådan mere "tillidsbaseret" ledelsesstil følger ligeledes op på budgetforligets beslutninger om at frisætte institutionerne og minimere kontrol og bureaukratiske procedurer.

Vi tror også, at en sådan implementeringsprocedurer i højere grad vil sikre, at "organisationen" er med, hvis der f.eks. skal ændres i indgroede kulturer og handlemåder.

Vi syntes derfor, det er ærgerligt, at "praksis" ikke er inddraget mere i forarbejdet til strategiplanen!

Fokusområderne:

Vi kan tilslutte os strategiplanens 7 overordnede fokusområder herunder, at der fremover skal lægges mere vægt på at kvalificere de udsatte børn og unges skolegang samt sikre en god overgang til voksenlivet.

Disse 2 fokusområder bør prioriteres meget højt, ikke kun i ord, men også økonomisk. Vi vil i det efterfølgende kommentere de enkelte fokusområder.

Tværgående fokusområde: En mere vidensbaseret udvikling og praksis:

Organisationerne kan tilslutte sig et overordnet fokusområde, der peger på, at indsatsen i højere grad skal foregå på baggrund af viden, og vil vi tilføje, meget gerne opsamlet og systematiseret i de konkrete tilbud, foranstaltninger eller institutioner, som kommunen driver.

For di denne viden, opsamlet i den konkrete kontekst hvori den socialpædagogiske indsats finder sted, giver det bedste grundlag for den videre indsats, og videreudvikling af det socialpædagogiske arbejde. Denne viden vil i høj grad være direkte anvendelig, brugbar og tilgængelig, til forskel fra andre benævnte "evidensbaserede" programmer, der har vist sine effekter i andre lande, kulturer og lovgivningsmæssige rammer.

Det er også vor opfattelse, at der er behov for mange forskellige tilbud, en bred vifte af redskaber, skræddersyede forløb, og ikke f.eks. de 4 programmer, som vi forstår, at Rambøll anbefaler.

Dette skal ikke forstås sådan, at vi mener, at det kun er viden og erfaringer fra København, der er brugbare. Vi finder det absolut væsentlig, at der hentes inspiration, viden og erfaringer fra andre lande og kulturer.

Vi skal her f.eks. henvise til, at vi har rettet forvaltningens opmærksomhed mod det for nylig gennemførte tyske forskningsprojekt om "virkningsorienteret ungeindsats", som er gennemført af Bielefeld universitetet, og som beskriver modeller til afdækning af "hvad der virker"; herunder virkningsfaktorer, der kendetegner de institutioner/tilbud, der fremkommer med de bedste resultater. Vi finder, at der her kan indhentes inspiration til at etablere et lærings- og evalueringsredskab, som er i bedre overensstemmelse med de pædagogiske logikker end forandringskompasset, som vi ikke finder anvendelig.

Men generelt mener vi, der de sidste mange år har været en alt for stor tro på, at disse udenlandske programmer er løsningen på alverdens problemstillinger, samtidig med, at forvaltningen efter vor opfattelse ikke har været særlig opmærksom på at opsamle viden fra egen organisation.

Derfor kan vi fuldt ud tilslutte os følgende citat fra strategiplanen (side 11): Børneområdet har et fortløbende behov for at få produceret mere forskningsbaseret viden om vores egen praksis. Et element i det er børneområdet egne vidensmiljøer i hhv. centerfællesskaberne og børnefamilieenhederne, der løbende producerer solid og anvendelig viden til gavn for børneområdet."

Vi finder det meget værdifuldt, at der kommer gang i mere forskning og videns opsamling på forvaltningens tilbud, foranstaltninger og institutioner, da vi som nævnt er overbeviste om, at der gøres et stort og godt stykke arbejde, hvis resultater godt kan måle sig med effekterne af de indkøbte evidensbaserede programmer.

Vi synes så, det er lidt pauvert, at denne nye og helt rigtige fokusering på, at der kan hentes solid og anvendelig viden, på egne institutioner, tilbud m.v., angivelig skal klares af et ph.d. - projekt samt den etablerede Metodeenhed.

Vi ved godt, at strategiplanen indeholder flere, men til dels mindre forslag, der kan styrke en fælles vidensdeling på området, hvad vi selvfølgelig hilser velkomment.

Vi er også opmærksomme på, at forvaltningen forventer, at forandringskompasset vil kunne anvendes til at dokumenterer, hvad der virker/ikke virker i egne institutioner, tilbud m.v.. Dette er vi fortsat meget skeptisk overfor, da vi ikke finder, at tankegangen bag forandringskompasset(karaktergivningen) er brugbar som et pædagogisk evaluerings- eller dokumentationsredskab. Vi finder ikke, at der herved kan gives et dækkende billede af den komplekse del af opgaveløsningen, som der foregår i de forskellige tilbud m.v., samt hvad det så er af det der foregår af pædagogiske aktiviteter, der har den givne positive eller negative effekt og efterfølgende hvordan og hvorledes, at f.eks. den pædagogiske praksis så skal ændres, så der opnås bedre resultater.

Vi stiller derfor forslag om, at forvaltningen etableres et egentlig Videnscenter, på området for udsatte børn, unge og deres familier, dækkende såvel den tidlige indsats, indsatsen på anbringelsestilbuddene og øvrige foranstaltninger under SOF's område.

Centeret skal have en større volumen end den førnævnte Metodeenhed (men varetage dennes opgaver), i højere grad være funderet i praksis og have følgende opgaver:

- At producere viden – og gerne forskningsbaseret, om praksis i egne institutioner, tilbud og andre foranstaltninger under SOF.
- At indhente viden og inspiration fra andre lande og kulturer.
- At sikre en løbende formidling og vidensdeling på og imellem de enkelte udførecentre og myndighedscenteret i form af ledelsesdialoger, dialoger på tværs af myndighed og institutioner, medarbejderkonferencer m.v.

Centeret skal organiseres som en samlet enhed under forvaltningen, men med medarbejdere placeret ude i de enkelte udførecentre samt i BFCK.

Dette for at sikre at centerets vidensindsamling og tilhørende aktiviteter udføres i tæt daglig kontakt og dialog med centrenes ledelser, medarbejdere, børn, unge og deres familier.

Vi opfordrer således til, at strategien revideres således, at det er hele børne- og ungeområdet, der får gavn af opkoblingen til et Videnscenter, og ikke som i dag familieplejeområdet – der jo som eneste Center i dag har en sådan kobling mellem vidensopsamling og den direkte praksis.

Det nye Videnscenter skal etableres med udgangspunkt i MR kontorets metodeenhed, Center for Familieplejes Videnscenter og den førnævnte phd.er. Derudover skal der ansættes en række nye medarbejdere, der tilknyttes de enkelte centre.

Vi kan således tilslutte os strategioplæggets konkrete forslag, men finder de skal udføres i en ramme af et samlet Videnscenter.

Vi foreslår, at der tilføres yderligere 5 millioner kr. årligt, til denne opgave.

Fokusområde 1: Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og unge:

Vi kan tilslutte os et fortsat stort fokus på de tidlige indsatsområder, som det er opstillet i målene herunder fokus på at udvikle samarbejdet med BUF.

I forhold til problematikken med at få pædagogerne i daginstitutioner, klubber m.v. til at rette henvendelse i "bekymrings-sager" skal vi pege på de gode erfaringer, der er gjort med at tilknytte medarbejdere fra BFCK's børnefamilieenheder til daginstitutioner og skoler.

Det bør dog også være muligt at få BUF til at sætte mere fokus på at bevidstgøre pædagoger og skolelærere om hvor og hvordan, de skal indberette deres bekymring.

Fokusområde 2: Kvalificeret skolegang til udsatte børn og unge

Vi kan – som tidligere nævnt - tilslutte os, at der sættes mere fokus på undervisningen, og undervisningsmiljøet på SOF's skoler. Vi finder i den forbindelse, at de opstillede mål er noget mekaniske, og som sådan ikke i særlig grad afspejler de udfordringer området står overfor.

Der mangler i strategiplanen en mere ambitiøs plan for at understøtte "den svageste gruppe" af de unge, til at give dem mulighed for en ungdomsuddannelse.

Det er dokumenteret, at en betragtelig del af de unge, der er anbragt uden for hjemmet og modtager undervisning på interne skoler, har et betydeligt efterslæb skolefagligt ved indskrivningen. Vi vil derfor foreslå, at der etableres et forsøg med tilbud om et "11.skoleår" for den gruppe elever, der ikke samles op via "udvikling af dagbehandlingsområdet" og strategiplanens initiativer for udsatte unges overgang til voksenlivet.

For at understøtte disse elevers mulighed for at gennemføre 9.klasses afgangsprøve, komme i gang med og gennemføre en ungdomsuddannelse, må der strikkes et helhedstilbud sammen indeholdende eks.: undervisning i de fag, den unge ikke har bestået afgangsprøve i, støtte til at etablere netværk i fritiden, støtte til at påbegynde EGU, STU, Erhvervsuddannelse osv..

Målet må klart være at give en ordentlig støtte til de unge, så de sættes i stand til at klare de sociale og skolefaglige udfordringer på ungdomsuddannelserne med henblik på at minimere frafaldet for denne gruppe, og dermed mindske risikoen for endnu et nederlag. Se endvidere fokusområde 4.

Fokusområde 3: Insisterende indsats i forhold til udsatte unge, som begår kriminalitet eller er i risiko herfor

Vi kan tilslutte os de opstillede mål og de konkrete forslag.

Fokusområde 4: God overgang til voksenlivet for udsatte unge

Vi kan tilslutte os det opstillede mål, men finder som sådan, at opprioriteringen af "efterværnet" bør have en mere central placering og prioritet. Vi kan ligeledes tilslutte os de opstillede nye konkrete aktiviteter, men er opmærksom på den manglende finansiering af dele af dem.

Der er i dag en række institutioner, som varetager forskellige former for efterværns indsats dog angivelig uden, at det som sådan er formaliseret i planer m.v.

Vi finder det naturligt, at en række af de nye initiativer kobles op på institutionerne i det omfang, at den unge har en tilknytning til institutionen for at sikre sammenhæng og minimere antallet af skift af pædagoger.

Vi vil foreslå, at der tilføres yderligere 3 mio. kr. til opgaverne.

Fokusområde 5. Udvikling af anbringelsesviften

Vi kan tilslutte os de overordnede mål samt de prioriterede nye aktiviteter, herunder specielt den øgede fokus på at "øge dialogen ved visiteringen til en anbringelse på en døgninstitution", den øgede fokus på "kvaliteten i handleplanerne", afsnittet om "familiens betydning for udsatte børn og unge" og forslaget om at "kapacitetsopbygge centrene".

Vi ser dog gerne, at den øgede fokus på familiernes inddragelse under anbringelse bliver prioriteret højere, end den gør i planen. Den bør følges op med konkrete handlinger, og vi skal derfor foreslå, at der afsættes midler hertil.

Vi foreslår, at der tilføres 3. mio. kr. til prioritering af indsatsen for at inddrage familierne mere i anbringelsesforløbene.

I forhold til at kapacitetsopbygge centrene skal vi endvidere henvise til vore bemærkninger om etablering af et videnscenter under fokusområde 1, idet et sådan jo forudsættes funderet i praksis – altså i centrene, og derved vil være et vigtigt redskab i udvikling af centrene, som det er beskrevet i dette afsnit.

Fokusområde 6: Bedre myndighedsarbejde

Vi kan tilslutte os de opstillede mål, men skal i øvrigt appellere til, at der opstilles et nyt mål omhandlende at styrke og forbedre samarbejdet mellem myndighedscenteret og de udførende aktører; institutioner, tilbud og øvrige foranstaltninger.

Dette kan til dels etableres gennem det foreslåede Videnscenter, men bør være et prioriteret mål under dette fokusområde.

Sammenfatning:

De faglige organisationer kan i store træk tilslutte sig det fremsendte udkast til ny strategiplan, men finder at man fremover skal gribe revisionsprocessen anderledes an, da vi finder, at en større involvering af SOF's udførende medarbejdere i selve processen vil kvalificere strategiplanens indhold og sikre et større **ejerkab til planen**.

Vi ønsker at følgende indgår i det fremlagte forslag til strategiplan 12-14:

Etablering af et **Videnscenter** på hele området for udsatte børn, unge og deres familier.
Udgift: der tilføres 5 mio. kr. årligt.

En mere ambitiøs plan på **skoleområdet**.

At de foreslåede aktiviteter i fokusområde **God overgang til voksenlivet for udsatte unge** prioriteres og finansieres.
Udgift: der tilføres 3 mio. kr. til opgaven.

At den øgede fokus på **familiernes inddragelse når børn/unge er anbragt** prioriteres med konkrete midler.
Udgift: Der tilføres 3 mio. kr. til opgaven.

På organisationernes vegne

Helle Haslund
LFS

Lars Petersen
SL

Kristian Roed Trier
DS-SOF

Mål- og rammekontoret for børn og familier
Socialforvaltningen
Bernstorffsgade 17, 3. sal
1592 København V
Att.: Ane Løfstrøm Eriksen

Medtaget
27 APR. 2012
MR: Børn

Høringsvar vedrørende Københavns Kommunes reviderede strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og familier (strategi 2012-2014)

I den anledning kan det oplyses, at Københavns Politi overordnet set ikke har bemærkninger til den reviderede strategi for udviklingen af arbejdet med udsatte børn, unge og familier.

Det kan dog i den forbindelse anføres, at der allerede er et nært samarbejde vedrørende de unge mellem politiet og kommunen, og at Københavns Politi ser frem til en videreførelse af dette samarbejde, blandt andet i forbindelse med ungesamråd, der er under etablering i Københavns politikreds.

Med venlig hilsen

Martha Therkelsen

Vicepolitidirektør

REFERAT

for mødet den 18.04.2012, kl. 13:00 i Rådhuset, stuen, værelse 43/44

10. Høring om revideret strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier 1 (Strategi 2012-2014) (2012-36349)

10. Høring om revideret strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier (Strategi 2012-2014) (2012-36349)

Udvalget skal tage stilling til høringssvar til Socialudvalget om forslag til en revideret strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier.

INDSTILLING OG BESLUTNING

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget, at udvalget godkender høringssvar og bilag til Socialudvalget vedr. Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier (Strategi 2012-2014)

PROBLEMSTILLING

På Socialudvalgets møde 29.02.12, blev det besluttet at sende forslag til en revideret strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier i høring i Børne- og Ungdomsudvalget m. fl.

En strategi for arbejdet med udsatte børn og unge og deres familier blev vedtaget første gang i 2009. Formålet med den reviderede strategi er en tilpasning til de aktuelle udfordringer, som kommunen står over for. Målene er, at udsatte børn og unge får muligheder for at udvikle sig, får en opvækst med trivsel og gode vilkår og får mulighed for samme grad af succes i voksenlivet, som andre børn og unge. På baggrund af dette har Socialudvalget vedtaget tre pejlemærker for børneområdet, for at understøtte, at målene nås. Pejlemærkerne er:

- Flere udsatte børn og unge får en kvalificerende skolegang
- Færre udsatte børn og unge ender i kriminalitet
- Flere udsatte børn og familier får en tidligere indsats

Socialforvaltningen foreslår forskellige aktiviteter under strategiens syv fokusområder, der kræver et tæt samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen.

LØSNING

Forvaltningen foreslår, at følgende indgår i udvalgets høringssvar til Socialudvalget:

Børne- og Ungdomsudvalget ser fortsat meget positivt på de fremadrettede intentioner om et tæt samarbejde mellem forvaltningerne og det fokus på en tidlig og forebyggende indsats, der ligger i Socialforvaltningens strategi for 2012-2014. Børne- og Ungdomsudvalget er således glade for den tydelige fælles målsætning om, at uddannelse til børn og unge er det vigtigste at arbejde for. Strategien rummer desuden et godt blik for dels nødvendigheden i at samarbejde på tværs af både forvaltninger og faggrupper, og dels at arbejdet skal ske på et vidensbaseret grundlag. Strategien er underbyggende for Børne- og Ungdomsforvaltningens indsatser under Specialreformens Tidlig indsats og inklusionspakke. Målene i strategien ligger endvidere i tråd med det nye program for Effektive Samarbejdsflader mellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen, vedtaget i BUU og SUD på mødet den 21.3.12 (2012-25759), som netop skal skabe en fælles forståelsesramme mellem forvaltningerne og derigennem et helhedsorienteret afsæt for de børn, der har brug for en samlet social og undervisningsmæssig indsats. Endelig lægger Børne- og Ungdomsudvalget mærke til strategiens perspektiv omkring fremskudt indsats, og håber at dette perspektiv kan understøtte et endnu mere udgående og tidligt samarbejde mellem sundhedsplejersker, dagtilbud, skoler på den ene side og socialforvaltningens myndighedsdel og behandlingsdel på den anden side. Især i forhold til en

fremskudt behandlingsindsats, der arbejder med børn inden for de rammer de ellers opholder sig i, ser Børne- og Ungdomsudvalget muligheder for, at det i et samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen tydeliggøres i strategien, hvordan arbejdet kan styrkes yderligere.

Børne- og Ungdomsudvalgets høringsvar vedrører de tre fokusområder, hvori der særligt bygges videre på et tæt og gensidigt forpligtende samarbejde imellem Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Tidlig Indsats i forhold til udsatte børn og unge - herunder tidlig kontakt til Socialforvaltningen

I Socialforvaltningens strategi vægtes den tidlige indsats over for udsatte børn og unge højt. En håndtering af børn i begyndende vanskeligheder i tæt samarbejde mellem skole, fritid og forældre, skal kombineret med den rette støtte, muliggøre en fastholdelse af udsatte børn og unge i deres almene skole- eller dagtilbud. Det er en målsætning i strategien, at barnet, den unge og familien oplever, at kommunens indsats er helhedsorienteret. Dette kræver, at sagsbehandlingsprocesserne på tværs af forvaltningerne er klare og velkoordinerede, og at alle ressourcepersoner inddrages i den fælles opgave med at opspore de familier, der er i sociale vanskeligheder. I dette arbejde kan Sundhedsplejen med fordel i endnu højere grad tænkes ind i alle dele af det tværfaglige samarbejde, da sundhedsplejersken ofte er den første professionelle, der får kendskab til de sårbare familier og børn.

Ligeledes i forsøg på at styrke den tidlige indsats har Socialforvaltningen iværksat forsøg med systematisk klassegennemgang på 4. klassetrin med inddragelse af skolesocialrådgiveren. Det fremgår af strategien, at man i tilfælde af en positiv evaluering vil arbejde på, at systematiske klassegennemgange kommer til at omfatte alle folkeskoler. Børne- og Ungdomsudvalget og Socialudvalget vil efter evalueringen af projektet få forelagt en indstilling om opfølgningen på dette projekt.

For at strategien for tidlig indsats bliver effektiv, er der nu en socialrådgiverfunktion på alle almenskoler og nogle dagtilbud, og Børne- og Ungdomsudvalget ser gerne en yderligere opprioritering på dagtilbudsområdet. Der ligger dog stadig en udfordring i at udbygge deres funktion, så socialrådgiverne bliver endnu mere involverede i sagsarbejdet omkring det enkelte barn. Ydermere er det Børne- og Ungdomsudvalgets oplevelse, at de fremskudte sagsbehandlere ville kunne gøre en endnu større forskel, såfremt de fik en sagsbærende rolle med mulighed for at påtage sig myndighedsopgaver og iværksætte nogle former for konkrete indsatser, hvilket Børne- og Ungdomsudvalget håber at Socialudvalget vil indarbejde i strategien.

Et andet vigtigt punkt i samarbejdet omkring den tidlige indsats er underretninger. Her er der brug for at styrke kommunikationen og opfølgningen, så fagprofessionelle i Børne- og Ungdomsforvaltningen har en klar forståelse af hvornår og hvordan der skal underrettes: Ydermere bør det overvejes, hvordan der kan meldes tilbage på underretninger fra Socialforvaltningen, så de ved hvad deres underretninger fører til, da det vil understøtte ansatte i Børne- og Ungdomsforvaltningens arbejde med børn i vanskeligheder til gavn for børnene og deres familier. Selvom der er iværksat en række tiltag på dette område, opleves samarbejdet omkring underretninger fortsat som frustrerende og i nogle tilfælde nytteløst for mange fagprofessionelle i Børne- og Ungdomsforvaltningen, fordi de ikke ved hvad underretningerne fører til.

Strategiens målsætninger for den tidlige indsats er i tråd med Børne- og Ungdomsudvalgets mål om en tidlig og systematisk indsats for børn og unge med særlige behov. Dette fokus stemmer helt overens med beslutningen om etablering af et nyt aftaleforum med mulighed for myndighedskompetence ude på skolerne, jf. BUU- og SUD-møder 21.3.12 (2012-10340). En tidlig indsats tæt koordineret med almenområdet, støtter ligeledes op om det organiserede samarbejde mellem alle relevante ressourcepersoner omkring barnet og familien, der for fremtiden vil udgå fra skolernes nye ressourcecentre. Tilsammen vil disse tiltag skabe mulighed for et endnu tættere samarbejde på tværs af

forvaltningerne, skærpe den tidlige indsats over for udsatte børn og unge og sikre, at der sættes hurtigt ind så længere perioder og ventetider uden aktive tiltag undgås.

Kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge

Børne- og Ungdomsudvalget ser det som overordentlig positivt at begge forvaltninger har som mål at sikre en uddannelse for kommunens børn og unge. Ydermere er det positivt, at strategien har som mål, at dagbehandlingsområdet skal udvikles, og at den sociale indsats i den forbindelse skal rykke tættere på almensystemet. Generelt ser Børne- og Ungdomsudvalget positivt på udsigten til et mere koordineret og forpligtende samarbejde på dagbehandlingsområdet, hvilket også er et af hovedformålene med implementeringsprogrammet for Effektive Samarbejdsflader. I forhold til at understøtte en mere kvalificeret hverdag for børn og unge i vanskeligheder ser Børne- og Ungdomsudvalget en mulighed for, at Socialudvalget i strategien yderligere tydeliggør, at man i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen vil arbejde for at sikre en endnu mere fremskudt indsats, så de visiterede behandlingstilbud i højere grad foregår i de rammer, som børn og unge er i – fx i deres skolegang eller dagtilbud.

God overgang til voksenlivet for udsatte unge

Faglige kvalifikationer er en afgørende faktor i forhold til at ruste de unge til fremtiden. I forhold til fokusområdet om god overgang til voksenlivet for udsatte unge bemærker Børne- og Ungdomsudvalget derfor, at det for alle Socialforvaltningens aktivitetsforslag gælder, at de to forvaltninger skal samarbejde om at sætte fagligheden i undervisningen i højsædet. Det påpeges endvidere, at indsatser på ungeområdet med fordel kan ses i sammenhæng med Ungekommissionens arbejde og fremadrettede anbefalinger samt arbejdet med den tværkommunale ungestrategi.

Generelt

Det er en fælles opgave for forvaltningerne at efterleve målsætningerne om at sikre sammenhæng og tidlig indsats til udsatte børn og unge. Der ønskes i strategien øget fokus på at skabe hurtige og effektive sagsbehandlingsforløb, hvor der er klar kommunikation både internt mellem fagpersoner og eksternt til forældre, så de udsatte børn og familier oplever en helhed i indsatsen og unødvendig ventetid nedbringes.

Af bilag 2 fremgår Børne- og Ungdomsforvaltningens mere detaljerede kommentarer, rettelser og ændringsforslag til strategiens forskellige aktiviteter. Bilaget foreslås medsendt udvalgets høringssvar.

ØKONOMI

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

VIDERE PROCES

Høringssvarene behandles af Socialudvalget på udvalgsmødet d. 13.06.12.

BESLUTNING

Indstillingen blev godkendt, idet følgende sætning i høringssvaret: "Her er der brug for at styrke kommunikationen og opfølgningen, så fagprofessionelle i Børne- og Ungdomsforvaltningen har en klar forståelse af hvornår og hvordan der skal underrettes" erstattes af følgende sætning: "Her er der brug for at styrke kommunikationen og opfølgningen, så fagprofessionelle i Børne- og Ungdomsforvaltningen får en bedre forståelse af hvornår og hvordan der skal underrettes."

BILAG

- [1. Socialudvalgets beslutning den 29. februar 2012 og Socialforvaltningens rev. strategi for arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier \(strategi 2012-2014\)](#)
- [2. Øvrige bemærkninger til strategi 2012-2014](#)

20-03-2012

Sagsnr.
2012-36349

Dokumentnr.
2012-231062

Sagsbehandler
Sofie Hur Jørgensen

Bilag 2: Børne- og Ungdomsforvaltningens udvidede kommentarer til Strategi 2012-2014

Fokusområde 1: Tidlig Indsats i forhold til udsatte børn og unge	
Mål 1A: Flere børn og familiers vanskeligheder afhjælpes inden det bliver en sag i Socialforvaltningen	<p>Det fremgår både på side 16 og på side 21 at forvaltningen, under forudsætning af en positiv evaluering af projektet med systematisk tværfaglig gennemgang, vil arbejde på at udvide klassegennemgangen til at omfatte alle folkeskoler. Der arbejdes p.t. på en fællesindstilling herom fra Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen, hvor der bla. forventes peget på vigtigheden af at styrke samarbejdet mellem skole og skolesocialrådgiver.</p>
Aktivitet: Systematisk, tværfaglig klassegennemgang i alle folkeskoler	<p>2) Side 16: "En anden vigtig samarbejdspartner er sundhedsplejen...". Beskrivelsen af Sundhedsplejen foreslås korrigeret til: "En anden vigtig samarbejdspartner i forhold til tidlig indsats er sundhedsplejersken. Sundhedsplejen tilbyder alle børnefamilier hjemmebesøg og undersøger alle børn i skolealderen. Med en tilslutning på 99 % til Sundhedsplejens tilbud er sundhedsplejersken derfor ofte den første professionelle, der får kendskab til de sårbare familier og børn". Hvis aktiviteten omkring klassegennemgang fortsættes, kan denne med fordel udvides med også sundhedsplejerskens kompetencer. Endvidere er det vigtigt, at det efterfølgende samarbejde om børnene koordineres, da sundhedsplejersken måske allerede har medvirket til igangsætning af andre indsatser sammen med familien. Til sidst skal det overvejes om denne klassegennemgang allerede skal ligge sidst i 1. klasse eller først i 2. klasse, hvis målet er at give børnene et optimalt skoleforløb.</p>

Specialområdet

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Telefon
3366 4080

E-mail
A47Q@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009386311

Fokusområde 2: Kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge

Mål 2A: Det bekymrende og ulovlige fravær blandt udsatte børn og unge falder

3) Side 23: Det er en hovedmålsætning i strategien, at det bekymrende fravær blandt udsatte børn og unge falder. Fravær er ofte en vigtig indikator på børns mistrivsel, og det er derfor afgørende, at forvaltningerne en enige om definitionerne af bekymrende fravær. Forslag til ændring af definition af bekymrende fravær. I fodnoten er det ikke den definition, som er aftalt mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen. Den aftalte definition er, at:
"Bekymrende fravær defineres som ethvert fravær, som skolelederen vurderer som værende bekymrende. Såfremt fraværet overstiger enten 5 sammenhængende skoledage, 7 dage ud af 20 skoledage, 15 dage ud af 60 skoledage skal skolelederen eksplicit tage stilling til, om fraværet er bekymrende."
Således indgår bekymrende sygefravær også i kvalitetsrapportens opgørelser over bekymrende fravær.

Mål 2B: Flere udsatte børn og unge gennemfører 9. klasse

4) Strategien vil prioritere Socialforvaltningens understøttelse af skolernes arbejde med trivsel og fastholdelse af sårbare og udsatte børn og unge i almenskolen. Dette skal bl.a. sikres ved, at børn og unge, der modtager en foranstaltning, gennemfører 9. klasse. Det kan Børne- og Ungdomsudvalget kun bifalde, men der mangler i strategien en tydelig definition af, hvad der ligger i at "fuldføre 9. klasse". Gennemført 9. klasse kan defineres ved, at eleven er gået op til mindst en disciplin ved folkeskolens afsluttende prøver.

5) Det påpeges at udviklingen af faglige indsatser på Socialforvaltningens interne skoler bør koordineres med Børne- og Ungdomsforvaltningen, så elevernes fagkundskaber matcher faglige indsatser på almenområdet. Det er centralt at skole og uddannelse altid tænkes ind i alle behandlingsammenhænge for at sikre, at udsatte børn og unge også fagligt rustes til fremtiden.

Fokusområde 3: Insisterende indsats i forhold til udsatte unge, som begår kriminalitet eller er i risiko herfor + Fokusområde 4: God overgang til voksenlivet for udsatte unge

	<p>6) Den generelle kommentar til disse afsnit er, at indsatserne må bringes i spil /koordineres med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • den tværgående ungestrategi, som en arbejdsgruppe med deltagelse fra BIF, KFF, BUF og SOF deltager i. • den tværførelningsmæssige +18 strategi i regi af Sikker BY <p>Specifikt foreslås det ift. kriminalitetsindsatsen, at opkvalificering af gadeplansarbejdere (skema s. 32) foregår i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen, således at Socialforvaltningens og Børne- og Ungdomsforvaltningens gadeplansarbejdere uddannes sammen med henblik på styrket samarbejde og netværk.</p>
Generelle bemærkninger	
	<p>7) Generelt finder Børne- og Ungdomsudvalget, at strategien med fordel kan tydeliggøre, at lærere, pædagoger og sundhedsplejersker fortsat er vigtige samarbejdspartnere, også omkring de børn og børnefamilier, hvor barnet eller den unge får et foranstaltningstilbud, og indsatsen derfor ikke længere falder under den tidlige indsats.</p>

VALBY LOKALUDVALG

Valby Lokaludvalg
Valby Kulturhus, 1. sal
Valgårdsvej 4-8
2500 Valby

www.valbylokaludvalg.kk.dk

Telefon
3618 0193

E-mail
LLI@okf.kk.dk
EAN nummer
5798009800213

Høringssvar - Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Valby Lokaludvalg har modtaget ovennævnte strategi i høring. Udvalget for skole, børn og unge har udarbejdet nedenstående høringssvar, som efterfølgende er blevet drøftet og godkendt i Valby Lokaludvalg på dets møde d. 11. april 2012.

Valby Lokaludvalg finder at Københavns kommunes strategi for udvikling af arbejdet med børn, unge og deres familier (2012-2014) er et godt og ambitiøst udgangspunkt for kommunens arbejde med målgruppen. Valby Lokaludvalg hæfter sig i særlig grad ved strategiens målrettede og målbare karakter og lokaludvalget bakker op omkring strategiens fokusområder herunder om den vidensbaserede tilgang til arbejdet med målgruppen.

Valby Lokaludvalg opfordrer til, at det frivillige foreningsliv fremadrettet systematisk indtænkes som en væsentlig ressource i forhold til det kommunale arbejde med udsatte børn og unge.

I forhold til de ufinansierede tiltag i strategien opfordrer lokaludvalget til, at indsatser, der hører under indsatsområdet "god overgang til voksenlivet for udsatte unge", får højeste prioritet.

20-03-2012

Med venlig hilsen

Sagsnr.
2012-42639

Karen Lumholt
Formand for udvalget for skole, børn og unge.

Dokumentnr.
2012-232903

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Valby Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

Socialforvaltningen

Socialforvaltningen har den 5. marts 2012 sendt revideret strategi for arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier i høring.

Christianshavns Lokaludvalg har ikke haft borgerdialog om denne sag

Lokaludvalget finder, at der er tale om en ambitiøs strategi, hvor mange aspekter bliver berørt. Lokaludvalget kan ikke umiddelbart tilføje yderligere, og ønsker forvaltningen held om lykke med udmøntningen.

Med venlig hilsen

Poul Cohrt,
formand

17-04-2012

Sagsnr.
2012-45875

Dokumentnr.
2012-300781

VANLØSE LOKALUDVALG

Vanløse Lokaludvalg
Frode Jakobsens Plads 4, 1. sal
2720 Vanløse

Telefon
2890 2676
Direkte telefon
3819 0860
EAN nummer
5798009800077

KØBENHAVNS KOMMUNE

Socialforvaltningen, Mål- og rammekontoret for børn og familier
Bernstorffsgade 17
Værelse 376
1592 København V.

Høringssvar vedr. Københavns Kommunes reviderede strategi for arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier.

Vanløse Lokaludvalg har med interesse læst det spændende oplæg om Københavns Kommunes strategi for udviklingen af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier.

Lokaludvalget har følgende kommentarer:

Overordnet synes lokaludvalget at det er et flot stykke arbejde, med stor faglighed og bredde, forvaltningen har afdækket arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier.

Lokaludvalget ser det som positivt, at der laves en helhedsorienteret indsats, der skaber sammenhæng for det enkelte barn, den unge og familien.

Lokaludvalget kunne godt ønske sig, at forvaltningen havde mere fokus på svage unge og deres muligheder for at få og gennemføre en uddannelse. Der er mange unge, der er bogligt svage, hvorved de falder igennem uddannelsessystemet, der oftest er tilrettelagt til de bogligt stærke. For at støtte de bogligt svage kan der oprettes flere lektiecafeer blandt andet på skolerne og i boligområderne.

19-04-2012

Det er yderst vigtigt, at der ydes en tidlig indsats over for udsatte børn og unge. Her kan daginstitutioner, skoler og sundhedspersonale medvirke til at opdage problemerne i tide og medvirke til at løse dem.

Sagsnr.
2012-59035

Dokumentnr.
2012-309298

Der skal altid handles på indberetninger fra daginstitutioner, skoler og sundhedsplejersker, da disse faggrupper har stor erfaring med børns trivsel.

Man skal have meget fokus på samarbejdet mellem de tre involverede forvaltninger, da det kan have stor betydning for de udsatte børn og

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Vanløse Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

unge at samarbejdet fungerer optimalt. Udsatte børn og unge kan fastholdes i almenområdet ved at oprette specialgrupper for udsatte børn og unge med et antal på 6-8 per gruppe. Der skal ydes relevant støtte og økonomi til grupperne.

På vegne af Vanløse Lokaludvalg

Bent Christensen
Formand

Bispebjerg
LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 1 / 4

Høring angående den reviderede strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og familier

08.05.2012

Bispebjerg Lokaludvalg takker for muligheden for at kommentere på høringen angående arbejdet med udsatte børn, unge og familier.

Vi kan konstatere, at den stemmer godt overens med de holdninger og ønsker som Bispebjerg Lokaludvalg har indenfor dette område. Det gælder blandt andet med henblik på de helhedsorienterede familieindsatser, det tidlige, forebyggende arbejde, styrkelse af tryghedsfremmende foranstaltninger og ikke mindst det tværforvaltningsmæssige samarbejde.

Som lokaludvalg i et område med den højeste belastningsgrad blandt børnefamilier har vi et enkelt og overordnet ønske:

- Vi kunne godt ønske os et indblik i, hvad strategien konkret vil betyde for Bispebjerg bydel?

Familien i centrum - og samarbejde på tværs

I læsning af høringsmaterialet hæfter vi os ved formuleringen om, at ”... *barnet eller den unge eller familien skal være i centrum for indsatsen og de skal opleve, at der er sammenhæng heri - også når der er flere forskellige forvaltninger involveret.*”

Vi opfatter det som omdrejningspunktet for, hvordan man styrker arbejdet omkring og med de udsatte borgere.

Bispebjerg Lokaludvalg værdsætter, at der kommer et tæt samarbejde mellem alle indsatser omkring et udsat barn eller en ung, således at det vil opleves som om der kun er 'én indgang til kommunen'. Vi finder det vigtigt, at de udsatte familier får en fornemmelse af, at kommunikation mellem de forskellige instanser fungerer, at der er en god overlevering af information mellem instanser, og at mængden af instanser, som man skal i kontakt med, ikke overstiger mere end det højst nødvendige.

Bispebjerg
LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 2 / 4

Det er prisværdigt og vigtigt, at forældrene bliver inddraget i løsningen af problemer omkring barnet eller de unge. Samtidig må man lægge vægt på, at det er forældrenes ansvar at tage hånd om deres børn. Hvis det ikke er muligt for forældrene alene, må man støtte dem i at tage ansvar, hvor det går godt, og styrke deres forældreevne, hvor det er nødvendigt. Derfor hilser vi de forskellige tiltag i forhold til familierådgivning og familieuddannelse meget velkomment.

Det er ligeledes positivt, at man hele tiden arbejder målrettet på at forbedre kvaliteten af myndighedsarbejdet og derved tilstræber en hurtigere, mere gennemskuelig sagsbehandling, hvor hensynet til familien hele tiden vægtes højest. Blandt andet er det ønskværdigt, at man overholder sagsbehandlingsfrister, således at borgerens problemer ikke forstærkes af unødigt lange ventetider og overgangsfaser.

Den tidlige forebyggende indsats

Bispebjerg Lokaludvalg værdsætter fokuset på den tidlige, forebyggende indsats. Sundhedsplejerskernes arbejde med de systematiske hjemmebesøg er en uvurderlig indsats i forhold til tidligt at afdække problemer i familierne og forebygge, mens de stadig er indenfor normalområdet.

Det er vores opfattelse, at det er nødvendigt med en systematisk opsøgende indsats i bydelen. Der er for eksempel mange familier, der ikke benytter sig af vuggestuetilbuddet, og derfor vil de systematiske besøg fra sundhedsplejerskerne være meget hensigtsmæssige i forhold til at sikre en ensartet opsporing af problemer, inden de udvikler sig udenfor normalområdet.

Derfor glæder det os, at socialforvaltningen vil styrke indsatsen på dette område.

Den gode overgang til voksentilværelsen - stadig forældrenes ansvar

Bispebjerg Lokaludvalg mener, at det er vigtigt at sikre, at den unge får en god overgang til voksentilværelsen. Det er positivt med tiltag, der bidrager til:

- at mindske fraværet og fuldføre folkeskolen
- at sikre en god overgang til ungdomsuddannelse eller job
- at minimere risikoen for at den unge begår kriminalitet
- at minimere risikoen for at den unge får et misbrugsproblem

Det er vigtigt og nødvendigt, at der laves en målrettet indsats for at børn og unge i Bispebjerg bliver fastholdt i skolen, og at de styrkes i at få hensigtsmæssige interesser, således at de ikke er overladt til sig selv og hinanden, og til at opholde sig på gaden i uhensigtsmæssige konstellationer. Det er desværre en tendens, der er tydelig i bydelen.

Særligt synes vi, at de tiltag på området, der retter sig mod forældrene og forældreansvaret er meget positive.

Det tidlige forældresamarbejde er centralt i forhold til, at man fastholder, at det er

Bispebjerg
LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 3 / 4

forældrenes ansvar at tage hånd om barnet eller den unge i forhold til skolegang, videre uddannelse eller arbejde. Ligeledes tror vi på effekten af at inddrage hele familien og netværket omkring familien i løsningen af problemerne på et tidligt tidspunkt.

Derfor ser vi positivt på de forskellige foranstaltninger i form af:

- kursusforløb
- forældrebehandlingsprogrammer
- åben, anonym rådgivning både for de unge selv og for forældrene
- hjemmebesøg af sundhedsplejerskerne

Vi håber, at man fortsat udvikler kommunikationsmetoderne, således at man når ud til så mange af de relevante borgere som muligt. Det er vores erfaring, at nogle borgere i bydelen er isolerede og har en vis mistro til kommunens arbejde og derfor er svære at nå med åben rådgivning alene.

Ungebydelsplan

I Bispebjerg Bydel arbejdes der med en Ungebydelsplanen, hvor man netop arbejder målrettet på at styrke samarbejdet mellem forvaltningerne og mellem de forskellige aktører for at styrke en koordineret samarbejdsindsats og forbedre kommunikationen.

Dels er formålet med Ungebydelsplanen at styrke de indsatser, der bliver iværksat i forhold til udsatte unge, dels at forenkle kontakten for familierne, så der kun bliver én indgang til kommunen for borgerne.

Såfremt der kan afsættes midler til en koordinator for Ungebydelsplanen, bliver den forankret i BUF. Herfra kommer arbejdet til at flygte tæt med de indsatser, der iværksættes for de udsatte børn og unge.

Smedetoften

I Bispebjerg Bydel arbejder man i øjeblikket målrettet på at få etableret et Ungehus i en tom bygning på Smedetoften 14. Planerne for Smedetoften 14 er udarbejdet af en styregruppe med repræsentanter for alle forvaltninger med det formål at skabe rammerne for et tværfagligt samarbejde.

Planen er, at det skal være et rummeligt hus for børn og unge fra bydelen, der dels rummer mulighed for fritidsaktiviteter og kreative udfoldelser, men samtidig danner rammen for en udvidet vifte af rådgivning og vejledning blandt andet i forhold til studievalg, psykologisk og socialrådgivning og mulighed for formidling af lommepenge- og fritidsjobs.

Såfremt der bliver bevilget midler til istandsættelsen og drift af huset kommer det til at danne rammen om et tilbud, der kan styrke børn og unge i forhold til skolegang, overgangen til ungdomsuddannelse, omkring debuterende psykiske problemer eller unge i farezonen for at blive involveret i kriminalitet eller komme ud i misbrugsproblemer.

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Bispebjerg
LOKALUDVALG

BIBLIOTEKET
Rentemestervej 76
2400 København NV
www.bispebjerglokaludvalg.kk.dk

side 4 / 4

Vi opfatter i høj grad det arbejde, der skal udføres i Smedetoften 14 som et arbejde der flugter godt med arbejdet med de udsatte børn og unge.

Med venlig hilsen

Winni Sjelle
Næstformand
Bispebjerg Lokaludvalg

|

Socialforvaltningen
Mål- og rammekontoret for børn og familier
Att.: Ane Løfstrøm Eriksen

20-04-2012

Sagsnr.
2012-35217

Fremsendt pr. mail dag dato til bd5c@sof.kk.dk

Vedrørende høringssvar

Borgerrådgiveren er ved brev af 29. februar 2012 fra Mål- og rammekontoret for børn og familier inviteret til at afgive høringssvar i forbindelse med Socialforvaltningens reviderede strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og familier (2012-1214).

Det er Borgerrådgiverens praksis at afgive høringssvar i sådanne spørgsmål efter følgende principper:

Borgerrådgiveren afgiver normalt kun høringssvar inden for de områder Borgerrådgiveren beskæftiger sig med, dvs. kommunens sagsbehandling, praktiske opgavevaretagelse og personalets optræden.

Borgerrådgiveren afgiver alene høringssvar såfremt Borgerrådgiveren finder, at Borgerrådgiveren med et høringssvar kan modvirke eller forebygge manglende efterlevelse af lovgivning, principper for god forvaltningsskik, kommunale fastsatte standarder eller lignende – eller hvor Borgerrådgiveren finder at kunne bidrage med konstruktive anbefalinger som konkret vil kunne forbedre kommunens sagsbehandling, praktiske opgavevaretagelse eller adfærd over for borgerne med udgangspunkt i de gældende regler og standarder på området.

Jeg finder på denne baggrund ikke, at kunne bidrage med bemærkninger, herunder fordi en væsentlig del af Socialforvaltningens reviderede strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og familier (2012-2014) beror på en socialfaglig viden, jeg som Borgerrådgiver ikke råder over.

Jeg takker for inddragelse af Borgerrådgiveren.

Med venlig hilsen

Johan Busse
Borgerrådgiver

Borgerrådgiveren

Vester Voldgade 2A
1552 København V

Telefon
3366 1400

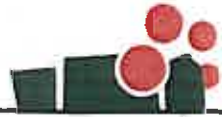
Telefax
3366 1390

E-mail
borgerraadgiveren@kk.dk

EAN nummer
5798009800053

www.borgerraadgiver.kk.dk

KGS. ENGHAVE LOKALUDVALG

Kongens Enghave Lokaludvalg
Valdemarsgade 4
1665 København V

E-mail
aeo@okf.kk.dk
EAN nummer
5798009800077

Mål- og rammekontoret for børn og familier
Socialforvaltningen
Att.: Ane Løfstrøm Eriksen

Høringssvar vedr. revideret strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Først og fremmest skal der lyde en stor ros til og anerkendelse for det arbejde, der er lagt i strategien. Det afspejler en stor og nødvendig indsats, som vi i Kgs. Enghave har store forhåbninger til.

Kgs. Enghave Lokaludvalg er enige i de gode mål og retninger for det fremadrettede arbejde, hvor der er fokus på at hjælpe børn, unge og deres familieliv i de udsatte boligområder.

Kgs. Enghave er et af de seks udvalgte byområder og har derfor behov for hjælp på rigtig mange af de områder, der bliver nævnt i strategien. Her vil vi specielt fremhæve ét område, nemlig at sikre at udsatte børn får en kvalificerende skolegang, da det er en af de væsentligste forudsætninger for, at de kommer godt videre i livet.

Endvidere vil vi i Kgs Enghave Lokaludvalg gerne bidrage, hvor vi kan, for at skabe den nødvendige forankring af strategien og ser derfor frem til at deltage i det videre forløb.

Med venlig hilsen

Formand
Joan Røge
P.v.a. Kgs. Enghave Lokaludvalg

19-04-2012

Sagsnr.
2012-47396

Dokumentnr.
2012-312341

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Kongens Enghave Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

Indre By Lokaludvalg

Indre By Lokaludvalg
Rådhuspladsen 77, 4.
1550 København V
indrebylokaludvalg@okf.kk.dk
Tlf. 33 66 54 41
EAN nr. 5798009800077

Socialforvaltningen

Lokaludvalget takker for det fremsendte materiale, men mener ikke, at det er en sag, lokaludvalgene skal forholde sig til, da det jo angår forhold på tværs af bydelene i kommunen. Vi har derfor heller ikke haft borgerdialog om denne sag.

Den eneste bemærkning kunne være, at vi forudsætter, at strategien er koordineret med Sikker By-strategien.

Lokaludvalget vedtog dette høringssvar i sit møde den 12. april 2012.

Med venlig hilsen

Bent Lohmann,
formand

23-04-2012

Sagsnr.
2012-49279

Dokumentnr.
2012-316736

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Indre By Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikere på Københavns Rådhus.

**AMAGER ØST
LOKALUDVALG**

Amager Øst Lokaludvalg
Kvarterhuset lok. 417
Jemtelandsgade 3
2300 København S

E-mail
ZUID@okf.kk.dk
EAN nummer
5798009800077

**Mål- og rammekontoret for børn og familier
Socialforvaltningen
Att. Ane Løfstrøm Eriksen**

Udkast til høringssvar - Revideret strategi for arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Amager Øst Lokaludvalg finder de overordnede fokusområder relevante for arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier. Imidlertid vil vi advare mod en *dogmatisk tro* på evidensbaserede indsatser og praksis i arbejdet med børn og unge og den instrumentalisering, som risikerer at blive resultatet af en blind tro på evidens. Ingen kan have noget imod mere viden i socialt arbejde eller systematisk dokumentation af egne resultater af praksis eller en vidensbaseret faglig udvikling af forvaltningen. Troen på evidens må imidlertid holdes i ave af respekten for det sociale arbejdes karakter og funktion og for socialarbejdernes erfaringer og deres erhvervede kompetencer i mødet med børnene og de unge og deres livsverden. Der er sjældent kun én metode i arbejdet med mennesker.

Vi synes, at der ikke i tilstrækkeligt omfang bliver peget på fritidslivets betydning for børn og unges trivsel i almindelighed og på vigtigheden af, at der gøres en systematisk indsats for, at udsatte børn og unge kan tilbydes relevante og interessante fritidsaktiviteter i nærområdet. Derfor bør også Kultur- og Fritidsforvaltningen betragtes som en nær samarbejdspartner, når strategien skal udmøntes.

Lokalområdets sociale ressourcer

Vi noterer os, at organiseringen af den sociale indsats ser bort fra bydele og lokaludvalg. Vi læser deri en tendens til, at forvaltningen i strategien i for høj grad lukker sig om sig selv. Det bør udnyttes, at lokaludvalgene kan være med til at tage strategien ned i bydelene og omsætte den i det netværk, som lokaludvalgene er en del af: boligforeninger, idrætsklubber og kulturelle aktiviteter af mange slags. Lokalområderne har mange sociale ressourcer, og vi mener strategien kan forbedres ved at blive tænkt ind i det liv, organisering og netværk, som findes lokalt uden for forvaltningen. Vi så gerne tanker om, hvordan børn og unge kan tilbydes meningsfulde og udviklende aktiviteter og få adgang til sociale kontakter i fritiden og gennem socialt miljøarbejde. De lokale ressourcer er vigtige for udviklingen af børn og unge og for præventivt arbejde, og ressourcerne bør styrkes. Vi vil derfor foreslå, at der sker en

12-04-2012

Sagsnr.
2012-49722

Dokumentnr.
2012-287910

Et lokaludvalg i
KØBENHAVNS KOMMUNE

Amager Øst Lokaludvalg er en uafhængig lokal forsamling, der er oprettet af Københavns Kommune. Lokaludvalget fungerer som bindeled mellem københavnere i bydelen og politikerne på Københavns Rådhus.

omorganisering i Socialforvaltningen, så den bedre kan matche organiseringen i bydele og lokaludvalg.

Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at der i Amager Øst mangler klubber for unge. Der findes ligeledes lokalt en – måske ikke altid formuleret – viden om, hvilke faktorer, der udstøder og marginaliserer børn og unge i forhold til skolegangen. Forvaltningen bør være opmærksom på denne lokale viden og praktikernes oplevelse af de unges reaktioner på det miljø, de opholder sig i.

Med venlig hilsen

Ole Pedersen
Formand for Amager Øst Lokaludvalg

Handicapcenter Københavns strategi på børnehandicapområdet 2012 - udarbejdet for Børnefamilieenhedens sagsområde

[Skriv dokumentets undertitel]

17-04-2012
Københavns kommune
LW16

Indledning

Baggrunden for denne strategi er, at *Udkast til Strategi 2012-2014 – Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres forældre* er sendt i høring.

Der er tale om en revision og videreudvikling af den strategi, der har været gældende på børneområdet de seneste to år.

Der indgår hverken i den oprindelige version eller i det nuværende høringsudkast en strategi for den del af børneområdet, der vedrører børnehandicapområdet.

Denne strategi skal således ses som et supplement til *Strategi 2012-2014 – Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres forældre*.

Når der i denne delstrategi nævnes børnehandicapområdet er det alene den del af området, der henhører under Børnefamilieenhedens område. Bestemmelserne om merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste, der behandles i Enheden for Handicapkompenserende Ydelser til børn (HKY Børn) i Handicapcentret er således ikke omfattet af denne delstrategi for børnehandicapområdet.

Strategien er endvidere afgrænset således at den primært forholder sig til den faglige del af Handicapcentrets strategi og de spor, der relaterer sig til den faglige udvikling af Børnefamilieenhedens område.

Opbygning

Nedenstående er bygget op således, at der indledes kort med de dokumenter, der allerede er lavet i forhold til det strategiske arbejde i særligt Handicapcentret og som sætter rammen for Børnefamilieenhedens strategiarbejde.

Dernæst redegøres der kort for det historiske perspektiv på børnehandicapområdet, hvorefter de enkelte spor, der arbejdes med i *Udkast til Strategi 2012-2014 – Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres forældre*, gennemgås og sættes ind i en børnehandicapkontekst i forhold til børnehandicapområdet.

De aktiviteter, der vurderes nødvendige på børnehandicapområdet de næste to år for at løfte området såvel fagligt, administrativt som økonomisk gennemgås sammen med de enkelte spor.

Afslutningsvis gennemgås en række forbedringsforslag, som fordrer samarbejde med andre aktører end Handicapcentret, men som vurderes at kunne højne arbejdet med børnehandicapområdet på sigt.

Handicapcentrets Vision, Målsætning og Masterplan for strategi 2010-2013

Handicapcentret arbejder allerede ud fra en samlet strategi for myndighedscentret som helhed, og som denne strategi ligeledes skal være en del af.

Handicapcentrets Vision

Handicapcenter København vil være Danmarks bedste myndighedscenter, der effektivt leverer kompetent, resultatdrevet og respektfuld rådgivning og vejledning af rette kvalitet. Med et værdibaseret udgangspunkt og afsæt i borgernes behov, vil vi være proaktive, tilgængelige og turde tænke nyt og anderledes i arbejdet med at skabe øget selvforståelse og livskvalitet for borgere med funktionsnedsættelse.

Vore medarbejdere skal være specialister, levere sikker drift og kunne arbejde evidensbaseret. Derfor vil vi skabe en forandringskultur og satse på faglig udvikling, god ledelse og skabe interessante opgaver, som gør det muligt for Handicapcenter København at tiltrække og fastholde kompetente medarbejdere og ledere.

Handicapcentrets Målsætning

Handicapcentret skal målrettet bidrage til, at den enkelte borger med funktionsnedsættelse i videste muligt omfang kan udnytte egne ressourcer og blive mere selvhjulpne.

Handicapcentrets ydelser skal kompensere for funktionsnedsættelse og levere rettidig og kvalificeret sagsbehandling, råd og vejledning til byens borgere med behov for handicaprelaterede ydelser.

Dette skal ske på en måde, således at borgerne oplever sig respekteret og involveret i beslutninger, omhandlende dem selv eller deres familie. Såvel myndighedsbeslutninger som mere udøvende foranstaltninger skal afgøres indenfor eksisterende rammer og serviceniveau.

Arbejdsprocesserne skal generelt være kendetegnet ved sikker og effektiv drift, transparens og løbende forbedringer, såvel som afgørelser og anvisninger skal ske på et solidt metodisk og fagligt analytisk grundlag.

Handicapcentret skal være en attraktiv og resultatdrevet arbejdsplads, hvor medarbejdernes kompetence udvikles og anvendes til fulde, og hvor der hersker en god trivsel, båret af en stærk og målrettet centerledelse og organisation.

De 5 strategiske spor

Handicapcenter København arbejder endvidere ud fra en 4-årig strategi, hvori, der er 5 strategiske spor:

- 1) Effektiv kvalitetssikring og Rette serviceniveau
- 2) God økonomistyring og Resultatopnåelse
- 3) Effektive processer og Sikker drift
- 4) Stærk og målrettet ledelse og organisation
- 5) Målrettet kompetenceudvikling og God trivsel

De 6 fokusområder i strategi 2012-2014 på børneområdet

Udkast til Strategi 2012-2014 – Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres forældre arbejder med følgende seks strategiske overskrifter:

- 1) Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og unge
- 2) Kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge

- 3) Insisterende indsats i forhold til udsatte unge, som begår kriminalitet eller er i risiko herfor
- 4) God overgang til voksenlivet for udsatte unge
- 5) Udvikling af anbringelsesviften
- 6) Bedre myndighedsarbejde

Kort historisk perspektiv

Børnehandicapområdet har været kendetegnet ved, at det falder mellem to myndighedsområder – børneområdet og handicapområdet.

Der har således igennem årene foregået en del udviklingsarbejde i forhold til at skabe et fagligt løft af børneområdet, som børnehandicapområdet ikke har været en del af. Endvidere har børnehandicapområdet ikke været underlagt den samme benchmarking, som det øvrige børneområde, og der har ikke fra centralt hold været stillet de samme registreringskrav eller fulgt op på sådanne, som tilfældet har været med det øvrige børneområde. Dette har blandt andet betydet, at der først siden 2011 er blevet implementeret en praksis med at registrere sagerne i BUS og styre området efter disse registreringsdata – dette gælder både en faglig såvel som en økonomisk styring af området.

Området har således ikke gennemgået den samme udvikling og at det er derfor præget af et efterslæb i forhold til faglig udvikling og økonomistyring i forhold til de øvrige børnefamilieenheder. Dette har betydet væsentlige forskelligheder i forhold til det strategiske arbejde med Børnefamilieenheden sammenlignet med de øvrige børnefamilieenheder, idet udgangspunkterne er vidt forskellige.

Overordnet målsætning for Børnehandicapområdet

Generelt er der et ønske om at harmonisere børnehandicapområdet med det øvrige børneområde, der administreres af Børnefamiliecenter København (BFCK) og Mål og Rammekontoret for udsatte børn og deres familier (MR Børn).

Dog er Børnefamilieenheden i Handicapcentret kendetegnet ved ud over de almindelige bestemmelser i servicelovens kap. 11 også at administrere en række bestemmelser, der er særligt målrettet børn og unge med en funktionsnedsættelse. Det er eksempelvis § 32 om hjemmetræning, § 44, jf. § 83 om hjemmepleje til børn og unge, § 44, jf. § 84 om aflastning og afløsning i hjemmet, § 44, jf. § 86 om vedligeholdelsestræning og § 45 om ledsageordning til børn og unge, der er fyldt 12 år.

Samtidig er der et stort ønske om at bevare og udbygge den faglige relation, der er til de øvrige enheder i Handicapcentret.

En af de afgørende fordele for borgerne ved, at børnehandicapområdet organisatorisk er placeret i Handicapcentret er, at der er denne mulighed for at samarbejde på tværs af centret om den samme borgers sag i de forskellige enheder. Der er således et stort ønske i Handicapcentret om, at dette samarbejde på tværs udbygges endnu mere end tilfældet er i dag. Der er ligeledes et strategisk arbejde i gang i Handicapcentret i forhold til at skabe en større sammenhængskraft på tværs af centret, som også vil komme borgerne til gavn, således at medarbejderne i centret grundlæggende har en større viden om hele centrets fagområder og en høj grad af specialviden omkring det handicaprelaterede i sagerne.

Endelig er der truffet politisk beslutning om, at der skal arbejdes med implementeringen af en kontaktperson i de vanskeligste handicapsager, således at det bliver nemmere for borgerne at navigere rundt i det kommunale system.

De seks fokusområder på børneområdet sat ind i handicapkontekst, der skal være med til at sikre Effektiv kvalitetssikring og Rette serviceniveau samt Effektive processer og Sikker drift

Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og unge

Det er på børnehandicapområdet vigtigt for familierne, at vi kommer tidligt ind i familierne og få støttet op om de vanskeligheder, der kan være i den enkelte familie qua, at de har fået et handicappet barn.

Mange forældre oplever en sorg ved at have fået et barn med handicap og har brug for hjælp og støtte fra kommunens side til at få bearbejdet denne. Andre forældre har helt håndgribeligt brug for konkrete værktøjer til, hvordan de ud fra en mere pædagogisk tilgang til barnet får tilrettelagt familielivet på den mest hensigtsmæssige måde for barnet og resten af familien. Nogle familier har brug for helt konkret træning eller behandling af barnet for at sikre barnet den bedste udvikling eller for at udsætte eventuelle yderligere tab af funktionsniveau. Andre familier igen har brug for støtte til at skabe et pusterum, idet et handicappet barn i en familie kan trække store veksler på de øvrige medlemmer af familien.

Der er derfor indsat en række bestemmelser i serviceloven, der er med til at sikre, at der hurtigt kan sættes ind i familien med den relevante hjælp. Således er der en række bestemmelser, som kun gælder i forhold til de handicappede børn og unge, og som området for børn og unge, der er socialt udsatte, ikke er omfattet af.

På trods af dette har der igennem mange år været praksis for *ikke* at anvende disse bestemmelser; dette gælder fx muligheden for at bevilge hjemmepleje til børn og unge under 18 år eller muligheden for at bevilge vedligeholdelsestræning.

Særligt for ydelsesområdet

Der har heller ikke – som på det øvrige børneområde – været tænkt i at udvikle forebyggende tilbud som en del af leverandørsiden i forvaltningen. I stedet har man på børnehandicapområdet valgt at skulle ud og købe de fleste ydelser fra private leverandører. Dette gør det meget vanskeligt hurtigt at sætte ind med hjælp i familien på en effektiv måde og af en kvalitet, som kommunen kan stå inde for.

Det er derfor vurderingen, at der skal arbejdes med en mere langsigtet strategi for hele ydelsesområdet på børnehandicapområdet, hvor tilbudsviften udbygges med inspiration fra det øvrige børneområde. Således vil det være oplagt, at der i forbindelse med Handicapcentret inden for en årrække laves en servicebutik, hvor forældre til Handicappede børn kan komme og få tilsvarende ydelser i forhold til handicapproblemtikker, som der gives i forhold til sociale problematikker i byens øvrige servicebutikker.

Der skal ansættes familiebehandlere i Børnefamilieenheden, der er har indblik i de særlige problematikker, der gør sig gældende i forhold til målgruppen. Som tilfældet er i dag, købes denne ydelse ved private leverandører, der i alt for høj grad selv beslutter, hvordan de vil arbejde med familien – på trods af klare mål i handleplanen. Grunden til dette er, at det er relativt få udbydere på dette særlige marked, hvorfor konkurrencen er lav og dermed er det svært at finde egnede alternativer.

Den samme problemstilling har været og er til dels stadig gældende i forhold til kontaktpersonområdet. Dog er der allerede i 2010 og 2011 foretaget en justering af timepris, aktivitetsbeløb og antal bevilgede timer til den enkelte opgave, ligesom der er kommet mere fokus på bestillingen af opgaven ud fra mere kvalificerede handleplaner. Dette har alt sammen haft en positiv effekt, således at Handicapcentret i dag hjælper flere børn og unge inden for den samme økonomiske ramme som hidtil.

Konkrete aktiviteter der skal sikre en tidlig indsats

Aktivitet 1 tidlig indsats	Der er behov for udarbejdelse af en klar oversigt over de muligheder for en tidlig indsats, der er på handicapbørneområdet i form af servicelovens § 11 og § 50 samt snitfladen til HKY Børn i forhold til de muligheder for tidlig indsats, om der er efter servicelovens § 41, fx i form af kurser mv.
Aktivitet 2 træning	Der er endvidere behov for afdækning af de muligheder for træning, servicelovens åbner op for og snitfladerne imellem de forskellige bestemmelser. Således kan træning bevilges efter servicelovens § 11, § 32, § 52 og § 44, jf. § 86. Endvidere afventer Handicapcentret en afklaring af økonomien i forhold til de administrative ressourcer, idet der flyttes en række træningssager fra BUF til Handicapcentret.
Aktivitet 3 ledsagelse	Ligeledes bør der laves en afdækning af snitfladerne mellem en kontaktperson efter § 52, stk. 3, nr. 6 og muligheden for bevilling af ledsagelse efter § 45.
Aktivitet 4 aflastning/ afløsning	<p>Et andet stort område i forhold til børnehandicapområdet er hele aflastningsområdet. Der er her foretaget ændringer i lovgrundlaget netop med henblik på at lette sagsbehandlingen og dermed også indirekte sikre en hurtig indsats til familierne.</p> <p>Der arbejdes på at lette sagsbehandlingen i forhold til aflastning i hjemmet efter servicelovens § 44, jf. § 84 (afløsning). Blandt andet er det ønsket, at dette område henlægges til HKY Børn for så vidt angår de sager, der er målgruppeplaceret til Handicapcentrets målgruppe.</p> <p>Baggrunden for dette er, at snitfladen ofte relaterer sig til servicelovens § 41 og det betyder et væsentligt spild i sagerne, når de først skal vurderes i én enhed for derefter eventuelt at skulle behandles og vurderes i en anden enhed.</p> <p>Sager om aflastning uden for hjemmet efter servicelovens § 44, jf. § 84, vil fortsat skulle behandles i Børnefamilieenheden i Handicapcentret.</p>

	En opdeling som beskrevet vil lette sagsgangene til gavn for både borgerne og sagsbehandlerne, der vil opleve en mere simple opdeling af området og det vil igen medføre færre snitfladeproblemer.
Aktivitet 5 kvalitetsstandarder	På sigt bør der udarbejdes politisk vedtagne kvalitetsstandarder for dette område.
Aktivitet 6 hjemmepleje	Der skal ske en afklaring af, om hjemmeplejeområdet i forhold til børn og unge på sigt skal flyttes til Hjemmeplejevisitationen, hvor det mere naturligt vil ligge. Hjemmeplejevisitationen har dog udskudt dette indtil der er sket en genopretning af HKYs område, da der vil komme en del sager derfra.
Aktivitet 7 Udføre personale	Der skal ligeledes ansættes udførepersonale i Børnefamilieenheden i form af familiebehandlere med særlig indsigt i børnehandicap og eventuelt korps af kontaktpersoner og psykologer.

Kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge

Handicapcentret har siden sommeren 2010 været i tæt dialog med Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF)/Specialområdet i forhold til alle sager, hvor der vurderes at være grundlag for dagbehandling. Baggrunden for det øgede fokus var blandt andet, at der havde været nogle uheldige sager i pressen og ved Borgerrådsgiveren, hvor det kom frem, at samarbejdet omkring disse sager mellem BUF og SOF var meget vanskeligt, og at dette medførte, at en række børn og unge ikke fik den undervisning, de var berettigede til, idet de to forvaltninger ikke kunne enes om en fælles løsning i sagerne. Dette bevirkede, at de to administrerende direktører gik aktivt ind i problemstillingen og der blev nedsat en arbejdsgruppe de to forvaltninger imellem, der skulle se på, hvordan man kunne undgå lignende sager i fremtiden.

Det skal bemærkes, at Handicapcentret på daværende tidspunkt var ramt af en *meget* stram budgetstyring på området.

Nuværende praksis omkring de komplekse sager

På nuværende tidspunkt er der oparbejdet en praksis, hvor de to forvaltninger hurtigt går i dialog med hinanden, såfremt der ikke er enighed omkring et undervisningstilbud indeholdende dagbehandling til et barn eller en ung. Dette betyder også, at eventuelle konflikter holdes væk fra borgeren, således at borgeren ikke oplever sig som en kasterbold imellem de to forvaltninger.

Konkret har uenighederne i sagerne primært omhandlet sager med børn og unge, der havde diagnoser med autisme eller andre udviklingsforstyrrelser. Det har været oplevelsen, at hvis et barn eller ung med disse diagnoser ikke "passer ind" i de tilbud, BUF kan stille til rådighed og som er af begrænset kapacitet, så er barnet eller den unge behandlingskrævende i en sådan grad, at det skal have et dagbehandlingstilbud. Det synes påfaldende, at børn med andre og mere klassiske handicapdiagnoser ikke på samme måde og i samme omfang vurderes at være dagbehandlingskrævende.

Antallet af tilbud i BUF

Der har fra BUFs side være udtrykt enighed om, at tilbudsviften fra BUF i forhold til den massivt voksende andel af børn og unge med udviklingsforstyrrelser af forskellig karakter er for snæver, henset til de mange børn og unge med disse diagnoser, der bor i kommunen.

Snitfladeproblematik omkring bevillingskompetencen til kørsel til og fra dagbehandling

Som led i denne problematik er der også et udestående omkring afklaring af bevillingskompetencen på børneområdet, som Børnefamilieenheden og HKY Børn har rejst løbende overfor de centrale kontorer.

Få interne skoler på døgninstitutionerne

Et andet problem på børnehandicapområdet i relation til undervisningsdelen er, at de institutioner, man historisk se har lavet ikke indeholder et skoletilbud. De fleste institutioner på Drift- og Udviklingskontoret for Udsatte børn og deres familier (DU Børn)s område indeholder interne skoler – dette på trods af, at det klare mål for disse børn og unge er, at de kommer ud i normalskolesystemet.

Denne problemstilling gennem gås mere uddybende nedenfor under afsnittet *Forbedringsforslag der kræver samarbejde med andre enheder i Socialforvaltningen*.

Konkrete aktiviteter der skal sikre Kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge

Aktivitet 1 fortsat dialog	Det er vurderingen, at der er fortsat behov for tæt dialog med BUF omkring de mulige konfliktsager, således at det nuværende gode samarbejde fastholdes og borgerne ikke oplever sig som en kasterbold imellem de to forvaltninger.
Aktivitet 2 Kørsel	Der er behov for en afdækning af kørselsområdet mellem de to forvaltninger, således at det er entydigt, hvornår den ene forvaltningen har ansvaret for at bevilge kørsel og hvornår det er den anden forvaltnings ansvar. Dette arbejde afdækningsarbejde vil skulle ske i samarbejde med HKY Børn og gerne også BFCK, MR Børn og BUF.

Insisterende indsats i forhold til udsatte unge, som begår kriminalitet eller er i risiko herfor

Handicapcentret har oplevet, at en del unge med diagnoser inden for autismspektret, udviklingsforstyrrelser eller mentalt retarderede har en tendens til at blive kriminelle og/eller medløbere.

Det har således været en udfordring i en række sager dels at finde de rigtige tilbud men også at arbejde konstruktivt med den unges problemer, idet kriminalitetsproblematikker umiddelbart falder uden for Handicapcentrets spidskompetence.

Det er derfor aftalt, at sådanne sager – uanset diagnose – skal behandles i BFCK, såfremt barnet eller den unge vurderes at kunne få en bedre hjælp dér grundet kriminaliteten eller risikoen herfor.

Dette mål vil derfor ikke umiddelbart være et, som Handicapcentret vil gå ind og arbejde videre med at udvikle væsentligt, hvorfor der heller ikke opsættes nogle særskilte mål for dette område.

Der er dog behov for at udbygge et samarbejde med SSP i forhold til de unge, der både har en funktionsnedsættelse, og som er udsatte i forhold til kriminaliteten.

Konkrete aktiviteter der skal sikre en Insisterende indsats i forhold til udsatte unge, som begår kriminalitet eller er i risiko herfor

Aktivitet 1 SSP Samarbejde	Der skal udbygges en eller anden form for samarbejde og dialog omkring de kriminelle unge med funktionsnedsættelser.
----------------------------------	--

God overgang til voksenlivet for udsatte unge

Det er ligesom i sagerne med de socialt udsatte unge særdeles vigtigt, at vi sikre en god overgang til voksenlivet for de handicappede unge.

Det særlige ved en række af de unge, der hører til i Handicapcentret er, at man på et meget tidligt tidspunkt er bekendt med, at den unge aldrig vil få et eget forsørgelsesgrundlag, men at den unge vil skulle have en pension grundet funktionsnedsættelsen.

Der vil fortsat skulle være fokus også i Handicapcentret på at sikre denne overgang. Der henvises i øvrigt til afsnittet *Forbedringsforslag der kræver samarbejde med andre enheder i Socialforvaltningen*.

Endvidere har der være sager, hvor den unge ikke er i målgruppe for Voksenenheden i Handicapcentret, og hvor det har været svært at få sagen overdraget til Socialcenter København (SCK). Det der derfor vurderingen, at der bør laves et tillæg til målgruppenotat mellem Voksenenheden i Handicapcentret og SCK i forhold til denne - særlige problemstilling, således at borgeren ikke her oplever at blive en kasterbold imellem de to myndighedscentre.

Bedre til at fremtidsplanlægge området

På baggrund af det store efterslæb på botilbud til Børnefamilieenhedens målgruppe og idet denne målgruppe er den gruppe af unge, hvor vi meget tidligt vil kunne fastslå, om de vil have behov for et botilbud efter servicelovens §§ 170 og 108 bør der fortsat arbejdes på, hvordan vi får denne viden videre til Voksenområdet med henblik på en mere langtidssigtet planlægning af området.

Der bør endvidere arbejdes med behovet i forhold til ungeinstitutioner og har flere institutioner, der både er godkendt efter servicelovens § 66 (børnebestemmelserne) og § 107-108 (voksenbestemmelserne), således at dette skaber mere kontinuitet i den enkelte unges liv og færre flytninger.

Konkrete aktiviteter der skal sikre Kvalificerende God overgang til voksenlivet for udsatte unge

Aktivitet 1 proces	Der skal i samarbejde med Voksenenheden i HCK udarbejdes en fælles proces for overgangen til voksenenheden med tilhørende skabeloner mv.
Aktivitet 2 Aftale med SCK	Der skal udarbejdes målgruppeaftale med SCK.
Aktivitet 3	Der skal på sigt arbejdes med, at Voksenenheden i Handicapcentret på et langt tidligere tidspunkt orienteres om sager, hvor der bliver behov for botilbud, således at der kan styres på en hel anden måde, end tilfældet er nu.

Udvikling af anbringelsesviften

Der har været tradition for, at man havde relativt få døgninstitutionspladser på børnehandicapområdet og at man derfor har benyttet sig i et relativt stort omfang af socialpædagogiske opholdssteder.

Således var der i snit

30,5 fuldtidsanbragte børn i plejefamilier i pr. måned 2011 – svarende til ca. 18 % af den samlede mængde af fuldtidsanbragte børn og unge

2 fuldtidsanbragte børn i netværksplejefamilier pr. måned i 2011, – svarende til ca. 1 % af den samlede mængde af fuldtidsanbragte børn og unge

39 fuldtidsanbragte børn på socialpædagogiske opholdssteder pr. måned i 2011 – svarende til ca. 23 % af den samlede mængde af fuldtidsanbragte børn og unge

95 fuldtidsanbragte børn på døgninstitutioner pr. måned i 2011 – svarende til ca. 57 % af den samlede mængde af fuldtidsanbragte børn og unge

Budgetmæssigt havde man pr. ultimo november 2011 brugt ca. 42,4 millioner af det samlede Køb/Salg-budget svarende til ca. 43 % på køb af pladser på private opholdssteder. Det er således en forholdsvis stor del af budgettet, der går til denne type tilbud.

Samtidig har der været en række sager i pressen, der har rejst massiv kritik af socialpædagogiske opholdssteder og vist, at tilbuddene tager meget høje betalingspriser uden, at kommunerne får den varer, der betales for. – dette har været tilfældet på både børne- og voksenområdet.

Særligt på handicapområdet kan det være problematisk med meget stor brug af socialpædagogiske opholdssteder, da en række af borgerne ikke vil kunne give verbalt udtryk for, hvis forholdene ikke er i orden på stedet.

Ligeledes har Børnefamilieenheden måtte konstatere i enkelte tilfælde, at de pædagogiske metoder, der anvendes på stederne ikke støtter op om de mål, der skal arbejdes med ud fra det enkelte barns eller ungs handleplan. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det er et meget stort indgreb i et barns eller ungs liv at flytte dem fra det opholdssted, som de har knyttet sig til, imod dets vilje.

Idet der bredt i hele forvaltningen arbejdes ud fra evidensbaseret viden er det vurderingen, at man ved brug af kommunens egne institutioner har langt bedre muligheder for at styre, hvilke pædagogiske metoder, der arbejdes med, og at disse så også har den effekt, som vi ønsker for det enkelte barn eller unge.

En anden problemstilling, der gør sig gældende i forhold til institutionsområdet på børnehandicapområdet er, at man arbejder med køb af faste pladser på institutionerne uanset, om Handicapcentret bruger pladserne eller ej. Såfremt pladserne ikke bruges, er det Handicapcentret, der sælger pladserne enten til andre enheder under BFCK eller til andre kommuner.

Dette adskiller sig fra den BUM-model, der er indført for år tilbage på resten af børneområdet i SOF. BUM-modellen har vist sin effekt ved, at de institutioner, som sagsbehandlerne ikke var tilfredse med i forhold til den faglige kvalitet nu er lukket ned og der er kun de institutioner tilbage, som har en kvalitet, der er tilfredsstillende.

I forhold til forbedringsforlag henvises der til afsnittet *Forbedringsforslag der kræver samarbejde med andre enheder i Socialforvaltningen*.

Samarbejdet med Center for Børn med Handicap (CBH)

Der har vist sig et behov for at revidere den samarbejdsaftale, der er med CBH og som der ikke er tilstrækkeligt kendskab til i Børnefamilieenheden. Dette har betydet visse udfordringer i samarbejde med institutionerne.

Samtidig er der behov for en forventningsafstemning med CBH i forhold til det serviceniveau, som Børnefamilieenheden har mulighed for at yde, fx i forbindelse med indskrivninger af børn og unge på institutionerne.

Udarbejdelse af kvalitetsstandarder for institutionsområdet

Der er behov for på sigt at udarbejde kvalitetsstandarder i forhold til anbringelses- og aflastningsområdet for handicappede børn og unge.

Særligt aflastningsområdet er ikke tydeligt nok beskrevet i forhold til, hvor mange antal døgn og evt. vederlag, der bevilges til aflastnings- og plejefamilierne. Det sidste område er dog på vej til Center for Familiepleje, der formodes at ville se på denne del, når området overgår dertil.

Konkrete aktiviteter der skal sikre Udvikling af anbringelsesviften

Aktivitet 1 proces	Udarbejdelse af ny proces for anbringelsesområdet, der skal erstatte de nuværende arbejdsgange for Køb/Salg.
Aktivitet 2 aftale med CBH	Der skal udarbejdes en ny samarbejdsaftale med CBH.
Aktivitet 3	Fastlæggelse af serviceniveau på aflastningsområdet.

service niveau	
-------------------	--

Bedre myndighedsarbejde

Handicapcentret har siden 2010 meget aktivt arbejdet med at sikre bedre myndighedsarbejde i sagsbehandlingen.

Således har alle områder undtagen Børnefamilieenheden fået et kompetenceløft i forhold til bedre sagsbehandling. Børnefamilieenheden ønsker et lignende kompetenceløft i 2012/13. De enkelte dele i et sådan kompetenceløft vil blive gennemgået nedenfor.

Lean og registrering af sagerne mv.

På børneområdet har man – ligesom i resten af centret – indført lean, der har betydet, at der arbejdes med faste processer og en række skabeloner på breve og afgørelser. Formålet med disse har været at man ned i detaljen fik beskrevet sagsgangene, herunder også de lovgivningsmæssige krav, hvorved sikrer overholdelse af gældende lov.

Der er som tidligere beskrevet en udfordring i forhold til, at man igennem mange år på børnehandicapområdet valgte ikke at bruge de samme registreringssystemer som resten af børneområdet arbejdede med og at man derfor også stod uden for den benchmarking, der foregik på børneområdet i forhold til overholdelse af sagstidsfrister. Der har ligeledes fra centralt hold været en accept af, at der blev bevilget aflastning uden for hjemmet samt anbringelser uden at de fornødne undersøgelser og handleplaner var lavet i alle sagerne. Dette har betydet, at der i dag er et efterslæb i forhold til at få udarbejdet handleplaner i alle foranstaltningssagerne.

Ligeledes er der et meget stort arbejde i forhold til at få indarbejdet en ny kultur i Børnefamilieenheden, således at sagsbehandlerne føler sig forpligtet af de lovgivningsmæssige krav i forhold til de tidsmæssige krav til undersøgelser, handleplaner og opfølgninger. Dette arbejdes der meget med ved tavle og sagsmøderne, hvor der hver uge tales måltal med medarbejderne med fokus på resultatopnåelse.

Dette vil dog fortsat være noget, som der skal arbejdes med ud fra en strategisk vinkel de næste år, ligesom der på sigt også skal arbejdes med den faglige dimension i udviklingen af området.

Indførelsen af et Fælles Sprog

Der er arbejdet med Fælles Sprog i form af implementering af Signs of Safety, som også er den metode, der arbejdes med i BFCK.

Der skal i de kommende år arbejdes videre med denne metode, således at det bliver en naturlig del af alle sagsbehandlernes metode.

Børnesamtalen

Endvidere har der vist sig et behov for at udvikle børnesamtalen. Der er i forhold til børn og unge med funktionsnedsættelser en særlig udfordring i, hvordan børnesamtalen afholdes. Der er også en række sager, hvor børnesamtalen kan undlades og istedet skal gennemføres i form af observationer. Der skal også fokus på, hvornår der er tale om

inddragelse af barnet eller den unge i sagen og hvornår der er tale om en reel børnesamtale.

Der skal således arbejdes meget mere med hele dette område, og det skal afklares, om det kan systematiseres og standardiseres noget mere end tilfældet er i dag.

Bedre kendskab til og anvendelse af de forvaltningsretlige regler i praksis

Der skal arbejdes med forvaltningsretten.

Særligt skal der arbejdes med evnen til at opbygge en afgørelse, skrive konkrete begrundelser og redegøre for skønnet.

Der skal endvidere være et bedre kendskab til grundlæggende forvaltningsretlige discipliner som partshøring og aktindsigtsreglerne.

Til forskel fra tidligere skal dette ske gennem mere caseorienteret undervisning for at skabe et mere aktivt læringsrum.

Myndighedsarbejdet

Alle andre enheder i Handicapcentret har været på kursus i Bedre Myndighedsarbejde, og det er vurderingen, at Børnefamilieenheden også skal igennem dette kursusforløb med henblik på at sikre et mere ensartet myndighedsarbejde i centret, ligesom det også er med til at skabe et fælles sprog i forhold til myndighedsarbejdet, modsat fælles sprog i SOS der mere er målrettet den børnefaglige dimension.

Udredningsværktøj på børnehandicapområdet

Der skal i samarbejde med Servicestyrelsen udarbejdes et udredningsværktøj, der kan anvendes på børnehandicapområdet, og som skal anvendes som et supplement til de børnefaglige undersøgelser og som et sagsoplysningsredskab på alle andre typer sager end foranstaltningssagerne.

Implementering af CSC Social

Der skal implementeres CSC Social som i resten af forvaltningen med henblik på at sikre bedre behandling af sagerne. En af gevinsterne ved systemet er også, at det kan understøtte elektronisk sagsbehandling og bedre registrering af sagerne og det arbejde, der foregår ude på sagsbehandlerniveau.

Konkrete aktiviteter der skal sikre Bedre myndighedsarbejde

Aktivitet 1 lean	Fortsætte implementeringen af lean og derefter gennemføre forbedringsforslag på de eksisterende processer.
Aktivitet 2	Arbejde med kvaliteten i sagerne og differentieret kvalitet i forhold til det enkelte barn og ungs behov.
Aktivitet 3 fælles sprog	Fortsætte arbejdet med at implementere Fælles Sprog og SOS.
Aktivitet 4	Der skal afholdes kurser i børnesamtalen.

børnesamtalen	
Aktivitet 5 forvaltningsretten	Der skal afholdes undervisning i forvaltningsretten.
Aktivitet 6 myndighedsarbejdet	Der skal afholdes kursus i myndighedsarbejdet på samme måde som resten af medarbejderne i Handicapcentret har været på.
Aktivitet 7 Udredning	Der skal udvikles et udredningsværktøj på børnehandicap, der modsvarer VUM på voksenområdet.
Aktivitet 8 CSC Social	CSC Social skal implementeres på børnehandicapområdet ligesom i resten af forvaltningen. Der skal endvidere arbejdes med implementering af nyt processkema fra BFCK.

Øvrige punkter der skal arbejdes strategisk med på børnehandicapområdet

Der er ud over de ovennævnte punkter nogle punkter, som vurderes at være særlige fokusområder for børnehandicapområdet i de næste to år.

Økonomistyring

Der skal således være et fortsat særligt fokus på økonomien og styringen heraf, idet der er et udviklingspotentiale.

Endvidere kommer der til at skulle ske et opbrud med den hidtidige kompetencefordeling af økonomien vedrørende anbringelser og aflastning uden for hjemmet, der hidtil har ligget i centralforvaltningen eller under en visitationschef i Handicapcentret.

Dette område lægges nu ud til Børnefamilieenheden, og det kræver et meget øget økonomifokus fra ledelsens side, således at budgetterne sikres overholdt.

Der skal samtidig arbejdes med at sikre endnu bedre økonomioplysninger, dels fra sagsbehandlerne og dels fra fagsystemerne, således at prognoserne på børnehandicapområdet hele tiden blive bedre og mere valide og området mere styrbart. Således arbejdes der videre med BOPA.

En vision for området

Der er behov for, at der laves en fælles vision for børnehandicapområdet i forhold til, hvad det er for målsætninger, som vi arbejder på, når der er tale om børn og unge med funktionsnedsættelser.

Forbedringsforslag der kræver samarbejde med andre enheder i Socialforvaltningen

Interne skoler på vore døgninstitutioner

I forhold til Drift- og Udviklingskontoret for Handicappede (DU Handicap)s institutioner er det påfaldende, at man har valgt at gå i fuldstændig modsatte retning i forhold til DU Børn for så vidt angår strategien med interne skoler – og dette på trods af de særlige behov børn og unge med funktionsnedsættelser har. Således er der kun på Baunegården lavet en intern skole, for de børn og unge, der bor på institutionen.

For eksempel er der ikke en intern skole institutionen Nærumgaard, der skal rumme nogle af de tungeste og dyreste børn i Børnefamilieenheden. Det har den betydning for det enkelte barn og unge, at de fortsætter i deres specialskole inde i København. Det betyder igen, at de skal transporteres til hver dag frem og tilbage med VBT-bus fra institutionen i Nærum til specialskolen i København. Nogle af børnene er endda så dårlige, at de ikke kan dele VBT-bussen med andre børn og unge, hvorfor de transporteres i deres egen. Endvidere er det alment antaget, at så dårlige børn og unge ikke har godt af disse skift og af at skulle sidde så længe i trafikken.

Der bør derfor efter Handicapcentrets opfattelse arbejdes på en strategi i forhold til, hvordan man kan få lavet flere interne skoler på forvaltningens egne døgninstitutioner. BUF er meget interesseret i en sådan strategi og bakker fuldt op om interne specialskoler målrettet den målgruppe af børn og unge, der er på institutionen.

Overgangen fra barn til voksen

Idet der ikke er tilstrækkeligt med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108 til målgruppen, er en del unge fortsætter på "ureglementerede" efterværn på deres børneinstitution, idet alternativet ellers er, at de ikke har noget botilbud efter det fyldte 18. år.

Dette er ikke hensigtsmæssigt over for de børn og unge, der bor på institutionen og hvor målgruppen udvides, ligesom det heller ikke er hensigtsmæssigt over for de unge, der skal forblive i et børnetilbud på trods af, at de nu er voksne og derfor kan have andre behov, end da de var børn.

Udvidelse af anbringelsesviften og ønske om en BUM-model

Børnefamilieenheden har gennem årene haft et ønske om, at ændre budgetmodellen på institutionsområdet, således at man ikke er bundet op på økonomien ved at have købt faste pladser på de enkelte institutioner, og hvorved man ikke har mulighed for at bruge alternative institutioner.

Det er Handicapcentrets vurdering, at den nye ledelse, der er kommet i Center for Børn med Handicap har en helt anden tilgang til området og Handicapcentret er meget positiv over den seneste udvikling på vores institutioner.

Dog er det fortsat Handicapcentrets ønske, at der indføres en BUM-model på børnehandicapområdet, således at man vil være bedre stillet i forhold til at få den ønskede kvalitet på institutionerne, da markedskræfterne vil motivere institutionerne på en helt anden måde end den nuværende budgetmodel gør.

2012

Københavns kommunes
Socialforvaltning

Dag- og døgncentret for
skolesøgende V/ Mette
Ploug Nielsen og Dennis
Kjeldsen

**HØRINGSSVAR TIL
BØRNESTRATEGIEN 2012-
2013. DAG- OG
DØGNCENTRET FOR
SKOLESØGENDE.
METTE PLOUG NIELSEN OG
DENNIS KJELDEN**

Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Overordnede betragtninger

Vi har med stor interesse sat os ind i høringsforslaget til revision af Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier.

Vi har med stor glæde konstateret at tankerne i strategien og vores virkelighed nærmer sig mere og mere, specielt tankerne om at udsatte børn og unge i lighed med andre børn og unge skal have mulighed for at udfolde og udvikle sig, få en opvækst med trivsel og gode vilkår får at få samme muligheder for succes i voksenlivet, som andre børn og unge – ligger tæt op af vores tilgang til skoletilbud samt behandlings- og udviklingsarbejdet med de børn og unge som bor og lever på vores institutioner i regi af Dag- og døgncentret for skolesøgende, herunder skole- og behandlingshjemmet Kastaniegården.

Vi har med stor glæde læst at de 3 pejlemærker som Socialudvalget har valgt at fokusere på er

- Flere udsatte børn og unge får en kvalificeret skolegang
- Færre børn og unge ender i kriminalitet
- Flere udsatte børn og familier får en tidligere indsats

Dette betyder bla. at vi ser frem til i højere grad end nu, i samarbejde med socialcentrene at inddrage børn og unges familier og netværk i langt højere grad i løsningen af de problemstillinger som børnene og de unge påvirkes af og "indeholder".

Værktøjer som "De urolige år", PALS, PMTO, MST, MTFC og flere typer af fleksible anbringelser vil være kærkomne nye indslag i arbejdet med børn og unge på en døgninstitution som Skole- og behandlingshjemmet Kastaniegården.

Ansvarliggørelse af familier og netværk er efter vores vurdering altafgørende for at skabe yderligere udvikling af området med udsatte børn og unge, derfor tænker vi at det kunne være interessant hvis fremtidige revideringer og høringer også bringes til høring blandt f. eks. Interesseorganisationer for udsatte børn og unge.

Organisering og sammenhængskraft

Et kæmpe ønske for os er at sammenhængskraften på tværs af forvaltninger styrkes massivt. Det er en massiv udfordring for os men i endnu højere grad for vores børn, unge og forældre når deres "sag" er fordelt i en mangfoldighed af forvaltninger.

Kommunikationen på tvær og forståelsen for familiens samlede situation forsvinder i viften af velmenende og hårdt arbejdende sagsbehandlere, vejleder, læger, pædagoger, lærere og til tider mange mange flere.

Tværgående fokusområde:

En mere vidensbaseret udvikling og praksis

Policyudvikling og vidensbaseret arbejdet med udsatte børn og unge

Det er afgørende at vi altid er opsøgende og nysgerrige på nye tiltag og på nye viden inden for vidensbaseret policyudvikling og vidensbaseret arbejdet med udsatte børn og unge for eller tilbyder vi ikke udsatte børn og unge de bedste udviklingsmuligheder samt vi udnytter ikke

Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Københavns kommunes økonomiske ressourcer bedst muligt. Når det er sat så er faren ved altid at finde og benytte løsninger som er forsknings- og evidensbaserede, at vi stopper med at være nysgerrige, kreative og at vi glemmer at se og høre det enkelte barn, den konkrete unge eller den helt unikke familie. Det vil for barnets og den unges skyld være afgørende at de oplever sig hørt, set og anerkende for de unikke væsner de er, og ikke alene "behandlet" som en del af noget statistisk materiale.

Forandringskompasset

Forandringskompasset er indført som et effektmållingsværktøj, hvor effekten af en mangfoldighed af indsatser måles. I forhold til vidensdeling, måling af best praksis osv. Vil forandringskompasset være en stor gevinst når vi i gruppen, på institutionen, i centeret og mere generelt vil måle effekten af vores indsats. Vi forventer, at det fremover vil være et effektiv dialog- og udviklingsredskab.

Ud fra de erfaringer vi har fået i den første tid med forandringskompasset har vi konstateret at det er et effektivt ledelsesredskab men ikke fremstår meningsfuldt for vores børn og familier. Der er flere områder hvor forandringskompasset hæmmer dialogen med børn/unge og forældre.

- Selve layoutet betyder, at det er svært læsbart for forældrene og ikke mindst børn og unge
- Selve kompasset lægger op til ekspertvurderinger og undlader at inddrage "hovedpersonerne" i vurderingerne af hvilken effekt som en eventuel indsat har eller har haft på deres liv. Det er vores bekymring af dette arbejder i mod målsætningen om i langt højere grad end nu at ansvarliggøre familier og netværk.

De 10 parametre/ dimensioner som børn og forældre bliver mål op i mod, tager ofte modet fra børn og forældre - i det parametrene/dimensionerne - som oftest er uendeligt langt fra barnet og forældrenes nærmeste udviklingszone og derfor måske ikke er realistiske inden for en meningsfuld fremtid.

Vi så meget gerne at der i forandringskompasset blev mulighed for at tilføje individuelle og dermed scoringer som i dialog med barn/unge og familie, tager udgangspunkt i den konkrete familie og det konkrete barn eller ungs nærmeste udviklingszone.

Forskning i egen praksis

Vi ser med stor nysgerrighed og forventning frem til det nye forskningsprojekt på døgninstitutionsområdet. Vi håber, at blive inddraget aktivt i projektet.

Fokusområde 1:

Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og unge

I forhold til fokusområdet "tidlig indsats" er det spændende at læse om den store indsats som allerede bliver udført af specielt den anonyme rådgivning og sagsbehandling.

I det fremtidige arbejde mht. den "tidlige indsats" kunne det være spændende at udnytte den viden, ekspertise og ressourcer som ligger i dagbehandlings- og døgnområdet i flere og mere kreative og fleksible løsninger for både børn, unge og hele familier. Løsninger som er målrettede, kortsigtede samt ultra fokuseret på det løsningsfokuserede og energitilførende for barnet, den unge og deres familie. Et af mange forslag kunne være vores oplag til familiegrupper som tager udgangspunkt i SOS og i følgende:

- udvikle dialogen i familien
- udvikle dialogen mellem den enkelte forældre og barnet/den unge
- sikre et konstruktivt, stabilt og positivt forløb
- opstille konkrete mål som sikre succes for barnet og biologisk familie/netværket
- møde ligestillede og udvikle et netværk (se bilag 1)

Tankerne om at sagsbehandlere og frontmedarbejdere arbejder tæt sammen på skoler og i daginstitutioners kun med fordel overføres til dag- og døgnbehandlingsområdet. Både sagsbehandlere og dag- og døgninstitutionens område bruger kæmpe ressourcer på at opbygge samarbejdet og skabet et fælles sprog med en kæmpe vifte af samarbejdspartnere. Hvis f. eks. en eller to sagsbehandlere varetog børnesagerne fra hele Kastaniegården, så ville arbejdsgange blive meget mere smidig, dialogen mere smidig og løsningen af opgaven må forventes at blive mere fleksibel.

Fokusområde 2:

Kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge

Fravær og den der af manglende læring og tilknytning til det sociale fællesskab i skolen - er en massiv udfordring for mange af de børn og unge som indskrives på Kastaniegården.

Vi oplever at specielt den manglede sociale tilknytning og barnet/den unges manglede oplevelse af at være en del af et forpligtende fællesskab giver massive problemer i forhold til fremmøde og manglende selv.

Læsning er vigtig for vidensindsamling og for at kunne arbejde selvstændigt. I forbindelse med læseindsatsen er det vigtigt at der samtidigt arbejdes med kompenserende redskaber så som it-rygsæk, lydbøger m.m. så ledes at barnet eller den unge ikke unødigt sættes tilbage i forhold til matematik, sprogfag, almen viden m.m., mens der arbejdes med læsefærdigheden. De kompenserende redskaber bør prioriteres i forbindelse med læseindsatsen.

Dag- og døgncentret for skolesøgende er i færd med at uddanne læsevejledere og en naturlig refleksion kunne være overvejelser om ligeledes at uddanne matematikvejledere. Supplerende implementerer vi forandringskompasset med målsætninger omkring skolegang. Ligeledes implementerer vi PALS (Positiv Adfærd Læring i Samspil) på vores dagtilbud med intern skole med henblik på netop at kvalificere skolegangen for vores udsatte børn.

Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Næste skridt kunne være at beslutte at implementere PALS på alle vores institutioner i regi af dag- og døgncentret for skolesøgende.

Fokusområde 3:

Insisterende indsats til unge, der begår kriminalitet eller i risiko herfor

Der er mange spændende initiativer undervejs. Vi mangler flere initiativer som er målrette til de 9-14 årige, som der er bekymringer for. Vi oplever at der mangler effektive indsatsmuligheder for den yngste gruppe.

Som Center med børn og unge fra hele København vil vi meget gerne informeres og inddrages meget mere aktivt i de forebyggende initiativer som foretages i de boligområder som vores børn og unge kommer fra. Det er vores vurdering at vi ville kunne støtte op omkring det barn eller den unges som vi har tilknytning til, men også at vi ville kunne opkvalificerer udslusnings- eller efterværnsforløb hvis vi fik et nær kendskab til det lokal miljø som vores børn og unge kommer fra.

I lighed med at vi gerne vil involveres og informeres om tiltagende i boligområderne, som vores børn og unge kommer fra, så vil vi meget gerne have et endog meget tættere samarbejde med SSP, gademedarbejder m. fl. i samme lokalområder.

Fokusområde 4:

God overgang til voksenlivet for udsatte unge

Forberedelsen og planlægningen af udslusning og efterværn er alt afgørende i forhold til at øge effekten af udslusning og efterværn.

Vi oplever jævnligt at børn og unge hjemtages uden at der forelægger en plan. Det er vores klare oplevelse at når det sker, så kan flere års positiv udvikling, destrueres på ganske få uger.

Positivt, kreativt og understøttende samarbejdet mellem den unge, UUV, sagsbehandler, efterværnsted og uddannelsessted er vigtigt for at den unge finder motivation, social tilknytning til uddannelsesstedet, fastholdes i uddannelsen og for at gennemfører diverse opgaver eksamener.

Vi oplever at vores efterværnspladser er med til at understøtte de unge i overgangen til voksenlivet således at de i lighed med Danmarks øvrige unge oplever et voksent sikkerhedsnet som kan hjælpe dem med livets udfordringer, så som kærestesorger, bolig, alkohol, økonomi, madlavning, tøjvask m.m. – således at livsudfordringer ikke får negativ indflydelse på deres uddannelsesforløb. Efterværnspladserne er svinger fra meget fleksible anbringelser til efterværnkontaktpersonordning.

Fokusområde 5:

Udvikling af anbringelsesviften

I strategien er der beskrevet at unge med misbrug ofte mødes af medarbejdere med manglende kompetencer til at håndtere deres misbrug.

Et forslag kunne være at højne døgninstitutionernes kompetencer generelt, således at de unge ikke enten skal få et misbrug mens de bor på døgninstitution eller hvis de allerede ved indskrivningen har et (begyndende) misbrug, så kan medarbejderne med større effekt arbejde med behandlingen af misbruget – således at den unge oplever kontinuitet i anbringelsen og ikke skal opleve endnu et svigt og brug på relationer.

I mange situationer vil institutionernes indsat i forhold til rusmidler vil kunne højnes ved et større og fleksibelt samarbejde med tiltage som Københavns Kommune tilbyder.

Fokus på familiens betydning for udsatte børn og unge

Tanker om at styrke relationerne mellem forældre og anbragte børn/unge og tanker om aktivt at skabe mulighed for at barnet eller den unge kommer hurtigst muligt hjem til familien igen ligger os meget på sine som det kan bla. læses i bilaget. Vi ser derfor frem til at indgå i flere fleksible og bredere foranstaltninger som styrker den samlede familie.

Vi oplever at der er et behov som ligger ud over selve anbringelsen, og at der med fordel kunne tænkes i "efterværn" også for forældre til tidligere anbragte børn og unge.

Ved omstilling af eksempelvis Emdrupgård til ny døgninstitutionstype med udvalgte metoder er hensigten at arbejde inkluderende i forhold til familien, nærmiljøet og den lokale folkeskole med det formål at reducere anbringelsestiden på døgninstitutionen og tilbageføre til "normaltilværelsen" via inkluderende tiltage i form af familiebehandling, inddragelse af nærmiljø, skoleloop til normalskole m.m.

Relateret til arbejdet med familier vedhæftes bilag om familiegrupper fra Kastaniegården...

Bilag

FAMILIEGRUPPER PÅ KASTANIEGÅRDEN

”Alle familier besidder ressourcerne til at løse deres egne problemer”

Et tilbud til

biologiske familier

som har brug for at:

- udvikle dialogen i familien
- udvikle dialogen mellem familie og det anbragte barn
- sikre et konstruktivt, stabilt og positivt udslusningsforløb
- opstille konkrete mål som sikre succes for barnet og biologisk familie
- møde ligestillede og udvikle et netværk

Forord om Familiegruppen

Familiegruppen er et nyt projekt for børn, unge og familier.

Vi oplever, at de børn og unge - som hjemskrives til deres familier har brug for:

- Støtte, guidning, netværk og i nogen tilfælde familiebehandling for at kunne fasthold barnet/den unges udvikling.

Vi oplever, at børn, unge og forældre som er udsatte med fordel kan indgå i projektet for at forhindre eller lette overgangen til en evt. anbringelse.

Mange familier giver i forbindelse med anbringelse, udslusning og efterværn udtryk for at de er bekymrede for:

1. hvilke reaktioner som barnet/den unge får, når det igen bliver hverdag i familien?
2. hvordan de kan tale med deres barn/unge om selve anbringelsen og grundlaget for anbringelse?
3. hvordan de kan hjælpe deres barn/unge til at forblive i en god udvikling ?
4. hvordan omverden tager i mod deres barn/unge? – der er ofte et ønske om hjælp til at skabe et nyt narrativ om barnet/den unge samt omkring hele familien?
5. hvordan og hvor de kan få støtte i hverdagen? - således at de bliver i stand til at findes deres egne ressourcer og dermed kan blive de forældre som de ønsker
6. hvordan de kan skabe nye narrativer om sig selv som forældre og om deres barn/ung i deres egne familier og netværk?

Formål

Ideen med Familiegruppen er at forsøge at skabe en bedre trivsel i forbindelse med hjemslusning, udslusning og efterværn - for det enkelte barn/den unge i et tæt samarbejde mellem barnet og forældrene.

Målet med arbejdet er at barnet/den unge i samspil med sine forældre lærer nye færdigheder og handlemuligheder - og at barnet/den unge og forældrene gøres bevidst om egne handlings- og forandringsmuligheder.

Familiegruppen har særlig fokus på at familiernes udviklingsmuligheder og egne ressourcer, og de får dermed mulighed for at tage ansvar for barnets/den unges udvikling og forandring.

Overordnet mål med Familiegrupperne er:

- At yde en hurtig, kortvarig og indsats
- At arbejde med konkrete mål med præcise testpunkter/målbare forandringer
- At skabe et fælles udviklingsprojekt for barnet/den unge og den biologiske familie
- At bevidstgøre forældrene om deres store betydning for en positiv udvikling og for en positiv dialog/kommunikation
- At skabe et miljø hvor forældre hjælper forældre
- At hjælpe med at styrke forældrenes autoritet
- At tydeliggøre de forskellige forældreroller
- At skabe netværk både for børn/unge og for deres forældre
- At indsamle viden om de mekanismer som sættes i spil i forbindelse med en hjemtagelse
- At dokumenterer hvilken betydning dialog, kommunikation, netværk og viden om de forskellige interessenters grundvilkår har for barnet eller en søskendefloks udvikling

Metoden, der arbejdes med, tager udgangspunkt i at følge barnets/den unges og forældrenes udvikling og skaber forandring ved hjælp af klare realistiske mål formuleret til det enkelte barn. Målene bliver udarbejdet i samarbejde mellem barnet (afhængig af barnets alder), forældrene, sagsbehandler og 1-2 medarbejdere fra Familiegruppen. Metoden lægger sig op af Signs of Safety.

Når de konkrete målene er udarbejdet indføres de i et scoreskema.

Derefter bliver barnet, den unge og forældrene vurderet/scoret kontinuerligt på de nye færdigheder barnet, den unge eller forældrene skal udvikle.

Dette gør det muligt for forældrene, at måle og dokumentere de forandringer, der sker for barnet i dagligdagen i den periode, hvor de er tilknyttet Familiegruppen.

Rollen som pædagog i Familiegruppen er at tydeliggøre de mønstre som tydeliggøres ved scoringerne, ved de aktiviteter og ved de samtaler som udspiller sig i Familiegruppen.

Ved at benævne hvad der sker - ved at skabe en mangfoldighed af rammer som lægger op til refleksion - skabes der mulighed for forandring for både barnet/den unge og forældrene. Familiegruppепædagogens rolle er i overvejende grad at benævne og anerkende.

Den største udvikling sker når rammen skaber mulighed for at forældrene bruger og støtter hinanden, og kan dele deres erfaringer og refleksioner.

Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Målgruppe til Kastaniegårdens Familiegrupper

Familiegruppen er målrettet døgn- eller familieanbragte børn og unge i alderen 0-23 år.

Der er løbende indtag i Familiegruppen.

Der er plads til 3-7 familier.

Metodebeskrivelse

Arbejdet med familierne i Familiegrupperne er inspireret af metoder fra "Marlborough Family Service" i London, hvor man har arbejdet med flerfamilierterapi igennem de sidste godt 20 år.

Arbejdet i Familiegrupperne tager udgangspunkt i, at forældrene er sammen med deres børn, i en hverdag som ligner den kontekst, som børnene oplever i deres forskellige familier ud fra tesen om at vi som mennesker udvikler os i relationen.

Målsætningen den enkelte families tilknytningen til Kastaniegårdens Familiegruppe udspringer af arbejdet med Signs of Safety og den løsningsfokuserede tilgang.

Signs of Safety er et redskab til såvel udredning af bekymringer for barnets trivsel, som til igangsætning af forandringer i familien. En af de store udfordringer i udredningsarbejdet er at undgå, at udredningen alene sker på de professionelles vilkår og ud fra de professionelles perspektiv, hvilket bliver fremmedgørende for familien og konfliktskabende i samarbejdet med familien. Modellen bygger på en intention om, at undersøgelsen skal være forståelig, transparent og meningsfuld for alle involverede, fra barnet til politikerne i børne- og ungeudvalget. Endvidere at det ikke er meningsfuldt at undersøge og beskrive familien uden samtidig at invitere forældrene til et samtidigt samarbejde om de ønskede forandringer dvs. barnets udvikling og trivsel.¹ "Signs of Safety er et redskab til såvel udredning af bekymringer for barnets trivsel, som til igangsætning af forandringer i familien. En af de store udfordringer i udredningsarbejdet er at undgå, at udredningen alene sker på de professionelles vilkår og ud fra de professionelles perspektiv, hvilket bliver fremmedgørende for familien og konfliktskabende i samarbejdet med familien. Modellen bygger på en intention om, at undersøgelsen skal være forståelig, transparent og meningsfuld for alle involverede, fra barnet til politikerne i børne- og ungeudvalget. Endvidere at det ikke er meningsfuldt at undersøge og beskrive familien uden samtidig at invitere forældrene til et samtidigt samarbejde om de ønskede forandringer dvs. barnets udvikling og trivsel." "Signs of Safety er et redskab til såvel udredning af bekymringer for barnets trivsel, som til igangsætning af forandringer i familien. En af de store udfordringer i udredningsarbejdet er at undgå, at udredningen alene sker på de professionelles vilkår og"

Det løsningsfokuserede arbejde med familien organiseres i første omgang omkring at skabe mening i mødet, at skabe et "fælles projekt" (Korman 2002), det vil sige en fælles retning ved at stille følgende spørgsmål: Hvordan vil du vide, at det var en god ide at komme her i dag? Hvad vil være anderledes i jeres familie den kommende tid, som vil fortælle dig, at det har

---

¹ <http://www.solutionfocus.dk/Svarkronik.html>

været brugbart, at vi taler sammen i dag? Hvad er jeres bedste håb for denne samtale? Dernæst skaber vi sammen med klienten / familiemedlemmerne en detaljeret beskrivelse af fremtiden, som den ser ud, når deres bedste håb indfries ved at spørge: Hvad vil være tegn på at dette sker? Hvilken forskel vil det gøre? Hvem vil se disse forandringer? Hvordan vil de reagere? Denne indledende og fortsatte forhandling af målet for samtalen er afgørende for, om samarbejdet med familien fungerer, og om vi ender med at være familien til hjælp.²

Familiegruppeterapeuterne har ansvar for planlægningen af dagens program, forældrenes rolle er at gennemfører programmet sammen med deres børn. Det er forældrene som har autoriteten i forholdet til barnet. Familiegruppen har åbent én weekend om måneden fra fredag eftermiddag til søndag morgen.

Familiegruppen benytter sig af forskellige metoder som fremmer relation, dialog og som virker katalyserende for mentalisering.

Metoden for projektet vil være behandling eller uddannelse af en gruppe af familier.

Formålet hermed er, at der i behandlingsforløbet arbejdes med relationer familierne imellem.

Udgangspunktet for behandlingen er, at alle familier besidder ressourcerne til at løse deres egne problemer.

Med flerfamilieterapi opfordres familierne til at give hinanden gensidig feedback gennem fælles aktiviteter. Herved får gruppens medlemmer dels mulighed for at hjælpe sig selv og hinanden ved at sammenligne holdninger og erfaringer, ved at udveksle ideer, forslag og løsninger, og dels ved at udvikle personlige forhold indbyrdes.

Hensigten med gruppebehandling er at forbedre individets og familiens sociale funktionsevne ved hjælp af meningsfulde gruppeoplevelser, og herved overvinde social isolation og stigmatisering, samt udvide deres sociale netværk og opleve solidaritet.

Behandlingsforløbet skal bestå dels af intensive internatkurser, som indeholder forældregrupper og familieaktiviteter.

I forløbet vil forældrene få mulighed for at opøve kompetencer - som at udtrykke tanker og refleksioner, at være i dialog og samtale om mere personlige emner, at afprøve fællesskab i praksis, såsom fællesspisning, svømmehalsbesøg, leg mv. Familiernes fælles erfaringer vil i forløbet udvikle sig til støtte til udvikling, skabelse af nye narrativer og til integration i evt. også nærmiljøet.

Behandlingen vil tage udgangspunkt i at bruge familiernes ressourcer overfor hinanden og styrke deres selvværd ved at afprøve involvering, dialog og konfliktløsning i en afgrænset gruppe. Herigennem vil familierne – inc. forældrene, opnå større kendskab til egen formåen og overvinde angst, der er forbundet med involvering.

---

² <http://www.solutionfocus.dk/Svarkronik.html>

Metoden vil blandt andet gøre brug af reflekterende rum, hvor familierne indbyrdes fungerer som hinandens reflekterende team.

Værdisætning og menneskesyn

Arbejdet i Familiegruppen er funderet i flerfamilieterapi, systemteori, domæneteorier – og ikke mindst Københavns kommunes børne- og ungepolitik samt Københavns kommunes pejlemærker.

De fire centrale omdrejningspunkter for børne- og ungepolitikken for alle i Københavns kommune er:

- Trivsel i hverdagen – fokus på sundhed og tryghed
- Parat til fremtiden – fokus på udfordringer, viden og kompetencer
- Respekt for fællesskabet – fokus på ansvar og dannelse
- Muligheder til alle – fokus på børn og unge med særlige behov

Kastaniegårdens Familiegruppes fysiske rammer

Kastaniegården er beliggende i Vordingborg kommune, ca. 100 km. syd for København. Vi ligger utroligt smukt i et sommerhusområde, ca. 10 km. fra den nærmeste købstad, Vordingborg. Kastaniegården ligger i vandkanten mellem Storstrømsbroen og Farøbroerne på en ca. 30.000 kvm. stor grund.

Transporten fra København tager med bil ca. 1 time og 15 minutter - med tog ca. det samme. Der vil blive arrangeret transport til de familier som ikke selv har mulighed for at komme til Kastaniegården.

Vordingborg er en by med en stor kaserne, seminarium, gymnasium, skoler, svømmehal, sportsfaciliteter, biograf og hvad der ellers hører med til en god by at bo i.

Kastaniegårdens egne arealer og unikke beliggenhed ved skov og strand, giver mange spændende og udfordrende muligheder. Vi har en sejlkлуб med egne optimistjoller, følgebåde samt en lille tur/fiskerbåd. Vi har et vidunderligt strandareal med egen badebro - legeplads - fiskeklub - boldspilsmuligheder såsom fodbold og basketball - bordtennis - billard - musikrum - cykelværksted - sal til forskellige aktiviteter så som klatrevæg samt forskelligt andet.

Økonomi og ressourceforbrug

	Antal møder, Antal medarbejdere eller deltagere ved 3 familier pr weekend	Antal møder, Antal medarbejdere eller deltagere ved 5 familier pr weekend	timer/antal	pris pr time eller pr enhed	Summering ved 3 familier pr weekend	Summering ved 5 familier pr weekend
Transport i bus fra/til Vordingborg Station	1	2	20	389	7.780,00	15.560,00
medarbejderudgifter	2	2	300	389	233.400,00	233.400,00
forberedelse	2	2	50	389	38.900,00	38.900,00
forplejning	12	20	10	200	24.000,00	40.000,00
aktiviteter	12	20	10	50	6.000,00	10.000,00
afholdelse af møder i KBH	6	10	4	389	9.336,00	15.560,00
lokaler/varme m.m.			10	500	5.000,00	5.000,00
Administration / udvikling af koncept, dokumentation m.m.	6	10	1	1.000,00	6.000,00	10.000,00
I alt ved 10 weekender					330.416,00	368.420,00
Pris pr. afholdt weekend					33.041,60	36.842,00
Pris pr familie pr weekend					5.506,93	3.684,20
Pris pr familie for 6 weekender					33.041,60	22.105,20

Mad og forplejning på weekenderne vil være i henhold til Københavns kommunes kostpolitik mht. til økologi og ernæring. Kastaniegården materialer og aktivitetsmuligheder så som sal, musikrum, lerværksted m.m. står til rådighed for Familiegruppen.

Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Familie grupperne er en metode til:

- Målrettet at arbejde for bedre betingelser for børn og unge, bl.a. gennem viden deling og udvikling af metoder til at måle på og opsamle informationer om børns livsglæde og trivsel.
- Målrettet at arbejde med tidlig og forebyggende indsats i forhold til børn og unge med behov for særlig støtte
- Målrettet at inddrage forældre myndighedsindehaveren og barnet under hele indsatsen. Begrundelsen for at inddrage forældrene i alle aspekter af børn og unges udvikling, er at vi forudsætter at forældrenes medvirken og opbakning til anbringelse, skoler og institutioner er afgørende for udviklingen af børns og unges evner og kompetencer.
- Systematisk at inddrage familie og netværk
- Målrettet at arbejde med opfølgning og evaluering af den konkrete indsats
- Målrettet at arbejde med at sikre, at børn og unge kender deres egne ressourcer og betydningen af fælles og individuelle normer og værdier, fx i forhold til forskellighed i køn, seksualitet, etnisk tilhørsforhold, social baggrund, interesser, religion og kompetencer.
- Målrettet at arbejde med at støtte forældre til børn og unge med særlige behov i at se og udnytte egne ressourcer i forældrerolle.
- Sikre at forældrene kender egne ressourcer og deres betydning for deres børns udvikling

System teori og flerfamilieterapi

Medarbejderne i Familie grupperne vil bruge diverse redskaber som er funderet i domæneteorien og i den systemiske teoris metoder så som:

- Systemisk tænkning har som grundantagelse om at intet kan forstås isoleret.
- Mentalisering eller mentalizing er en forudsætning for at kunne indgå i sociale kontekster.
- Tanker, idéer og budskaber optræder altid i kredsløb, og disse kredsløb indgår i større kredsløb, der igen indgår i større kredsløb. Det betyder derfor også at vores antagelse er at det enkelte individ er et system i sig selv, som indgår i andre systemer. (Familien, arbejdspladsen, idrætsklubben, Danmark)

- I den systemisk tænkning er alle systemer et kybernetisk system og kontrollerer derfor sig selv og er selvregulerende. Alle kybernetiske systemer vil altid stræbe efter at tilpasse sig de forandringer, der er i omgivelserne ved at prøve at udligne de forskelle, der er

Maturanas domæneteori, om menneskers sproglige handlinger udfolder sig i tre domæner, nemlig æstetikken, refleksionens og produktionens domæne vigtige at være bevidste om. De tre domæner er tilstede samtidigt, men vi kan som mennesker kun resonere i en af dem af gangen.

- I produktionens domæne betragtes den objektive virkelighed. Der er en forventning til at der kun er en sandhed.
- Refleksionens domæne er kendetegnet ved, at der er mange versioner af virkeligheden. Der er ingen endelige svar, og der udvikles mange hypoteser. Den cirkulære forståelsesform er fremtrædende.
- I æstetikken domæne er det idéer og værdier så som skønhed, harmoni, overensstemmelse, moral og etik, der er fremherskende. Vores individuelle liv, holdninger, meninger, følelsesliv og personlige dilemmaer er inden for æstetikken domæne.
- Den systemisk medarbejder gør sig tanker om, i hvilket domæne hun/han bevæger sig sammen med familien i forhold til et givet barn.

En forskel, der gør en forskel, er et systemisk nøglebegreb. Med det menes, at kan vi se den forskel, der f.eks. er mellem en ønsket tilstand og en oplevet tilstand, så vil dette gøre en forskel.

Tilpasse forstyrrelser er et vigtigt redskab i flerfamilieterapi og i familiegrupper.

Maturana beskriver for os at udgangspunktet for at et system kan forandres er, at det lader sig forstyrre. Variationen eller formen på de forstyrrelser et system lader sig forstyrre af, kan aflæses i systemets adfærd. En begrænsning eller afgrænsning af systemets følsomhed over for forstyrrelser er dermed bestemmende for de ændringer der kan ske. Det bliver altså systemet, der via dets distinktion bestemmer størrelsen og effekten af en given forstyrrelse.

Vi er ofte tilbøjelige til at benytte os af lineær tænkning ved at kigge bagud og finde årsagssammenhænge. Der vil altid skabes mange problemer, når der ikke indtages nye positioner som de mange kredsløb giver os.

At skabe lydhørhed for at : "Når ... nogen, der oplever et problem, må det være fordi de ønsker, noget skal være anderledes. Lad os sætte fokus på det, der skal være anderledes – og ikke på problemet". (AI)

Den systemisk tænkende medarbejder vil inddrage den cirkulære tænkning og sørge for, at der bliver skabt rum til refleksion. F.eks. ved sammen med "problemindehaveren" at undersøge, hvordan irritationen (problemet) tager sig ud fra andre positioner og/eller andre perspektiver.

- Hvordan tror du, din familie tænker om dette?
- Hvilke tanker tror du at dine børn gør sig om dette?
- Hvad tror du, børnene/din mor vil sige?
- Hvem skal gøre noget for, at der sker en ændring?
- Hvilken betydning har det for...?

Vi forudsætter at vi som mennesker ikke kan undgå at bruge den lineære tilgang til problemløsning, men vi kan med stort udbytte blive bevidste om hvornår vi bruger cirkulær og lineærtænkning.

Faren ved kun at bruge den lineære tænkning er, at vi kan blive blinde for at der er flere facetter at en problemstilling og at løsningen på en problemstilling kan findes i et af de systemer som vi uløseligt er forbundet med.

I den måde som vi tænker systemiske tænkning, systemisk tænkning er en måde at tænke den sociale verden som en social konstruktion. Derfor kan vi som menneske til stadighed genskabe og forandres de billeder og sandheder vi skaber af de sociale systemers aktører; mennesker, grupper som vi møder og indgår i. Dermed er den systemiske tænkning et opgør med en objektiv virkelighedsforståelse. Der er ikke kun én sandhed, men mange fortællinger/narrativer og dermed sandheder.

Kontekstafklaring for os et systemisk nøglebegreb. Vi har erfaring for at mange samtaler løber af sporet, fordi konteksten/forståelsesrammen ikke er afklaret. Det er derfor vigtigt at Familiegruppe pædagogen altid sætter rammen og dermed sikre at alle er afklaret på konteksten for aktiviteten, samtaler m.m.

- Hvor er vi?
- Hvad er situationen?
- Hvad er formålet?
- Hvilke sammenhænge – systemer – indgår vi i?
- Hvem er involveret?

Når konteksten er afklaret, er det muligt at lave kontekstspring. Dvs., man bevidst anbringer "problemet", man arbejder med, i en anden kontekst for at undersøge, om det åbner op for andre nyttige måder at tænke om problemet på.

At udvide det betragtede system foregår sommetider pr. automatik, dvs. uden nogen bevidst styring. Men for den systemisk tænkende er det vigtigt at være klar over, hvilket kontekstniveau samtalerne befinder sig på.

Mentalisering er en imaginativ aktivitet, der sætter os som menneske i stand til at opfatte og fortolke adfærd – både vores egen og andres. Udtryk for intentionelle, mentale tilstande,

Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

behov, følelser, overbevisninger, mål eller hensigter ligger oftest til grund for disse tilstande og dermed for den adfærd vi møder og udøver.

Hvis vi som mennesker ikke mestre mentalisering, har det en voldsom betydning for hvilke sociale rammer og kontekster vi som barn eller voksen kan indgå i. Ved at blive bevidste om brugen af mentalisering kan vi som ung, biologisk familie eller plejefamilie udvide vores handlemuligheder i situationer som kan tilspidse sig eller som kan fremstå som meningsløse.

Mentaliseringens opgave ved flerfamiliebehandling er – set fra Asens systemiske vinkel – at afdække dysfunktionelle mønstre, hvad angår familiemedlemmers indbyrdes interaktion og kommunikation. For så sammen med familierne at eksperimentere med nye mere funktionelle mønstre, som der så kan reflekteres over. Det er derfor ofte de relationelle observationer der sættes i fokus frem for individuelle. Ud fra en tese om at hvis konteksten ændres, tvinges vi som individ til at mentalisere f. eks vha. Asens "9 step intervention loop"-metode.

Visitation- og målsætningsmøder

Målsætningsmøde

Før familierne kan starte i Familiegruppen afholdes et målsætningsmøde. Her deltager indstiller, forældrene, barnet og repræsentanter fra Familiegruppen.

Målsætningerne udspringer af "Signs of Safety Assessment og Planning Forms" som udarbejdes enten på mødet eller på et formøde.

På målsætningsmødet giver Familiegruppепædagogen en orientering om forløbet og svarer på spørgsmål. Målene skal tage udgangspunkt i færdigheder barnet/den unge og forældrene har brug for at lære sig mhp. trivsel i hjemmet, skolen m.m.

Derefter udarbejder mødedeltagerne positivt formulerede score/arbejds mål for barnet. Mødet fastsætter, hvor mange weekender familien skal tilknyttes Familiegruppen.

Der aftales en dato for midtvejsevaluering.

Et forløb planlægges normalt til 6 måneder med mulighed for forlængelse til 9 måneder. Der kan individuelt planlægges længere forløb.

Midtevaluering

På midtvejsevalueringsmødet aftales en dato for næste evaluering- eller slutevalueringmøde.

Slutevaluering

På slutevalueringsmødet deltager indstiller, forældrene, barnet og repræsentanter fra Familiegruppen.

Der evalueres på forløbet og den samles score gøres op.

Der opstilles en opfølgingsplan for understøtter udviklingen og sikre at fastholde den positive udvikling for familier og børn.

Visitation foregår ved direkte kontakt til enten Kastaniegården eller Center for skolesøgende børn ved Dennis Kjeldsen

Familiegruppens forventninger til samarbejdet.

For at familierne kan få et optimalt forløb i Familiegruppen er det afgørende, at indstiller opfylder nedenstående forventninger:

Indstiller har inden arbejds mødet nøje overvejet, hvilke færdigheder barnet og familien skal øve sig på for at komme i trivsel.

Biologisk familie, evt. plejefamilier, skoler, institutioner m. fl. udfylder scoreskemaet, når barnet eller den unge er i deres varetægt.

Der er evalueringsmøder midt i perioden eller mindst hver 3. måned, hvor biologiske forældre, plejefamilie, barnet, indstiller og Familiegruppepædagogerne reviderer og evaluerer de fastsatte mål.

Til det afsluttende evalueringsmødet opstilles der en plan for hvordan de nåede mål kan fastholdes og udvikles fremover.

Spørgsmål til Familiegrupper på Kastaniegården

Alle er velkomne til at kontakte Kastaniegården for yderligere oplysninger:.

Kastaniegården

Kastaniegårdsvej 30

4760 Vordingborg

55 31 27 00

kastaniegaarden@sof.kk.dk

og til at kontakte institutionsleder

Mette Ploug

zg0s@sof.kk.dk

55312700 eller 20290964

Høringssvar på strategi 2012-2014

Josephine Schneiders Børnehjem er en selvejende institution med overenskomst med Københavns kommune. Vi er normeret til 16 børn/unge i alderen 6-18 år. De fleste af vore børn/unge går i folkeskole i lokalområdet.

Vi er gennem årene oftest blevet benyttet til langtidsanbringelser. Mange af børnene er vokset op på børnehjemmet, men i tæt kontakt og samarbejde med forældre og andet netværk.

Hvis man skål karakterisere det kort, kan man sige at vi har været den faste forudsigelige base i børnenes/de unges liv, samtidig med at de har bevaret en tæt tilknytning til deres familie, skole, kammerater m.v.

Aktuelle udfordringer på området.

1. Tidlig indsats
2. Tværfagligt samarbejde
3. Støtte/fastholdelse i uddannelse
4. Udslusning og efterværn
5. Institutionernes sammensætning og kompetence.

ad 1. Tidlig indsats er utrolig vigtig. Dels hvis barnet skal blive i familien, men også hvis der skal foranstalles en anbringelse. Des tidlige støtte, des større effekt.

ad 2. Sammenhæng i støtteforanstaltninger. Fælles strategi og mål. Vigtigt hvis barnet fjernes at der fortsat er opmærksomhed og støtte i familien, da børnene/de unge bruger meget energi på at bekymre sig om, hvem der nu passer på mor, eller far.

ad 3. Fastholdelse i uddannelse handler primært om de unge. Vi har igennem årene haft en del unge, som har taget en gymnasial uddannelse eller tilsvarende.

Kendetegnende for dem der har gennemført er, at de er blevet støttet såvel økonomisk som pædagogisk igennem hele forløbet.

Desværre bliver unge som tilsyneladende klarer sig godt, ofte udskrevet ved det 18 år, flyttet i egen bolig og overgår til almindelig SU støtte. Det medfører ofte at de unge dropper ud. Dels har de ikke den familiære støtte, står på et skrøbeligt følelsesmæssigt fundament og mister nemt overblikket såvel fagligt, som økonomisk.

Det er derfor vigtigt at der iværksættes en brugbar paragraf i stil med den tidligere revalidering. For børnene er det vigtigt at der er så stor stabilitet i skolegangen, som muligt, og at der er fokus på lektiehjælp og skolearrangementer. At mindske stigmatisering.

ad 4. Efterværn er af stor betydning for de unge. Det er vigtigt for dem fortsat at have nogle stabile voksne at spejle sig i, som de deler en historie med.

Det er derfor af stor betydning at der er en gennemgående voksen, og de ikke tilbydes en tilfældig voksen fra et udefra kommende team.

Relationen er vigtig for tillid og optimal støtte.

Endvidere er det vores erfaring at en foranstaltning som Ungdomsklinikken, har været overordentlig brugbar for mange af vores unge, specielt efter de er flyttet. Jo ældre de bliver, jo mere trænger fortidens spøgelser sig på, og jo større udbytte får de af samtalerne.

ad 5. En bred vifte af muligheder i socialpædagogiske tiltag og anbringelser er selvfølgelig vigtigt, da der er mange forskellige problematikker og udfordringer, og også en vis metodefrihed tilpasset de enkelte børn og unge.

Man bør dog også være opmærksom på ikke at samle dem med store vanskeligheder socialt eller psykisk på et sted, da man jo så mister den positive spejling og incitamentet eller forståelsen for, at der er andre måder at handle på..

Vi har gennem årene modtaget de børn/unge som kunne frekventere de lokale skoler; men sideløbende også modtaget børn med diagnoser, begyndende stofmisbrug m.v., og vi har erfaring for, at hvis kernen af beboere er rimelig velfungerende har det en positiv effekt på de øvrige.

Rammer strategien rigtigt?

Ja, under forudsætning af, at der kommer handling bag de gode intentioner, også økonomisk.

Betydningen for arbejdet fremover.

At børnene/de unge føler der er sammenhæng og reel interesse i deres liv. Vigtigst – at det gode arbejde der er gjort gennem årene, følges til dørs og forhåbentlig bærer frugt.

De vigtigste aktiviteter/projekter fremadrettet.

Hvis tilliden til at vi ved hvad vi gør, og samarbejdet mellem de forskellige instanser fungerer ud fra fælles strategi og mål, vil der være større sandsynlighed for, at kommunens overordnede strategi og fokus punkter forbedres.

Det vigtigste projekt for vores børn og unge vil være:

- at den støtte der ydes bidrager til så lille en stigmatisering som muligt.
- at vi skaber institutioner som ligner hjem så meget som muligt.
- at der er sammenhængskraft og troværdige relationer.
- at der er lige muligheder i forhold til hjemmeboende børn/unge

Her tænkes på, kontinuerlig støtte i uddannelse, udflytning efter ønske/behov, udlandsrejser m.m.

Ovenstående ønsker, visioner og svar skal ses på baggrund af den institution/arbejdsplads vi repræsenterer.

Med venlig Hilsen

Josephine Schneiders Børnehjem.

Hørings svar fra område enhed Bispebjerg til revideret strategi for udviklingen af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Generelle bemærkninger:

1. Enheden er samlet af den vurdering, at både den nuværende og kommende strategi fint inkorporer og baserer forvaltningens indsatser på den aktuelt bedste viden om indsatser, der virker, samt forvaltningens egne ønsker til udvikling af indsatser og metoder (SoS, Sikkerhedsplaner m.v.).
2. Her i enheden er såvel ledelse som medarbejdere meget interesseret i at følge, hvilke konkrete indsatser, der skaber forandring i borgernes liv. Forandringskompasset har vi vanskeligt ved at se hvordan det giver den efterspurgte lærings-feedback til de borgerrettede enheder for at finde frem til om indsats X skal prioriteres frem for indsats Y. Helt konkret om MST eks. skal prioriteres frem for eks. flerfamilieterapi. Det er enhedens vurdering, og ønske, at der på sigt arbejdes med udvikling af effektstyringsværktøjer, der i højere grad ses som nyttige i de brugerrettede enheder og som skaber organisatorisk læring. Det skal understreges, at vi sagtens kan se det positive og meningsfulde i forandringskompasset på et aggregeret niveau rettet mod politikerne samt forvaltningsledelsen.
3. Det er enhedens vurdering, at der med fordel kan ske en forskydning hen imod flere målepunkter, der har karakter af forpligtende lokale forvaltningsmæssige tværgående mål samt mål på tværs af organisatoriske enheder i Socialforvaltningen. Der tænkes her konkret på, at der f.eks. kan opstilles mål mellem Voksenenhed og Børnefamilieenhed lokalt i Bispebjerg om at færre unge skal overgå til voksenområdet ved det fyldte 23 år; et andet eksempel kan være et eller flere fælles mål mellem Bispebjergs lokale Børn og Unge forvaltning og Børnefamiliecenter Københavns Bispebjerg-enhed. Samlet set skal disse mål tydeliggøre det lokale forpligtende samarbejde om fælles børn og dermed synliggøre krav og forventninger om samarbejde.

Specifikke bemærkninger til de enkelte fokusområder og/eller indsatser:

1. **Skabe effektive samarbejdsflader omkring opgaveløsningen for de fælles børn og familier**
Enheden vil gerne pointere det særlige vigtige i dette punkt. Det opleves som helt essentielt med forpligtende lokalt samarbejde mellem de brugerrettede enheder, der er på tværs af de sektorsvarlige enheder, der er lokalt i bydelene. Punktet kan derfor med fordel foldes mere ud, hvor det italesættes at vi (børneområdet) er helt afhængige af at lokale skoler, Jobcentre, Ambulatorier m.v. bakker op kommunens børne-strategi og kan se sit ansvar og andel i at medvirke til at sikre fremgang i barnets sag.
2. **Afdække mulighederne for større inddragelse af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen**
Ibid. – samme væsentlighed.
3. **Nyt fokusområde: Kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge**
Bispebjerg bakker stort om op dette nye fokusområde og finder det særligt godt: Dels fordi det er let målbart og let at italesætte som et fælles tværgående mål lokalt mellem SOF og BUF. Samt fordi der er et stort forskningsmæssigt belæg for, at såfremt vi blot sikrer en kvalificeret skolegang og en afsluttet

folkeskoleuddannelse på 9. klasses niveau øger vi sandsynligheden for, at den unge kan realisere et godt voksenliv.

4. Nyt fokusområde: God overgang til voksenlivet for udsatte unge

Bispebjerg finder dette fokusområde yderst relevant. Vi vil gerne her pege på et lokalt initiativ som Styregruppen for Ungebydelsplanen her i Bispebjerg har iværksat og p.t. forsøger at fremme til 7-dir. kredsen:

- Styregruppen for Ungebydelsplanen i Bispebjerg har den fælles problemerkendelse, at forvaltningerne hver især ikke alene råder over løsningen til at sikre flere unge i ungdomsuddannelser. Styregruppen vil gerne tage et fælles ansvar på tværs af sektoransvarlighedsområder og afprøve nye løsninger og modeller, der kan sikre flere unge i en ungdomsuddannelse og med det entydige mål om at stræbe hen imod 95 pct. målsætningen om unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse. Yderligere ønsker forvaltningerne i Bispebjerg at få mere viden om hvilke indsatser, der virker, og dermed fremmer, antallet af unge, der påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse.
- Konkret ønskes der etableret et Ungehus på adressen Smedetoften 14.
- Ud fra førnævnte erkendelse vil Ungehuset Smedetoften 14 arbejde tværfagligt for at løfte de multikausale problematikker der opleves hos de unge. Unges udfordringer er ikke enten/eller problemer, de er ofte sammenvævede af både økonomiske, sociale og psykologiske aspekter. De kan altså være det hele eller lidt af det ene og lidt af det andet. Derfor er pointen, at det ikke skal være fagskel, sektorskel og forvaltningsmæssige opbygninger, der skal stille præmissen for hvordan et givent problem skal opfattes og dermed løses. Det skal være problemets karakter, der begrundet løsningsmodellen.
- *Mere overskuelig og borgerrettet indgang til kommunens hjælpe- og støttemuligheder:*
Københavns kommunens opbygning og struktur kan virke meget uoverskueligt for unge borgere. Arbejdsgangene kan være svære at forstå og ofte oplever børn og unge at "blive kastet rundt i systemet". Det kan virke direkte kontraproduktivt for børnene og de unge, på en sådan måde at de giver op og dermed ikke søger videre hjælp. Dette kan netop være en af årsagerne til at kommunen "taber nogle af de unge på gulvet". Kommunen opleves uoverskuelig og uigennemsigtig, og mere som en modstander end som en der kan og skal støtte og hjælpe. Ungehuset Smedetoften 14 vil ændre denne situation. Det skal ske gennem arbejdet på tværs af forvaltninger og det tværfaglige samarbejde samt én dørs princippet.
- *Fokus på at skabe indsatser der forandrer og virker:*
Udgangspunktet for Ungehuset vil være, at sikre indsatser, der forbedrer de unges muligheder for at starte og gennemføre en Ungdomsuddannelse. Det er derfor essentielt, at der etableres et målesystem der løbende kan give feedback til både brugere og forvaltninger om indsatserne virker efter hensigten: At sikre flere på vej mod en Ungdomsuddannelse og flere der gennemfører en ungdomsuddannelse. Ungehuset skal også være et laboratorium for hvordan der kan skabes virkningsfulde indsatser. Tanken er derfor, at der skal sikres reel brugerinddragelse i udformningen af indsatser og tilbud, der understøtter den overordnede målsætning samt at forvaltningerne er fleksible på at være innovative og tænke "ud af boksen" med hensyn til hvilke og hvordan tilbuddene etableres.

5. Kompetenceudvikle sagsbehandlere på børneområdet

Et vigtigt område, hvor vi vil opfordre til, at der sættes på læringsstile, der virker: Der findes en del viden om hvilke læringsformer, der skaber den mest robuste forandring og den bedste adfærdsændring. Bispbjerg vil ikke gøre sig klog på dette felt, men blot opfordre til, at den traditionelle "røv til bænk" undervisning suppleres med andre læringsformer.

6. Implementere af Fælles faglig platform

FFP er et væsentligt skridt hen imod en mere ensartet administration og metode på BFCK myndighedsområde og en udvikling vi entydigt bakker op omkring. Det er vores oplevelse, at der fortsat er for mange udeståender og at selve portalløsningen er for svært at navigere rundt i. Det er vores vurdering, at der skal ske en kontinuerlig og sammenhængende prioritering og ressourceallokering af FFP arbejdet så FFP reelt også skaber en lettere og mindre bureaukratisk hverdag for sagsbehandlingen på myndighedsområdet. Og et ensartet metodegrundlag.

Hørings svar fra personalet ved BFCK/Amager Øst

Vi har haft en tema diskussion om den reviderede strategi på vores personalemøde 12/4-2012, og efterfølgende har smågrupper og enkeltpersoner færdigformuleret bidrag ift de tilføjelser vi var enige om.

Først og fremmest vil vi gerne rose børne- ungestrategien. Den fokuserer på de problemfelter vi også oplever som væsentlige i dagligdagen. Så de prioriteringer den lægger op til, giver meget mening for os og er i god overensstemmelse med de lokale prioriteringer vi har foretaget. Det betyder at der er rigtig gode betingelser for at opnå en samklang mellem politisk godkendte målsætninger for arbejdet, og det sociale arbejde der udføres i praksis..

De tilføjelser vi har, går derfor mest på uddybning, præcisering og fokus på særlige aktiviteter. Vi er i den forbindelse en del optaget af den tidlige indsats bl.a. vores forposter.

Ressourcer og forposter

Vi savner måske ift den tidlige indsats i forposterne, en reel ressource prioritering. Det ser som det er nu ud til at denne indsats skal kunne løses med de eksisterende ressourcer, hvilket i sin enkle form ikke kan omfatte en opprioritering, da vi vælger at nedprioritere andre indsatser. Konkret er et af nøgleordene i de anonyme rådgivningstilbud, tilgængelighed. Det betyder at barrieren imellem det tidspunkt hvor man erkender nødvendigheden af at søge rådgivning og vejledning, og hvornår den kan finde sted, skal være så lav som muligt. Rådgivningsopgaven kræver et fysisk samtaleberedskab, hvor ventetiden betinges af hvor mange der henvender sig og hvor mange der er afsat til at løse opgaven. Her ser vi, at jo mere ventetid, jo flere falder fra. Man kan i denne forbindelse slet ikke slutte at det er de der har mindst objektivt rådgivningsbehov der falder fra, hvis ventetiden er lang.

Vi oplevede fx fra 2010-2011 en stigning på over 100% i antallet af henvendelser til vores ungerådgivning. Vi har valgt at opprioritere

personaledækningen af rådgivningen for ikke at måtte ud i at der skulle etableres en venteliste der kun gav mulighed for opstartssamtaler uger senere. Vi har også oplevet en stor stigning i antallet af henvendelser til vores familierådgivning, hvor samme problemstilling har været til stede, hvorfor vi har måttet omprioritere eksisterende ressourcer over i familierådgivningen.

Vedr. overlevering af sager mellem de anonyme rådgivningstilbud og børnefamilieenhederne.

Strategien peger på, at der skal nedsættes en arbejdsgruppe, der skal udarbejde procedurer for hvordan overleveringen skal ske.

Det er vigtigt at være opmærksom på de mange etiske dilemmaer, der er på dette felt. Derfor vil det være afgørende vigtigt at inddrage flere af de koordinatore, som sidder i Familie – og Ungerådgivningerne – og også medarbejdere/koordinatore fra undersøgelsesgrupperne.

Hvis man skal tænke i standarder og særlige processer er det vigtigt at inddrage de eksisterende erfaringer på området. Forposternes anonyme ramme er grundlaget for deres succesfulde virke, men det er også vigtigt at problemstillinger, der er af en karakter hvor der kræves en myndighedsbåret indsats kan sikres håndteret i myndighedssystemet

Strategien peger på behovet for at være mere opsøgende både i fht borgere, men også i fht professionelle.

De Tværfaglige grupper (tidl. § 49) er fint besøgt, men som vi i Amager Øst har taget initiativ til - kan tilbuddet nu også rykkes ud i "Klyngerne". Denne synlighed vil være befordrende, da vi ved hvor vigtigt det er "at få ansigter på". Desuden kan det for nogle institutioner betyde en lettelse i dagligdagen, at vi kommer ud og evt. betyde at flere kunne komme til/ vil benytte sig af tilbuddet. Desuden kunne det bibringe en åbning i fht at inddrage forældrene i større omfang, idet de formentlig vil være mere trygge ved, at det forgik i den institution, som de kender.

Arbejdet med at forbinde det professionelle og det frivillige sociale arbejde i lokalområdet

Hos os, er familierådgivningen det sted hvor BFCK's lokale arbejde knytter bånd til det frivillige sociale arbejde i bydelen. Det er udtryk for en velovervejede strategi, at vi i familierådgivningen skal have et spor hvor man kan fortsætte med at blive støttet og rådgivet, efter vores forpost indsats, uden at skulle have en social sag. Samtidig skal de frivillige tilbud kunne henvise til familierådgivningen, hvis de mener at familien kræver noget mere opmærksomhed, men hvor man ikke er parat til at henvende sig i Børnefamilieenheden. Det betyder for os at se:

Familierådgivningen skal guide og kunne familier til frivillige tilbud og vice-verse

Familierådgivningen skal indgå i tæt samarbejde omkring den forebyggende og tidlige indsats med de frivillige organisationer

Familierådgivningen skal have kendskab til de frivillige, og de frivillige skal have kendskab til familierådgivningen

Familierådgivningen skal stille lokaler til rådighed for de frivillige

Der skal være frivillige aktiviteter tilknyttet familierådgivningen

De frivillige som vi indgår samarbejde med skal have en målgruppe der primært er børnefamilier med særlige behov, sekundært socialforvaltningens bredere målgruppe.

Familierådgivningen skal have et årligt møde med de tilknyttede frivillige organisationer

I Familierådgivningen Amager har der været tradition for at samarbejde med de frivillige. Vi har aktuelt: Psykologisk rådgivning, reservebedsteordning, familieklub for familier med alkoholrelaterede problemer, mad klub for enlige mødre og fædre, kostvejledning, og to selvhjælpsgrupper.

Interaktionen mellem det professionelle og frivillige giver afsæt for fortsatte metodediskussioner og udvikling i synet på borgernes ressourcer og behov.

Vedr. samarbejdsflade mellem BIF og SOF.

Overgangen fra ung til voksen er meget sårbar for mange af "vores" unge. Det vil derfor være meget betydningsfuldt for den unge, at han/hun tildes en fast sagsbehandler. Det skaber tryghed. Relationen kan være/ er afgørende for deres udvikling.

De har brug for en fast sagsbehandler – det giver tryghed, at der er en der kender deres situation/historie – og at de ikke skal begynde forfra hver gang.

Selvom familierne har ressourcer, er de i mange henseender sårbare, og har i høj grad brug for en sammenhængende og helhedsorienteret indsats. Desuden vil en fast sagsbehandler i højere grad kunne inddrages i netværksmøder, således at både børnenes særlige behov og forældrenes behov /ønsker for arbejde/ uddannelse kan tilgodeses og tilrettelægges i fællesskab. Det er meget u hensigtsmæssigt – som det af og til sker - at de udsættes for forskellige og modsatrettede forventninger og krav. Et kendskab til hinanden og hinandens forventninger vil gavne samarbejdet, arbejdet med disse familier og ressourcerne i familien.

Overgangen til voksenlivet

Vi oplever at en del af de børn vi har med at gøre, har stort besvær med at bide sig fast i voksenlivet. De har typisk et meget lille eller intet netværk. Det er bl.a. på baggrund af, at mange har lagt luft til deres forældre, og har måtte erkende at de har måttet slippe deres gamle gadevenner, for at kunne komme videre med deres liv. Det giver både ensomhed, men også problemer med at få etableret sig som fysisk, psykisk og økonomisk selvberende og uafhængig. Herudover skal de også lære at navigere i, at kunne identificere de evt behov for hjælp og støtte de måtte have, og vide hvor og hvordan man så kan efterspørgeguidning og vejledning i systemerne.

Vi kunne godt tænke os nogle forsøg med fusionsmodeller ift efterværn; både individbaserede, men også i gruppe- og værestedsmodeller.

Personalet i BFCK/Amager Øst

Spaniensgade 25

2300 København S

Hørings svar til Københavns kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn og unge, samt deres familier. År 2012 – 2014.

Ønske: Øget fokus på sammenhæng imellem bedre myndighedsarbejde og de øvrige 5 fokusområder - ved at stille skarpt på myndighedssagsbehandleren, som administrativ tovholder.

Forslaget om at give myndighedssagsbehandleren den overordnede administrative tovholderrolle, kan betyde et nyt organisatorisk fokus med konsekvens for koordination og effektivitet i indsatsen overfor børn og unge med særlige behov. En administrativ tovholderrolle, der afgrænser sig til Servicelovens bestemmelser og Barnets reform.

Ved at give myndighedssagsbehandleren et nyt overordnet fokus, kan den socialfaglige stolthed fornyes i en konkret fagpolitisk sammenhæng med loyale bindinger til den politiske ramme. Konkret de 5 øvrige fokusområder i strategiudkastet på side 4- 4. afsnit:

1. Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og unge
  2. Kvalificerende skolegang til udsatte børn og unge
  3. Insisterende indsats i forhold til unge, der begår kriminalitet eller er i risiko herfor
  4. God overgang til voksenlivet for udsatte unge
  5. Udvikling af anbringelsesviften
  6. Bedre myndighedsarbejde
- Herudover er der defineret et tværgående fokusområde"

Det vil antageligt gøre det klarere for borgere, samarbejdspartnere og myndighedssagsbehandlere, hvilken rolle vi hver især har for at støtte barnet eller denne unge.

Forslaget har tillige sammenhæng med dette citat fra Strategioplæggets side 5 – 3. afsnit:

" Med ovenstående fokusområder knytter Strategi 2012-2014 an til intentionerne i Barnets Reform, der trådte i kraft 1. januar 2011. Barnets Reform styrker netop mulighederne for at lave en tidlig indsats overfor udsatte børn og unge og sætter fokus på vigtigheden af tryghed og kontinuitet i udsatte børns opvækst. Herudover lægges vægt på, at fundamentet for det hele – myndighedsarbejdet – skal være af høj kvalitet.

Desuden er der en forbindelse til den metodiske del på side 58 – 2. afsnit:

1. " Når sagsbehandleren i samarbejde med barn/unge, forældre og netværk afdækker, hvilke sociale vanskeligheder familien står over for, og hvilke ressourcer familien har at bygge på.
2. Når sagsbehandleren taler med barnet eller den unge om, hvordan han eller hun har det, så barnet høres og dets perspektiv tydeligt fremgår af sagen.
3. Når vi samler de mange forskellige oplysninger, der kan være om et udsat barn eller en ung og dennes familie, og danner os et overblik over sagen.
4. Når sagsbehandleren – i samarbejde med barn, ung og forældre – fastsætter mål for barnet, den unge og/eller hele familien og træffer afgørelse om hvilke konkrete foranstaltninger, der skal igangsættes for at nå målene.
5. Når sagsbehandleren taler med barnet/den unge og følger op på, om foranstaltningen bidrager til at nå de fastsatte mål. "

Til sidst kan vi bidrage med et teknisk og strategisk ændringsforslag, der muligvis kan underbygge budskabet overfor. Nemlig ved at fokusområde 6 " Bedre myndighedsarbejde" blev flyttet op til fokusområde 1. Efterfølgende kunne dette binde an til de øvrige 5 områder med visionen om tværgående tænkning, herunder understøtte de 3 mål for bedre myndighedsarbejde på side 58.

Godkendt af områdechef Lillian Larsen - Børnefamiliecenter City-Østerbro d. 19.4.2012 / Stein Holm

Amager Vest – kommentarer til revidering af Strategien.

Vi har drøftet udkastet på et personalemøde og for at referere en af medarbejderne, så er det svært at være uenig i udkastet, det er jo meget relevant det hele...

Selvom medarbejderne generelt var meget positive, så blev der udtrykt bekymring over nye tiltag uden der tilsyneladende bliver tilført administrative sagsbehandler ressourcer – et synspunkt jeg godt kan følge.

Vedr. overgang til voksenlivet

Hvordan tænkes forældrene ind i processen, at de bliver ansvarliggjort i forhold deres barns uddannelse, job eller flytning til egen bolig.

Udvikle samarbejdet med skolerne, således de – og vi – bliver klædt bedre på til at opspore unge med psykiatriske vanskeligheder.

Opkvalificering af medarbejderne til at arbejde med unge med diagnoser, jfr. den ændrede målgruppeafgrænsning med Handicapcenter.

Opkvalificere samarbejdet med Handicapcentret, skabe fora for vidensdeling både ift de erfaringer HCK har med unge med psykiatriske diagnoser og de metoder der tages i anvendelse, herunder deres tilgang til forældrene.

Tilbyde ART til familier med kriminalitetstruede unge.

Hilsen
Amager Vest
19.4.2012

20. april 2012

Høringssvar fra Socialcenter København angående Københavns Kommunes reviderede strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og familier

Socialcenter København har med stor interesse læst den reviderede strategi for udviklingen af indsatsen for udsatte børn og unge. Socialcenter København anerkender vigtigheden af at lykkes med strategiens seks overordnede fokusområder. For det første for at udsatte børn og unge generelt får gode livsmuligheder og for det andet, fordi voksenområdet har en stor samarbejdsflade med børne- og ungeområdet, ikke mindst i kraft af at Socialcenter København overtager myndighedsarbejdet overfor de unge, der fortsat er udsatte på tærsklen til deres voksentilværelse.

SCK finder helt overordnet at strategien sætter en yderst relevant ramme for indsatsen for de kommende år.

Generelle bemærkninger:

- Side: 5 – SCK anerkender vigtigheden af en tidlig og forebyggende indsats, for at reducere at sociale problemer opstår. SCK er enige i, at det er fornuftigt at sætte ind så tidligt som muligt for at dæmme op for sociale problemstillinger i familierne.
- Side 5, 10 og 11: - SCK anerkender vigtigheden af at indsatserne er vidensbaserede og systematiske, så der kan træffes rigtige beslutninger om tiltag overfor udsatte børn og unge.

Bemærkninger der berører voksenområdet

- Angående fokusområde 2 (kvalificerende skolegang)ft voksenområdet: s.25 – SCK finder, på linje med strategien, at det er vigtigt at fastholde udsatte unge i skolesystemet gennem en konsekvent kurs overfor dette problem i forhold til den enkelte unge og i forhold til forældrene. Det er vigtigt at unge opbygger relevante kompetencer i forhold til det samfund og arbejdsmarked, der omgiver dem. Udsatte unge skal også opnå kompetencer der gør dem i stand til at få en plads på arbejdsmarkedet og forsørge sig selv. SCK ser det som positivt at styrke skolefokus i kontaktpersonarbejdet.
- Angående fokusområde 3 (kriminalitet)- side 30-38: Det er vigtigt at give udsatte kriminelle unge et alternativ til det kriminelle miljø. SCK er tilfredse med at strategien tager dette problem meget alvorligt, i forhold til at have en insisterende tilgang til (potentielt)kriminelle unge og deres familier på den ene side og arbejde videre med 18+ enhed og centre for kriminelle unge mellem 18-25 på den anden.

Specifikke bemærkninger til fokusområde 4 – god overgang til voksenlivet side 40-46:

- Fra voksenområdet ved vi at unge der overgår fra børne- og ungeområdet til voksenområdet har større mulighed for at blive sat ud af boligen, blive hjemløse, blive fastholdt i kontanthjælpssystemet m.m. SCK vurderer, at det er vigtigt at kontaktpersoner, pædagogisk personale på institutioner, sagsbehandlere m.m. får en central rolle i at forberede den udsatte unge til voksenlivet. Udover at fastholde den unge i skole- og uddannelsessystemet, ser SCK et specifikt behov for at unge får træning i/forberedelse på at bo i egen bolig (betaling af regninger, rengøring, tøjvask, husordensregler, opskrivning til lejlighed når den unge er 15 år m.m.) da det er vigtige kompetencer for at kunne begå sig i civilsamfundet. Dertil kommer vedligeholdelse af sociale relationer til familie, venner m.m., idet overgangen fra ungeområdet til voksenområdet samtidig er et skifte, hvor den unge oplever reducerede muligheder for støtte i dagligdagen i forhold til støttemulighederne på børne- og ungeområdet. Der kan også peges på mulighederne for efterværn, da forskning viser, at efterværn giver bedre resultater ift uddannelse (side 41).

SCK ser frem til det fortsatte arbejde med at implementere strategien og tager gerne imod invitationen om at gå i dialog med BFCK om at kvalitetssikre overgangen fra børne-ungeområdet til voksenområdet, så der er den bedst mulige sammenhæng og koordinering mellem områderne.

Høringsvar baseret på at alle medarbejdere har været inddraget :

Vi har i Center for Unge og Misbrug følgende bemærkninger til den reviderede børnestrategi.

Godt at der er kommet fokus på sammenhængen mellem kriminalitet og misbrug

Godt at der er kommet fokus på de barrierer og udfordringer der ligger i, at unge med misbrug har ganske svært ved at opretholde en anbringelse

Godt at overgangen til voksenlivet er blevet et selvstændigt fokusområde (der er store udfordringer her, et område med stort udviklingspotentiale)

Generelt

Unge med Misbrug er en ganske stor målgruppe, og en problemstilling som næsten alle ungetilbud har udfordringer med, og især de ungetilbud/indsatser som Socialforvaltninger tilbyder de socialt udsatte unge. Ungesager med misbrugsproblematikker er ofte ganske kompliceret idet problematikken blot er et, men et alvorligt problem blandt flere. Misbrugsproblematikker er et mange facetteret problem, der kræver en helhedsindsats.

Det betyder, at Center for Unge og Misbrug sjældent kan løse opgaven alene. Der er behov for at Center for Unge og Misbrug samarbejder ganske tæt med både det nære netværk og det professionelle netværk (både indenfor og udenfor egen forvaltning). I forlængelse af dette mærkes et stort og tydeligt behov for kvalificering af personale med hensyn til unge og rusmidler både på børneområdet, men også på forvaltningens andre områder, og i hele København bredt.

Der er ikke særligt fokus på , børn i familier med alkoholproblemer og de følger af forældres alkoholproblemer som børn undsættes for.

I udsatte familier er det væsentligt at have fokus på alkoholproblemet og italesætte dette så tidligt som muligt i forløbet. Alkoholproblemet danner ofte baggrund for andre symptomer i familien.

Center for Unge og Misbrug går på tværs af områder og aldersgrænser, og der er et stærkt stigende pres på alle centrets ydelser. Det kan i den forbindelse undre at blot en procent af budgettet bruges på dette område (og så dækker indsatsen op til de 25 år)

Specifikt – omkring unge med rusmiddelproblemer

Center for Unge og Misbrug ønsker at påpege følgende specifikke udfordringer i forhold til at styrke arbejdet omkring unge med misbrugsproblemer

1. Indstilling til boliger (ser flere hjemløse unge end tidligere) skal gøres langt nemmere og hurtigere – vi kan have unge indskrevet i behandling i unødigt lang tid, da vi ikke kan slippe den unge før den har en bolig. Der bør arbejdes målrettet på, at Socialforvaltningen får de ungdomsboliger stillet til rådighed, som i sin tid blev bygget til netop unge med sociale problemer (nu løber studenterorganisationerne og de videregående uddannelsessteder med dem)
2. Samarbejdet med psykiatrien bør udvikles – de unge falder mellem to stole
3. Arbejde og uddannelse – den meningsfulde hverdag (for snævert kun at se på ungdomsuddannelser). Det er et andet forvaltningsområde, men vi kan påvirke udviklingen ved at påpege, at der er unge som har brug for noget andet (ungekommissionen?)
4. Vi skal til stadighed blive hurtigere til at kommunikere sammen – ingen handling ingen forvandling – der går megen tid (og motivation) til spilde ved at vente på svar – et større fokus på hurtigere samarbejde mellem myndighedssiden og udføresiden er ønskeligt

5. Der skal skabes fokus på, at handleplanen bør udarbejdes i tæt samarbejde med den unge – og dermed skabe ejerskab hos den unge til forandringer/foranstaltninger
6. Det er svært at få foranstaltninger igennem for 17+ - og når de så bliver 17½ er det endnu sværere – har eksempler på, at vi må vente med døgnbehandling til den unge blev 18 år (så den unge kunne få døgnophold via Rådgivningscenter). Brug for muligheder med kortere døgnophold for både under og over 18 årige. Det er ofte de mest socialt udsatte unge som lades i stikken her – i prioriteringens navn – men de bliver ikke billigere hen ad vejen...
7. Fokus på etniske unge med misbrugsproblemer – det er et stort problem, at vi i Center for Unge og Misbrug ikke har fat i gruppen af unge med anden etnisk oprindelse – vi ved gruppen generelt har store sociale problemer og herunder problemer med rusmidler. Det bør være et fokuspunkt, men kræver ressourcetilførelse, da problemstillingen skal afdækkes og der formentlig skal udvikles nye metoder til at nå denne gruppe af unge

specifikt omkring fokus på børn i familier med alkoholproblemer

Fokusområde: Kvalificeret skolegang.....

- Der er ikke fokus på sammenhæng mellem fravær i skolen og forældres alkoholproblemer.

Fokusområde: Tidlig indsats

Der er ikke fokus på sammenhæng mellem forældres alkoholproblemer og udviklingen af unges storforbrug af alkohol.

Videndeling ift. den tidlige indsats :

Alkoholproblemer i familierne er et stort tabu som det er væsentligt at give viden om til sagsbehandlere, institutioner og andre for at skabe en større sammenhængskraft

Emner: Hvornår er alkohol et problem i familier? Hvordan taler man om hvordan der drikkes i familierne? Hvilken hjælp og støtte har børnene brug for?

Høringssvar vedr. Københavns Kommunes reviderede strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og familier i perioden 2012 til 2014.

Overordnet giver medarbejderne i BFCK BHV udtryk for opbakning til de udpegede fokusområder og langt størstedelen af de tilhørende delindsatser. Medarbejderne genkender retning og fokus fra strategi 2010-2011, og giver udtryk for, at den reviderede strategi i vid udstrækning giver mulighed for, at der kan bygges videre på det arbejde, der udføres i dag.

Der er særlig stor opbakning og enighed i forhold til skærpet fokus på afdækning og inddragelse af netværksressourcer som del af indsatsen, og på fokus på kvalificerende skolegang som et meget centralt element i at styrke kompetencer, trivsel og muligheder for udsatte børn og unge.

I relation til hvad der kan bekymre eller særligt vurderes at udfordre rammer og vilkår som medarbejderne oplever dem, rejses følgende bekymringspunkter:

- Det vurderes, at en del indsatser fordrer øget kontaktintensitet af såvel myndighedssagsbehandlere som foranstaltningsspersonale. Medarbejderne giver udtryk for bekymring i forhold til, at de mange udviklingstiltag risikerer at blive på bekostning af fokus på og ro til konsolidering af driften – særligt implementering af fællesfagligplatform, forandringskompas og nyt it-system forventes fortsat at kræve mange ressourcer.
- Der ønskes opmærksomhed på at øgede krav til myndighedssagsbehandlingernes kontakt til forældre, børn og netværk kalder på stillingtagen til, om myndighedsudøvelsen på børneområdet har mere konkret intervenserende karakter, og om dette giver anledning til redefinering af hvad der betragtes som administration kontra foranstaltningsressourcer.
- Enheden ønsker kontinuerlig opmærksomhed på, at børnefamilieenhedens indsatser og ressourcer fortsat målrettes børn og unge med særlige behov. Enheden ser en risiko for at strategiens åbenlyst rigtige fokus på forebyggelse og tidlig indsats kan medføre tendens til forskydning af fokus og ressourcer til gråzonefeltet ml normalområdet og det specialiserede sociale felt. Eksempelvis udtrykkes bekymring for delindsats, der lægger op til systematisk screening af alle børn i almenkolesystemet med henblik på at opspore mulige bekymringsbørn. Men også i relation til målgruppedefinition af de forebyggende åbne rådgivningstilbud bør der være fokus på, hvilke opgaver, der bør løses i normalområdet.

På vegne af BFCK Brønshøj-Husum-Vanløse

Kristina Mikkelsen

Konstitueret Områdechef

Hørings svar fra BFCK - Nørrebro om forslaget til

Revideret strategi for udviklingen af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier

Udkastet til revideret strategi er blevet behandlet på et fælles teammøde 17. april, hvor der forud var en præsentation og herefter to arbejdsseancer, den sidste med tre gruppearbejder.

Overordnet

Meldingen fra medarbejdersiden er, at den reviderede strategi overvejende ses som positiv, herunder fordi mange indsatser og elementer svarer til problemstillinger, der opleves i arbejdet med børnene, de unge, deres familier og i relation til samarbejdspartnere. Holdningen i

medarbejdergruppen spænder fra de, som udtrykker begejstring over dele af strategien til de, som eksempelvis er bekymrede for mængden af tiltag eller som savner indsatser i strategien. Der anføres ingen grundlæggende kritik mod strategiens del-elementer.

Medarbejdergruppen oplever at strategiens indsatser spænder fra de, som man umiddelbart kan gå i gang med, eller allerede arbejder med, til områder, hvor det er svært at gennemskue den konkrete udmøntning. Der opleves, at det er en fordel at strategien er konkret. Det opleves samtidig, at der er mange del-elementer. Det er derfor vigtigt, at nye indsatser supplerer det eksisterende arbejde og tages, så det ikke udfordrer allerede eksisterende godt socialt arbejde. Dele af den sociale indsats opleves som overset eller glemt, fordi de ikke indgår i strategien eller ikke er nævnt. Det kan være, at det skal integreres i en samlet præsentation, så såvel eksisterende som planlagt arbejde kommer frem i en samlet offentliggørelse.

Bemærkninger til de enkelte strategipunkter

Kvalificerende skolegang..:

Det er vigtigt at samarbejdet med andre aktører (som BUF) styrkes.

Det vil her være en fordel lokalt at kende mere til lovgivning, organisation og prioriteringer hos andre aktører, for fuldt at kunne udnytte samarbejdet. Et forslag her kunne være at holde lokale møder med de andre forvaltninger, for gensidigt at blive klogere på hinanden.

Tidlig indsats...:

Det er et problem, hvis vurderingen af mål-opfyldelse (som i forslaget), alene går på det relative niveau for foranstaltninger. Dette tal afspejler flere og modsatrettede forhold. En succesfyldt indsats med at opdage og handle på problemer i familier tidligere, kan føre til flere foranstaltninger, samtidig med, at der er foranstaltninger, som kan begrænses eller helt undgås.

Herud over er henvendelser og sager i nogen udstrækning resultatet af konjunkturrelle forhold. Derfor bør succes med en målsætning om tidlig indsats også vurderes ud fra disse forhold,

eksempelvis gennem estimer på mørketal, konjunkturbestemte forhold, anonyme kontakter og henvendelser, tidsrækkeanalyser mv.

Insisterende indsats rettet mod kriminalitet..

Grundlæggende er det glædeligt, at den hidtidige indsats viser resultater, og der er derfor grund til at holde fast i det, som har vist sig at virke. I den sammenhæng kan det være en fordel med evidens, manualbaserede indsatser, vejledninger mv.. Det er samtidig et potentielt problem, hvis det begrænser innovationer og kreative løsninger i relation til de komplekse problemer, der er tale om.

Ungesamråd kan være et rigtig nyttigt redskab til at finde andre løsninger for de unge, end surrogatvaretægt, men det er vigtigt, at der holdes et klart fokus på den socialpædagogiske og sociale indsats i samarbejdet med politi og anklagemyndighed.

Overgang til voksenlivet....

En meget vigtig og svær indsats, som det varmt støttes at arbejde videre med. Det er en grundlæggende udfordring, at lovgivningen forudsætter en ansvarliggørelse og økonomisk formåen af, og fra, udsatte unge, som mange ikke har gode forudsætninger for at opfylde.

Nogle udsatte unge har stærkt begrænset mulighed for at trække på forældre, familie og andet netværk, i sammenligning med andre unge. I den sammenhæng skal der arbejdes med mere langsigtede planer, understøttende tiltag og økonomi, som rækker ud over 18-årsgrænsen. Her er samarbejdet i forvaltningen, og mellem forvaltninger, nødvendigt og afgørende.

Det vil være meget meget positivt, hvis det lykkes at skaffe budgetmidler til forslaget om efterværnskontaktpersoner.

Anbringelsesviften

Det er ganske positivt, at der arbejdes med misbrug i relation til indsatser, særligt anbringelser. Det er et tema, som det opleves, at der ikke har været arbejdet tilstrækkelig systematisk, løsningsfokuseret og vidensbaseret på.

Mens samarbejdet med forældrene udgør en ubestridt vigtig del af det sociale arbejde, har det styrkede fokus også understreget nogle udfordringer. Et eksempel kan være, når forældre gør deres børn til en central og integreret del af deres egen helingsproces fra et misbrug eller psykisk sygdom, så børnene trækkes skubbes ind og ud af forældrenes liv, på en måde som er nedbrydende for såvel børn som relation. Der er behov for et vedvarende fokus på området, herunder med kompetenceudviklingstiltag.

Det er positivt, at der arbejdes på at opnå og sikre kontinuitet i anbringelser som led i gode anbringelsesforløb. Det bør nævnes, at der altid vil være usikkerhed knyttet til en beslutning om anbringelse, samtidig med at det i situationen vurderes at være den rigtige beslutning. Med andre ord skal det være muligt for anbringelsens parter, herunder forældre og børn, at tage fejl.

Der opleves et behov for at få set på mere på indsatserne for små børn, hvor eksempelvis plejefamilier kan have brug for øget støtte i sager med egentlige og større behandlingsbehov. Det kunne eksempelvis være i form af supervision og øget pædagogisk tilsyn og støtte til professionaliseret samarbejdet med barnets forældre.

20. april 2012

Anders Andersen
Områdechef – BFCK – Nørrebro

Til MR-Børn

10-04-2012

MR-Voksnes og DU-Udsatte og Psykiatris høringsvar til strategi for udvikling af arbejde med udsatte børn, unge og deres familier

Sagsnr.
2012-53143

Dokumentnr.
2012-277919

MR-Voksne og DU- Udsatte og Psykiatri har modtaget materiale til høring vedrørende Københavns Kommunes strategi for udvikling af arbejdet med udsatte børn, unge og deres familier.

Sagsbehandler
Mi Kortzau

MR-Voksne har følgende bemærkninger til strategien:

MR Voksne hilser det tværgående fokusområde "En mere vidensbaseret udvikling og praksis" velkommen, så forvaltningen kan blive klogere på, hvad der virker og for hvem.

I forbindelse med en visionsproces på hjemløseområdet, har MR Voksne også opmærksomheden rettet mod overgangen for udsatte unge til voksenlivet. Der er således en massiv overrepræsentation af tidligere anbragte børn blandt hjemløse. Derfor finder MR- Voksne aktiviteterne "Udvikle tilbud til udsatte unge med fokus på overgangen til voksenlivet" og "Samarbejdsmodel med Socialcenter København" (s. 44 og s. 45) under fokusområdet relevante. Dette skal også ses i lyset af, at der fra 2009 til 2011 er sket en markant stigning i antallet af unge hjemløse fra 18- 24 år. De planlagte aktiviteter må forventes, at kunne bidrage til at forebygge, at nogle mennesker i en meget ung alder, bliver hjemløse.

I forhold til den første aktivitet "Udvikle tilbud til udsatte unge med fokus på overgangen til voksenlivet" er det MR Voksnes opfattelse, at der med fordel kan fokuseres på kompetencer til at opretholde et hjem. Herunder det praktiske (opførelse/betaling i forhold til at bo i egen bolig), men ikke mindst det relationelle (så man ikke bliver ensom) og det hjemlige (at skabe et hjem, der er værd at være i). Under det praktiske ligger også at være digital borger og at kunne varetage sine rettigheder og pligter over nettet. I udviklingen af tilbuddene / aktiviteten kan erfaringsudveksling med herbergernes bostøttemedarbejdere / sociale viceværter m.v. være relevant.

I forhold til aktiviteten "samarbejdsmodel med Socialcenter København" kan MR-Voksne ligeledes kun støtte intentionerne. Fra alle sider på hjemløseområdet lyder erfaringen, at fragmenteringen af hjælpen kan være medvirkende til desorientering hos den udsatte. En revideret samarbejdsmodel kan muligvis modvirke dette.

**Mål- og rammekontoret
for voksne**

Bernstorffsgade 17, 4
1592 København V

E-mail
Z434@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683052

www.kk.dk

Til afsnittet om afdækning af metoder til opsporing og behandling af unge med psykiske lidelser (side 44) har MR Voksne følgende opmærksomhedspunkter:

- Snitflade til behandlingspsykiatrien i Regionen
  - I forhold til ønsket om tidligt at identificere unge med sindslidelser er det vigtigt at forvaltningen har gjort sig nogle tanker om, hvilket foranstaltninger der kan tilbydes barnet/den unge inden de får tilbudt en plads på det rette tilbud i det psykiatriske system. I forhold til børn er der en snitflade til Regionens Børne- og ungdomspsykiatri – her må man forvente, at der er en venteliste for at komme i behandling (især for børn/unge, der har en 'lettere' lidelse). Derfor må forvaltningen også her have gjort sig nogle tanker om, hvilket foranstaltninger der kan tilbydes barnet /den unge inden de får tilbudt en plads på det rette tilbud i det psykiatriske system.
  - I forhold til voksenpsykiatrien er behandlingsansvaret for lettere lidelser som angst og depression uafklaret (se http://dsi.dk/udgivelser/?mode=product&id=304&type=book_whole&project_id=2741).
- Erfaringer med screeningsredskaber fra Socialstyrelsens nationale ADHD –strategi
  - I forhold til redskaber til selve opsporingen af unge med sindslidelser er det væsentligt at sikre, at screeningsredskabet ikke kun fokuserer på symptomer, men også på borgerens funktionsevne. I forbindelse med afprøvningen af screeningsredskaber fra udviklingen af den nationale strategi for ADHD (Socialstyrelsen) var det erfaringen, at redskabet i for høj grad fokuserede på symptomer, og derfor ikke gav Socialforvaltningen de nødvendige oplysninger om borgerens reelle funktionsevne.

DU- Udsatte og Psykiatri har følgende bemærkninger til strategien:

Vedr. Fokusområde 1: Tidlig indsats i forhold til udsatte børn og familier

På Københavns Kommunes egne krisecentre opholder sig børn og unge, som kommer fra familier præget af vold, opløste og problematiske samlivsforhold og særlige sociale problemstillinger.

En målgruppeanalyse gennemført medio 2011 viste, at de indskrevne familiers problemstillinger generelt er meget komplekse, og at det er de færreste, der ikke også har en social udsat dimension. Således viste analysen, at 73 % af de indskrevne familier havde særlige sociale problemer i form af f.eks. fysiske og psykiske sygdom/funktionsnedsættelse, misbrug, var på flugt m.v. 63 % af familierne var indskrevet med en voldsproblematik.

Der indskrives årligt ca. 550 familier på krisecentrene. I 2011 var 515 børn indskrevet sammen med deres mor/forældre på et krisecenter i København.

Drift og Udviklingskontor Udsatte grupper og Psykiatri skal derfor opfordre til, at krisecentrene indskrives som en central samarbejdspartner i.f.t. strategiens Mål 1. A: Flere børn og familiers vanskeligheder afhjælpes før de bliver en sag i Socialforvaltningen, og Mål 1 C: Helhedsorienteret og sammenhængende indsats.

Vedr. Fokusområde 4: God overgang til voksenlivet for udsatte unge.

DU Udsatte og Psykiatri er enig i det svar, som MR kontoret har skrevet vedr. unge hjemløse.